Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda

1043 Budapest, IV. ker.; Tanoda tér 6. ▪ Tel.- fax: (06-1) 369 2148
Bank: 10700457-68810696-51100005 ▪ Adó: 18096181-2-41
E-mail: a.apostol1@upcmail.hu Web: www.szentjanos.hu
OM azonosító: 101 464

A SZENT JÁNOS APOSTOL KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

(1043 Budapest, Tanoda tér 6.)
OM: 101464

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Jóváhagyta:

Bp., 2020. év 08. hónap 31. nap

Fenntartó
fenntartói jogkörben

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ 6

1.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM CÉLJA, FELADATA 6
1.2. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR 6
1.3. INTÉZMÉNYÜNK RÖVID BEMUTATÁSA 8
1.4. KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK 9

2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA 10

2.1. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI HÁTTERE 10
2.1.1 Alapelvek, értékek 10
2.1.2 Célok, feladatok 10
2.1.3. Eszközök, eljárások 11
2.2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK 12
2.2.1. Nevelési területek 12
2.2.1.1. Értelmi nevelés 12
2.2.1.2. Érzelmi nevelés 13
2.2.1.3. Hitéleti nevelés 13
2.2.1.4. Magyarságtudat kialakítása, hazaszeretetre nevelés 14
2.2.1.5. Erkölcsi nevelés 14
2.2.1.6. Együttműködési megállapodás 16
2.3. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK 17
2.3.1. Egészséges táplálkozás 18
2.3.2. Mindennapos testnevelés minden tanulónak az egészségfejlesztési kritériumok teljesítésével 18
2.3.3. A gyermekek lelki egészségének elősegítése 19
2.3.4. Az egészséges életmódra nevelés színterei 19
2.3.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv 20
2.4. KÖRNYEZETI NEVELÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK 20
2.5. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK 23
2.5.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai nevelése oktatása 23
2.5.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek iskolai nevelése oktatása 23
2.5.3. A tehetség és a képesség kibontakozását segítő tényezők 25
2.5.4. Az iskolapszichológiai ellátás 26
2. 6. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI FELADATOK 27
2.6.1. Hátrányos helyzetűek segítése 27
2.6.2. Az iskola igazgatójának feladatai 28
2.6.3. Az iskolai gyermekvédelmi felelős feladatai 28
2.7 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK 29
2.7.1. Iskolánk közösségei 30
2.7.2. Iskolánk közösségépítési színterei 31
2.7.3. Szünidei programok, táborok támogatása 33
2.8. A PEDAGÓGUSOK ÉS OSZTÁLYFŐNÖKÖK INTÉZMÉNYI FELADATAI 33
2.8.1. Pedagógus feladatai 33
2.8.2. Osztályfőnök feladatai 34
2.9. AZ ISKOLA MINŐSÍTÉSI RENDSZERE MAGATARTÁSBÓL ÉS SZORGALOMBÓL, A JUTALMAZÁS ÉS ELMARASZTALÁS SZABÁLYAI 35
2.9.1. Az osztályfőnöki értékelés dicsérő és elmarasztaló rendszerének alkalmazási elvei 35
2.9.1.1. Az osztályfőnöki jutalmazás formái: 36
2.9.1.2. Az osztályfőnöki elmarasztalás formái: 37
2.9.2. A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése 38
2.9.3. A tanulók jutalmazásának, elismerésének módszerei, valamint a fegyelmező intézkedések rendje és szempontrendszere 42
2.9.3.1. Jutalmazási rendszer 42
2.9.3.2. Szent János-díj 43
2.9.3.3. A fegyelmező intézkedések rendje és szempontrendszere 43
2.10. KAPCSOLATTARTÁS A TANULÓKKAL, A SZÜLŐKKEL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL 44
2.10.1. A tanulókkal való kapcsolattartás formái 45
2.10.2. Kapcsolattartás a szülőkkel 45

2.10.3. Kapcsolattartás az iskola partnereivel *46*
2.11. ISKOLÁNK FELVÉTELI ÉS ÁTVÉTELI HELYI SZABÁLYOZÁSA 47
2.11.1. Az első osztályosok beiskolázása *47*
2.11.2. Átvétel más intézményből *48*

3. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE 50

3.1. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA 50
3.1.1. Általános feladatok *50*
3.1.2. Tanulásszervezési eljárások *51*
3.1.2.1. Kompetencia alapú oktatás 51
3.1.2.2. Tanulásszervezési eljárások 1-4. évfolyamon 52
3.1.2.3. Tanulásszervezési eljárások 5-8. évfolyamon 53
3.1.2.4. Tanulásszervezési eljárások a tanult idegen nyelv (angol) területén 54
3.1.3. Egyénre szabott tanulási lehetőségek *55*
3.1.3.1. Alapfeltételek 55
3.1.3.2. Tanulási eljárások, formák 55
3.1.3.3. Megfelelő körülmények kialakítása 56
3.1.3.4. Az egyénre szabott tanítás feltételei 57
3.1.3.5. Elvárás a tanulók felé 57
3.1.4. Multidiszciplináris és interdiszciplináris foglalkozások szervezése *58*
3.1.4.1. Szükségszerűségek és lehetőségek 58
3.1.4.2. Helye az oktatási folyamatban 58
3.1.5. A digitális technológiával támogatott oktatási módszerek *61*
3.2. A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK 62
3.2.1. Feladataink *62*
3.2.2. A szociális juttatások elosztásának rendszere *63*
3. 3. ÉRTÉKELÉS 64
3.3.1. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módjai *64*
3.3.1.1. A tanulók ellenőrzése, értékelése 64
3.3.1.2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái 64
3.3.1.3. Az értékelés típusai 65
3.3.1.4. A tanulók fejlődésének nyomon követése 66
3.3.1.5. A szóbeli feleltetés szerepe és jelentősége 66
3.3.1.6. Az írásbeli értékelés szempontjai, rendje, súlyozása 67
3.3.1.7. Szöveges értékelés 71
3.3.1.8. Értékelés érdemjeggyel 71
3.3.1.9. Az előírt követelmények teljesítésének számonkérése és értékelése egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően 73
3.3.2. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai *75*
3.3.2.1. Vizsgaszabályzat 75
3.3.2.2. Az értékelés rendje 76
3.3.2.2.1. Osztályozó vizsga 76
3.3.2.2.2. Különbözeti vizsga 76
3.3.2.2.3. Javító vizsga 76
3.3.2.2.4. A vizsgatárgyak részei és követelményei 77
3.4. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS ÉS TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI, KORLÁTAI 77
3.4.1. Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának elvei *77*
3.4.2. Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai *77*
3.4.3. A tanulók terhelése hétvégén és szünetekben *78*
3.5. A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA 78
3.6. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI 79
3.7. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV ÉS AZ ÓRASZÁMOK 81
3.8. A VÁLASZTOTT KERETTANTERV FELETTI ÓRASZÁMOK 83
3.9. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI 93
3.10. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK SZABÁLYAI 93
3.11. A HELYI TANTERV TANTÁRGYAI ÉS TARTALMAI 94
3.12. KÖNYVTÁR PEDAGÓGIAI PROGRAM 94

4. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA 112

4.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM CÉLJA, FELADATA 112
4.2. AZ INTÉZMÉNY HELYZETE, HÁTTERE 112
4.3. AZ ÓVODA NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI 113
4.3.1. Bevezetés 113
4.3.2. Küldetésünk 113
4.3.3. Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei 114
4.3.4. Katolikus gyermekképünk 114
4.3.5. Katolikus óvodaképünk 115
4.4. A KATOLIKUS ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI, TEVÉKENYSÉGEI 116
4.4.1. A hitre nevelés erősítése 117
4.4.2. Az egészséges életmód alakítása 118
4.4.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása 121
4.4.4. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása 125
4.5. A KATOLIKUS ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI 128
4.5.1. Személyi feltételek 128
4.5.2. Tárgyi feltételek 129
4.5.3. Az óvodai élet megszervezése 129
4.5.4. Az óvoda kapcsolatai 130
4.5.5. Az óvodai csoportok napirendje 131
4.6. A KATOLIKUS ÓVODA TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI 132
4.6.1. Hitre nevelés 132
4.6.1.1. Az óvoda missziós feladatai 133
4.6.1.2. Az óvodapedagógus feladata 134
4.6.1.3. A nevelőtestület lelkiségének erősítése 135
4.6.2. A játék 135
4.6.2.1. Az óvodapedagógus nevelői szerepe a játék irányításában 138
4.6.2.2. A fejlődés várható eredménye 138
4.6.3. Verselés, mesélés 138
4.6.3.1. Az anyanyelvi nevelés tartalma 140
4.6.3.2. Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban 142
4.6.3.3. A fejlődés várható eredménye 142
4.6.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc 142
4.6.4.1. A zenei nevelés célja 142
4.6.4.2. A zenei nevelés tartalma 143
4.6.4.4. A fejlődés várható eredményei 145
4.6.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka 146
4.6.6. Mozgás 148
4.6.7. A külső világ tevékeny megismerése 151
4.6.8. Munka jellegű tevékenységek 156
4.6.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás 159
4.7. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE 161
4.8. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK 163
4.8.1. Gyermekvédelem 163
4.8.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések 164
4.9. A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI 165

5. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FOGYATÉKOSSÁG TÍPUSÁHOZ ÉS -FOKÁHOZ IGAZODÓ FEJLESZTŐ PROGRAM 167

5.1 ALAPELV, CÉL, FELADAT 167
5.2. AZ INTÉZMÉNYI EGYÜTTNEVELÉS ALAPVETÉSEI 167
5.3. A BEFOGADOTT GYERMEKEK / TANULÓK KÖRE: 170
5.4. AZ INTÉZMÉNYBE JELENTKEZŐ SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK / TANULÓ FELVÉTELÉNEK FELTÉTELEI: 174
5.5 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK ÉRTÉKELÉSE 174

6. MELLÉKLETEK 176

7. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK 176

7.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA, JÓVÁHAGYÁSA, NYILVÁNOSSÁGA 176

7.2. A Pedagógiai program személyi és időbeli hatálya, felülvizsgálata 177
8. RATIFIKÁCIÓS ZÁRADÉK 178
8.1. Szülői munkaközösség 178
8.2. Nevelőtestület 178

„Az Isten szeretet; és aki a szeretetben marad,
az Istenben marad,
És az Isten is ő benne”

(Szent János Apostol)

1. BEVEZETŐ

1.1. A pedagógiai program célja, feladata

A nevelő és oktató munka intézményünkben az alábbi pedagógiai program szerint folyik, amely legfontosabb tartalmi szabályozó dokumentumunk. Meghatározza a nevelő - oktató munkahelyi pedagógiai elveit, céljait, feladatait, az iskola és óvoda nevelési programját, helyi tantervét, működésének feltételeit. A pedagógiai programot az iskola és óvoda nevelőtestülete készíti és fogadja el, a fenntartó hagyja jóvá. Ezzel a fenntartó kifejezi egyetértését a programban megfogalmazottakkal, és kötelezettséget vállal arra, hogy hosszú távon biztosítja a program megvalósulásához szükséges feltételeket.
A jóváhagyott pedagógiai program megvalósulásáért az igazgató felelős.

1.2. Jogszabályi háttér

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet a nevelési-oktatási intézmények mûködéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 20/2016. (VIII. 24.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet módosításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 2012. évi XXVI. törvény a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény módosításáról;
- 16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 368/2011.(XII.31.) Kormányrendelet az államháztartás működési rendjéről
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- Helyi tantervünket az aktuális, éppen érvényben lévő jogszabályhoz igazítjuk.

1.3. Intézményünk rövid bemutatása

Az iskola neve: Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Székhely címe: 1046 Budapest, Tanoda tér 6.

Telefonszám: +36 1 369-2148

Faxszám: +36 1 369-2148

E-mail címe: a.apostol1@upcmail.hu

Web-címe: https://www.szentjanos.hu

Az iskola telephelyének címe: 1041 Budapest, Erzsébet utca 30.

Az iskola OM azonosító száma: 101464

A fenntartó megnevezése: Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Egyházmegyei Katolikus Iskolai Főhatóság

A fenntartó címe: 1035 Budapest, Kórház utca 37.

A Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola Budapest IV. kerületében, Újpesten található. Az 1903-ban épült óriási iskolaépület egyharmad része többszörös átalakítás után ma iskolánknak ad helyet.

A rákospalota-újpesti esperesi kerület plébánosainak igénye alapján az Újpest Kertvárosi Szent István Plébánia Egyházközsége és Pályi László plébános úr közbenjárására 1999. július 8-i hatállyal kapta meg a működési engedélyt a Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola (K-1/1999.). Nyolc évfolyamon keresztény, katolikus szellemiségben a szeretet parancsát mindenekelőtt szem előtt tartva, magas színvonalon neveljük, oktatjuk a ránk bízott tanulókat, akik a középiskolában is megállják helyüket. Munkánkat igazolják az eredményes beiskolázási adatok, a helyi és országos mérések pozitív eredményei valamint számtalan tanulmányi és sportversenyen szerzett helyezés, érem.

Óvodánk. 2002-ben kezdte meg működését. A IV. kerületi önkormányzat egy bezárásra ítélt óvoda épületet ajánlott fel bérleményként az egyháznak, hogy abban katolikus óvodát létesítsen. A keresztény közösség nagy örömmel kezdett az óvoda megszervezéséhez. 2002 szeptemberében a közösség tagjainak gyermekeivel az óvodapedagógusok, a szülők és az óvodát fenntartó Esztergom-Budapest Főegyházmegyei Katolikus Iskolai Főhatóságának segítségével megnyílt az első csoport. 2003 szeptemberében a harmadik, 2009-ben a Szent János Apostol Katolikus Általános Iskolában megnyitottuk a negyedik csoportot. 2012 szeptemberében, óvodánk egy önkormányzat által felajánlott felújított épületben 6 csoporttal folytatta működését az Erzsébet u. 30. szám alatt. 2016. szeptembertől egy intézményként működünk.

1.4. Küldetésnyilatkozatunk

Óvodai és iskolai tevékenységünk középpontja és alapja maga Jézus. Küldetésünk, hogy a keresztény emberképből kiindulva a szeretett tanítvány, Szent János Apostol példáját követve a test, a szellem és a lélek hármasának tükrében a teljes személyt szólítsuk meg és formáljuk.

Mindennek megfelelően igyekszünk biztosítani a mindennapokban a keresztény gondolkodás jelenlétét, törekszünk arra, hogy tanulóink megérjenek a szabadság igazi megélésére, fogékonyak legyenek az igazi értékek iránt, megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot, és egyre jobban elkötelezzék magukat Isten, a teremtett világ és az emberek szolgálatára.

Mindez személyes példamutatással közvetíthető leghatásosabban, így nevelőtestületünk minden tagjának legfontosabb célja, hogy saját életének példájával, hitelességével bizalmat nyerjen, motivációt és biztatást adjon diákjainak a valódi értékeken alapuló, örömteli, teljes élet megéléséhez.

2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai háttere

2.1.1 Alapelvek, értékek

Küldetésnyilatkozatunknak és a fenntartó elvárásainak megfelelően alakítottuk ki pedagógiai programunkat. Az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját az intézményvezetés és a nevelőtestület által közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok valamint a közös jövőkép eléréséért való együttmunkálkodás jellemzi. Fontosnak tartjuk a rendszerben való gondolkodást, amely alapján képesek vagyunk a nevelő - oktató munkát komplexitásban értelmezni és végezni, így iskolánkban a nevelés és az oktatás szoros egységet alkot. Ennek alapján szervezzük a tanórákat és a szabadidős foglalkozásokat

Az intézményünkben folyó munka alapja a bizalom és az együttműködés. A gyermeknek elsősorban biztonságra van szüksége, ezért különösen fontos a szülők és az intézmény nevelési elvárásainak egysége.

Intézményünk minden dolgozója azt közvetíti tanulóinknak, hogy legyen érték számukra a megszerzett tudás folyamatos bővítésének igénye, az új dolgok iránti nyitottság, a kötelességtudat, a felelősségvállalás önmagáért és másokért, a szorgalom, a teremtett világ, a biológiai lét, az emberi élet védelme, a másság tiszteletben tartása, a szülők és az idősebbek megbecsülése, saját testi és lelki egészségük, a demokrácia, az emberi jogok, a nemzeti és helyi hagyományok és a kultúra tisztelete, a haza szeretete.

2.1.2 Célok, feladatok

A keresztény nevelés célkitűzése, hogy megteremtse a szeretet légkörét az iskolai közösségben, segítse a fiatalokat abban, hogy személyiségük kibontakozzon a nevelés és az oktatás szoros egységében. A katolikus iskola azért tanít és nevel, hogy belülről alakítsa az embert, mert minden tudás, mely mögött nem áll biztos erkölcsi háttér, holt tudássá lesz.

Nevelő-oktató munkánk célja, hogy gyermekközpontú neveléssel, lehetőség szerint a szülőkkel szorosan együttműködve, fenntartsuk a gyermekekben alapvetően meglévő nyitottságot, felkeltsük a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést; tevékenységközpontú ismeretszerzést, esélyegyenlőséget biztosítsunk.

Alapvető célunk, hogy harmonikus személyiségű embereket neveljünk, akik megtalálják helyüket a családban, szűkebb és tágabb közösségekben valamint a munka világában, és a kor elvárásainak megfelelő tudással rendelkeznek.

Valljuk, hogy iskolánknak missziós feladata is van.

A magas szakmai színvonal és a vallásos nevelés biztosításához iskolánkban olyan légkört teremtünk, amelyben tanulóink otthon érzik magukat, és ebben a családias légkörben könnyebben teljesítik a szülők és a pedagógusok által megfogalmazott elvárásokat.

2.1.3. Eszközök, eljárások

Céljaink megvalósítása érdekében személyes példamutatással, következetes tanári magatartással és egységes követelményrendszerrel dolgozunk. Tanítványainkat folyamatos és kitartó tanulásra ösztönözzük, rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról. Az értékelés megszületését követően azonnal tájékoztatjuk a tanulót és a szülőket az eredményekről. Szeretetteljes, megértő magatartást tanúsítunk tanítványainkkal, kollégáinkkal, a szülőkkel szemben, és következetesen alkalmazzuk a meggyőzést, a felvilágosítást, a tudatosítást.

Minden tanulót egyéniségként kezelünk, tiszteletben tartjuk személyiségét és megkeressük fejlesztésének optimális lehetőségét. Figyelembe vesszük az oktatás során a tanulók egyéni képességeit, differenciált feladatokkal, felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokkal és egyénre szabott fejlesztéssel. Fontosnak tartjuk, hogy fejlődjön az a tanári mentalitás, amely felismeri minden tanítványában a tehetséget, s ezáltal el tudja indítani őt saját tehetségének felismerése és későbbi kiteljesítése felé.

Osztályfőnöki munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk a tanítványainkkal és családjukkal való folyamatos kapcsolattartásra, igyekszünk együttműködni a családokkal.

A feladatok és az elvárások pontos megfogalmazásával kiszámíthatóságot, rendet, fegyelmet teremtünk, keresztény emberi hozzáállásunkkal pedig családias, bensőséges, nyugodt légkört biztosítunk.

A XXI. század elvárásaihoz alkalmazkodunk, így a tanulásszervezés terén prioritást élveznek az egyénre szabott tanulási lehetőségek, az aktív tanulás, a tanulói együttműködésen alapuló tanulás, a projektoktatás, a multi- és interdiszciplináris órák, és a digitális technológiával támogatott oktatási módszerek rendszeres alkalmazása.

A környezet esztétikus kialakításával igényességre, rendre nevelünk.
Nevelési céljaink megvalósulását akkor tekintjük sikeresnek, ha iskolánk diákjai

- alapvető keresztény, katolikus etikai és vallási értéket ismerő, betartó fiatalokká válnak,
- a helyi tantervben meghatározott követelményeket képességeiknek megfelelően teljesítik,
- rendelkeznek olyan ismeretekkel, készségekkel, amelyek képessé teszik arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljenek,
- ismerik a közösségben éléshez szükséges szabályokat.

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Intézményünk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.
Ennek megfelelően intézményünkben a nevelés és oktatás szoros egységben van.

"Ne feledjük, hogy az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis hogy belülről alakítsa az embert, s megszabadítsa őt azoktól a körülményektől, amelyek meggátolhatnák abban, hogy egészen emberként éljen. Ezért az iskolának olyan nevelési tervből kell kiindulnia, amely céltudatosan a személyiség teljes kifejlesztésére irányul." (In: Katolikus Nevelés Kongregációja: A katolikus iskola 29. p.11; http://www.ppek.hu/k632.htm)

2.2.1. Nevelési területek

2.2.1.1. Értelmi nevelés

Az iskola elsősorban nevelési-oktatási intézmény. Arra törekszünk, hogy fejlődjenek a tanulók képességei az önálló ismeretszerzésben, a tudás megosztásában, a véleményalkotásban és kifejezésben, az érvek kifejtésében, hogy fejlődjék a tanulók önreflexiója, hogy felismerjék reális szükségleteiket, ennek megfelelően tudják megfogalmazni igényeiket. A mai fogyasztói szemlélet elé kívánjuk állítani a hiteles információszerzés igényét, az alapos, korrekt tudást, a lényeglátást, a dolgok több szempontból történő érzékelésének képességét és az ezeken alapuló, a manipulációnak ellenálló magatartás kialakítását.

Fontos feladatunk a tanulók ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése, az oktatás révén megismertetni a diákokat a tudományok eredményeivel, felkészíteni őket a továbbtanulásra.

Ennek érdekében törekszünk :

- korszerű, a mindennapi életben hasznosítható ismeretek átadására

- a készségszintű , kompetenciaalapú olvasás, írás, számolás kialakítására
- az angol, mint idegen nyelv és informatikai ismeretek biztos megalapozására
- az egyéni tanulási módszerek elsajátíttatására a tanuló képességeinek figyelembevételével
- kitartó munkára ösztönözni tanulóinkat: legyen becsülete a szorgalomnak, a tudásnak és a kitartó munkának.

Célunkat elértnek tekintjük, ha tanulóink önmagukhoz képest fejlődést mutatnak.

2.2.1.2. Érzelmi nevelés

Szükség van ésszerű korlátokra, amelyek védik gyermekeinket. Biztonságos, szerető légkörben kell felnőniük, nem szabad lerombolni bennük a szépbe, jóba vetett bizalmukat, játékos kedvüket, azt a képességet, hogy tudjanak csodálkozni.
Ugyanakkor rá kell vezetnünk őket a rendezett, fegyelmezett életre, önfegyelemre, illetve arra, hogy tetteiknek következményei vannak.
Fontos feladatunk vonzóvá tenni a keresztény értékrend alapvető elemeit, hogy az anyagias világ kihívásai helyett minden esetben ezt válasszák.
Alázatra, türelemre, megbocsátásra nevelünk. Tudniuk kell: csak akkor várhatnak megbocsátást és elfogadást másoktól, ha ők is ezt gyakorolják embertársaikkal.
Őszinteségre neveljük a gyerekeket, bemutatva, hogy az törvényszerűen vonzza maga után a megbocsátást és a megbékélést.
Istennek minden emberrel terve van, mindenkinek feladata, küldetése van.
Fentiekkel összhangban négy alapértéket vésünk kitörölhetetlenül a gyerekek szívébe: a szentség, az igazság, a jóság és a szépség értékét.
Célunk, hogy a megfogalmazott feladatok nemcsak az iskola, hanem a család és az egyház színterén is érvényre jussanak. Ennek érdekében erősítjük kapcsolatainkat a szülőkkel és az egyházközségek, tagjaival közös programok szervezésével
Célunkat elértnek tekintjük, ha tanulóink viselkedésében tapasztaljuk a fent megfogalmazottakat

2.2.1.3. Hitéleti nevelés

Tanulóink értelmi, érzelmi nevelésével szorosan összefügg a hitéleti nevelés. Arra törekszünk hogy ismeretben és lelki elköteleződésben igyekezzenek eljutni mindenek forrásához, Istenhez. Intézményünkben a hétköznapokon, az ünnepeken, a hagyományok kialakításakor a katolikus értékrend közvetítésére, a megelőző szeretet alkalmazására a szeretet megélésére törekszünk.

Hitéleti nevelésünk színterei az állandó és időszakos hitéleti programok, a hétkezdő és egyéb közös imák, szentmisék, zarándoklatok, kápolna búcsú, lelkigyakorlatok.

2.2.1.4. Magyarságtudat kialakítása, hazaszeretetre nevelés

Meggyőződésünk, hogy akkor van helyünk az európai népek közösségében, ha ismerjük múltunkat, hagyományainkat, értékeinket. Történelmünk, kultúránk, sikereink szellemi képességekben, sportban, művészetekben arra kötelezneknek, hogy ezeket az értékeket komolyan vegyük, és igyekezzünk hatékonyan továbbadni, a magyarság hagyományait ápolni. Mindezt úgy kell tennünk, hogy tiszteletben tartjuk más népek, nyelvét, hagyományait, értékeit.
A fentiek érdekében a hazaszeretetre nevelés kerein belül tanulóinkkal megismertetjük szűkebb környezetüket, Budapestet, majd Magyarország tájait illetve - lehetőség szerint - a határon túli magyarlakta területeket is.
A fenti célokat a tanórákon kívül az alábbi színtereken valósítjuk meg: tanulmányi kirándulások, táborok, zarándoklatok, néptánc oktatás, múzeumi foglalkozások.

A magyarságtudat kialakítására, hazaszeretetre nevelésre irányuló céljainkat elértnek tekintjük, ha tanulóink nagy része aktívan részt vesz a programokon, nyitottá válik hazánkkal kapcsolatos ismeretek befogadására.

2.2.1.5. Erkölcsi nevelés

Erkölcsi elvárások a pedagógusoktól

Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel rendelkező, Istent és embertársat szerető emberekké váljanak, a pedagógusnak is ilyennek kell lennie. A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítéka nagy részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.
Pedagógusaink személyes példamutatásukkal is nevelnek.

Dolgozóink élete álljon összhangban az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Családi háttere legyen rendezett. A pedagógus szavai és tettei mindig összhangban álljanak, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyerekek számára a hamis tanúságtétel.

Pedagógusainktól elvárjuk a hagyománytiszteletet és a megalapozott jövőkép ismeretét. Hivatásunk az, hogy évezredek kincseit adjuk tovább egy új generációnak.
Iskolánkban tanító tanáraink Szent János Apostol példamutató szeretetéhez igazodva nevelnek. Ennek megfelelően a tanári kar minden pedagógusának kötelessége, hogy óráira pontosan, jól felkészülve érkezzen, előzze meg, illetve akadályozza meg a fegyelmezetlenséget elsősorban

motiváljon és dicsérjen és csak akkor marasztaljon el, ha az szükséges és nevelő hatású.

Lényeges, hogy a tanárok el tudják fogadni és tiszteljék tanítványaik személyiségét.
Új pedagógus felvételénél mérlegeljük, hogy milyen feladatot bízunk rá. Ennek ismeretében döntjük el, hogy a képzettség, rátermettség és vallási háttér hármas követelményéből melyiket milyen súllyal vesszük figyelembe.
Folyamatos fejlődésünk érdekében különböző belső és külső szervezésű szakmai és lelki továbbképzéseken veszünk részt.
Célunkat elértnek tekintjük, ha pedagógusaink ezen elveknek megfelelően végzik munkájukat.

Erkölcsi elvárások a tanulóktól

Az iskola tanulói különböző társadalmi rétegekből, családi háttérből, felekezetből érkeznek iskolánkba. Az egységes erkölcsi elvárások segítik őket a fejlődésben. Alapvető, hogy elfogadják és befogadják az iskola szeretetre, tisztességre, becsületességre, felelős magatartásra irányuló nevelését, és ezt tudatosan ne akadályozzák.
Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait.
Tanulóink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: „Ti vagytok a világ világossága!” (Mt. 5,14)
Tanítványainknak részt kell venniük egyházi programjainkon (ünnepi szentmisék, vasárnapi misék, osztálymisék, közös imák, adventi és nagyböjti lelki napok, stb.), hiszen ez segíti őket hitük kibontakoztatásában, a liturgikus és szentségi élet gyakorlásában.
Rávezetjük őket a helyes imádságra tanítás, étkezés előtti és utáni közös imával.
Gazdag programok szervezésével ráneveljük gyerekeinket a kulturált szórakozás módjaira.
Megköveteljük a tiszteletteljes beszédet tanáraikkal, felnőttekkel, társaikkal szemben, a házirend ismeretét és betartását, az ápolt megjelenést és az alkalomhoz illő ruházat kiválasztását, az iskola épületének, felszerelésének és tisztaságának megőrzését.
Elvárjuk az alapos, rendszeres, a képességeknek megfelelő munkát, a feladatok lelkiismeretes elvégzését.

Erkölcsi nevelésünk eléri célját, ha tanulóink ezen elveknek megfelelően élik mindennapjaikat.

Erkölcsi elvárások a szülőktől

„Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők közössége igazolja. Az iskola igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak, hiszen a keresztény hit is egy közösség ölén születik és növekszik.” (Kat. Isk. 53.)

Az iskola elvárja a szülőktől, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ugyanazt az értékrendet közvetítsék, a családok heti rendszerességgel vegyenek részt vasárnapi szentmisén.
Iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel – szaktanár, osztályfőnök, igazgató vagy plébános – beszéljék meg.

Az iskola elvárja a szülőktől továbbá a közös bizalmi kapcsolat kialakítása érdekében, hogy az újonnan az intézménybe jelentkező gyermekekről megkapjon minden addigi, a gyermek testi, lelki állapotát felmérő szakértői véleményt, hogy ezzel biztosítsa a tanuló legoptimálisabb közös oktatásának, nevelésének lehetőségét.

Az iskola elvárja, hogy a szülői értekezleteken, a fogadó órákon a szülők aktívan részt vegyenek, maguk is fejlődjenek hitben és tudásban, ezzel is példát mutatva gyermekeiknek.

Fogadják el az iskola által felajánlott alábbi együttműködési megállapodást.

2.2.1.6. Együttműködési megállapodás

Mivel keresztény hitünkhöz való gyakorlati viszonyunk sokféle, ezért közösségünk krisztusi alapú szellemiségének minél teljesebb kibontakoztatása érdekében az iskola kéri Önt, kedves Szülő, hogy az alábbiak aláírásával nyilvánítsa ki együttműködési szándékát:

Készségesen együttműködöm a Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola tantestületével az iskola nevelési, oktatási és vallási céljainak megvalósításában. Egyetértek azzal, hogy az iskolában a nevelés a keresztény értékrend szerint valósul meg.

Igyekszem, hogy a családomban történő nevelés harmonizáljon az iskolai neveléssel, s így megóvjam gyermekemet a kétféle nevelés jellemromboló hatásától. Ennek érdekében törekszem arra, hogy családom vallásgyakorlása támaszt nyújtson gyermekem hitéletének fejlődéséhez. Gondoskodom róla, hogy gyermekem a vasárnapi szentmiséken részt vegyen.

Óvom gyermekemet a televíziózás, a számítógépezés és egyéb médiumok lélekkárosító hatásaitól. Ügyelek arra, hogy gyermekem külseje, öltözködése és hajviselete életkorának, valamint a keresztény értékrendnek megfelelő legyen. Tudomásul veszem, hogy az iskolában és iskolai rendezvényeken nem jelenhet meg gyermekem sminkelve, festett hajjal és körömmel, kihívó öltözetben és nem viselhet testékszert.

Rendszeresen részt veszek a szülői értekezleteken és a fogadó órákon. Figyelemmel kísérem és

segítem gyermekem tanulmányi munkáját. Gyermekem e-ellenőrzőjét legalább havi egy alkalommal megnézem, és ezt aláírásommal igazolom. Az iskolai közösség hagyományait, magatartási és erkölcsi követelményeit, házirendjét a magam és gyermekem számára kötelezőnek tekintem. Az iskola fejlesztési terveit lehetőségem szerint támogatom.

Gyermekem érdekében tájékoztatom az arra jogosultakat (igazgató, igazgatóhelyettes, tanulást támogató szakember, osztályfőnök), ha gyermekem rendelkezik testi, lelki állapotáról vagy egyéb státuszáról szóló szakember által kiállított (pszichológus, pszichiáter, gyógytornász, szakértői bizottság stb.) véleményével, szakvéleményével.

Elfogadom, hogy a fentiek meghatározói és feltételei az eredményes együttműködésünknek. A szabályok megsértése esetén az iskola által a gyermekem körzeti iskolájába való áthelyezési kezdeményezést tudomásul veszem.

Tudomásul veszem, hogy a beiskolázást nem köti körzethatár. Az intézménybe való felvétel elbírálásának alapvető szempontja az iskolaérettségen kívül, hogy a szülő és gyermeke gyakorolja vallását, rendelkezzen plébánosi, lelkészi ajánlással, keresztlevéllel, elfogadja a keresztény értékrendet, az intézmény pedagógiai programját és eltökélt legyen annak megvalósításában.

2.3. Egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A teljes körű egészségfejlesztés célja az egészség megőrzése, fejlesztése, a betegségek hatékony megelőzése, az egészségtudatos magatartás és az egészség ismereten alapuló szemlélet elősegítése. Intézményünkben a teljes körű egészségfejlesztés megvalósítása érdekében igyekszünk:

- mindegyik fő egészség-kockázati tényezőt figyelembe venni,
- a szemléletet nem egy-egy akció időtartamára korlátozzuk, hanem az iskola mindennapi életében folyamatosan jelen tartjuk,
- az iskola minden tanulójára kiterjesztjük,
- a teljes tantestületre vonatkoztatjuk,
- bevonjuk a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét,
- biztosítjuk a kötelező egészségügyi és higiéniai szűréseket.

Mindezeket figyelembe véve, az egészséges életmódra nevelést a legfiatalabb korosztálynál kezdjük, és az adott életkornak megfelelően építjük be mindennapjainkba a következő területeken

és feladatokkal.

2.3.1. Egészséges táplálkozás

- az iskola vezetősége megfelelő közétkeztetést biztosító szervezetet igyekszik választani,
- lehetővé teszi a kulturált, iskolai étkezés megfelelő körülményeit, és biztosítja az elegendő időt az étkezéshez,
- kapcsolódunk az iskolagyümölcs programhoz,
- intézményünkben büfét nem üzemeltetünk,
- pedagógusaink tanítási órákon és szabadidős programokon közvetítik az adott korosztálynak megfelelően az egészséges táplálkozás alapvető szabályait, felhívják a figyelmet a táplálkozással összefüggő betegségekre.

2.3.2. Mindennapos testnevelés minden tanulónak az egészségfejlesztési kritériumok teljesítésével

- a mindennapi testedzés megvalósítását szolgáló programokat szervezünk,
- biztosítjuk a tornatermen kívüli testnevelés órák hatékonyságát is,
- tanulóink fizikai állapotát iskolánkban kétféle módon mérjük,
- az iskolaorvosi vizsgálatokon, a jogszabályokban meghatározott módszerekkel,
- felső tagozatban testnevelés órákon a törvény szerint meghatározott formában: A T.E.S.I projekthez, ezen belül, a magyar iskolarendszerben egységesen működő egészségközpontú fittségmérési-értékelési rendszerhez, a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt méréséhez csatlakozva.

A NETFIT intézményünkben

A rendszer bevezetése, 2014 óta, iskolánkban a testnevelők a NETFIT segítségével mérik a diákok fittségi állapotát az adott tanév meghatározott mérési időszakában. A NETFIT 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei teszttől függően két, illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába. A NETFIT szoftveres alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, a változást az előző évhez képest, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében. Az informatikai rendszerbe mind a tanuló, mind a szülő regisztrálhat, és hozzájuthat az egyedi értékelésekhez. A cél ebben az esetben nem a versengés, hanem a tanuló, szülő és pedagógus részére egy objektív visszajelzés. A felmérések

eredményeit a testnevelő tanárok úgy vezetik, hogy a diákok fizikai állapotának követéséhez szükséges adatok évről évre hozzáférhetőek legyenek. A mérés alapján a testnevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják.

2.3.3. A gyermekek lelki egészségének elősegítése

Minden esetben figyelembe vesszük a gyermekek, biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait. Pedagógusaink tisztában vannak vele, hogy egész lényükkel és minden megnyilvánulásukkal folyamatosan hatnak a tanulók lelki egészségére, személyiségfejlődésére, ennek megfelelő felelősséggel látják el munkájukat, és alkalmaznak különböző személyiségközpontú pedagógiai módszereket. Amennyiben problémát fedeznek fel, megteremtik a kapcsolat lehetőségét a szülők, a tanulók és az iskolapszichológus között. Ha szükséges, szociális segítőt és más szakembereket vonnak be, illetve ha felmerül a tanulók veszélyeztetettsége, ennek megelőzésében és megszüntetésében együttműködnek a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Tanulóink rendszeres lelki táplálékot kapnak a hetenkénti közös imákkal, az osztály- és iskolai szentmisékkel, az iskolában biztosított alkalmankénti gyónási lehetőségekkel, a hitoktatók és az osztályfőnökök által vezetett imákkal és szentségimádásokkal, az adventi és nagyböjti időszakban szervezett lelki napokkal, és a zarándoklatok keretében iskolán kívül tartott lelki programokkal.

2.3.4. Az egészséges életmódra nevelés színterei

Tanórai és tanórán kívüli feladatunk az adott életkornak megfelelő egészség-ismeretek átadása, amelyeket magunk közvetítünk, de időnként külső előadót is hívunk.

Legfontosabb területek: baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás, egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás jelentősége, a szabadidő hasznos eltöltése, személyi higiénia, a szenvedélybetegségek és a tanulót veszélyeztető bántalmazások megelőzése, önismeret, a lelki egyensúly megteremtése, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, a járványügyi és élelmiszer-biztonság megvalósítása, egészséges pszichoszexuális fejlődés, családi életre nevelési, internethasználat és médiatudatosság, fogyasztóvédelem. A fentieket tanórákon leginkább a környezetismeret, biológia, technika és életvitel, testnevelés tantárgyak és az osztályfőnöki órák tanmenetébe építjük be, de igyekszünk az iskolai élet egyéb színterein és egyéni példamutatáson keresztül is minél nagyobb hangsúlyt fektetni rájuk.

Az iskolai egészségfejlesztést akkor tartjuk eredményesnek, ha tanulóink kellő ösztönzést és

tudást szereznek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát megértsék, az ezzel kapcsolatos beállítódásaik megszilárduljanak, és konkrét tevékenységekben megalapozódjanak.

2.3.5. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának célja

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja, hogy a tanulók megismerjék az elsősegélynyújtás fogalmát, ismerjék fel a veszélyhelyzeteket, tudják azokat egyéni és közösségi szinten megelőzni, kezelni. Ezen kívül életkoruknak megfelelően megismerkedjenek az élettannal, anatómiával kapcsolatos alapfogalmakkal, és sajátítsák el a legalapvetőbb segélynyújtási módokat. Tudják, hogy mikor és kit kell segítségül hívni, ismerjék a segélyhívó számokat és a telefonos segítséghívás szabályait. Ismerkedjenek meg elsősegélynyújtáshoz kapcsolódó applikációkkal. Fontos cél még a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartás fejlesztése valamint a a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőinek megismertetése.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának formái

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása elsősorban tanítási órákon belül, és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg. Tanítási órák közül az osztályfőnöki, környezetismeret, kémia, biológia, technika, testnevelés órák tanmenetében található meg. A szaktanárok munkáját foglalkozások tartásával az iskolai védőnő segíti. Ezen kívül tanév közben minden veszélyhelyzetre felhívjuk a tanulók figyelmét, a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon egyaránt.

2.4. Környezeti neveléssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A környezeti nevelés csak az iskolai oktatással egységben, attól el nem különítve értelmezhető, mivel a tanulók teljes személyiségére hat. A motiváció kialakítása, megőrzése és fejlesztése minden életkori szakaszt átívelő célunk, mely egyben biztosítja is a folyamatosságot a környezeti nevelés során.

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk: a fenntartható fejődés, ok-okozati összefüggések, biológiai és társadalmi sokféleség, az ökológiai lábnyom, a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései. Napjainkban a figyelem egyre inkább a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható:

szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kezdjük el. A diákok számára olyan oktatást kell iskolánknak biztosítania, amelyben az ismeretek átadásán túl hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések. Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára.

Hosszútávú célunk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink.

Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a rendszerszemléletet; tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését,
- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt,
- a teremtett és a mesterséges környezet szeretetét és védelmét, értékei iránti felelős magatartást, megőrzésének igényét.

A célok eléréséhez szükséges feladatok:

Első és második évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megismerési vágyát, nyitottságát,
- játékos átmenettel felkészíteni a tanulási tevékenységre,
- elemi ismereteket közvetíteni a tanuló számára,
- kielégíteni a gyermek kíváncsiságát,
- érzelmi kötöttséget kialakítani a gyermekben a természettel,
- kialakítani a gyermekek igényét a szabadban történő játékokra, a pihenésre,
- az esztétikus, rendezett környezet iránti igény kialakítása.

Harmadik és negyedik évfolyam:

- fejleszteni a tanuló környezete iránti megértési vágyát,
- tudatosítani a környezetből megismerhető értékeket,
- mintákat adni a természet megismeréséhez,
- kialakítani a csoportos és az egyéni megismerés képességét,
- az esztétikai nevelés részeként kialakítani a közvetlen környezet rendezettségének igényét,
- kialakítani egy természet- és embertisztelő szokásrendszert.

Ötödik és hatodik évfolyam:

- képi megismerési formákkal továbbfejleszteni a természettel kialakult kötődést,
- stabilizálni a kialakult helyes viselkedési szokásokat,
- lehetőséget biztosítani gyakorlati tapasztalatok szerzésére a végzett tevékenységek során,
- megalapozni a környezettudatos érdeklődés kulcskompetenciáit,
- tovább erősíteni a környezeti tapasztalatszerzés készségét és képességét,
- kialakítani az empátia képességét a természeti jelenségekkel kapcsolatosan.

Hetedik és nyolcadik évfolyam:

- elvont megismerési formákat is felhasználva továbbfejleszteni a természettel kialakult érzelmi kötődést,
- a természetes és épített környezet iránti felelős magatartás kialakításával előkészíteni a társadalomba való beilleszkedést,
- fejleszteni a tanuló önismeretét és együttműködési képességét a környezeti problémák iránt érzett felelőssége kapcsán,
- kialakítani a gyermekben az emberiség közös problémái megértésének képességét,
- a környezetkímélő életmód fontosságának megértetése a tanulókkal,
- a természetközelség igényének, a pozitív jövőképnek a kialakítása.

Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy tanulóink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és egyéb foglalkozásnak feladata.

Az iskolai környezeti nevelés színterei:

Tanórák

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra témája és jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyen szerepelnek a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások.

Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk emellett jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A tantárgyak közül a tantervekben a környezetismeret, természettudomány, biológia, földrajz, kémia valamint az osztályfőnöki órák tanóráin jelenik meg,

de emelett törekszünk a többi tantárgy tanóráiba is beépíteni a környezettudatosság tartalmi elemeit.

Tanórán kívüli foglalkozások

- A tanulók környezet- és természetvédelmi témájú versenyeken indulnak.
- Különböző helyi és országos akciókban veszünk részt.
- Gyűjtési akciókat (elem, ruha, papír stb.) szervezünk.
- Különböző programokat és kiállításokat rendezünk jeles napokra, alkalmakra
- Intézményi környezetünk rendben tartásába tanulóinkat bevonjuk.

2.5. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai feladatok

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

2.5.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai nevelése oktatása

A sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók nevelésével, oktatásával jelen dokumentum 5. fejezete foglalkozik.

2.5.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek iskolai nevelése oktatása

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.
Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az iskolai nevelés és oktatás keretében valósítható meg.
A tanulási zavarok elsődleges tünetek, melyeknek következményei a kudarcok. Másodlagosan alakulhatnak ki a viselkedési zavarok.

Mind a tanulási-, mind a viselkedési zavarok feltárásához diagnosztizáló eljárások szükségesek.

Megismerési eljárások

- családi háttér megismerése,

- járási szakértői bizottsági szakvélemény,
- szülői jellemzés,
- a pedagógus megfigyelései.

A BTMN diagnózissal rendelkező tanulók körében magasabb a tanulási kudarc valószínűsége.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, egyéni foglalkozás;
- felzárkóztató foglalkozások
- szoros kapcsolat a helyi óvodával, a Járási Szakértői Bizottsággal (óvoda – iskola, alsó- felső tagozat átvezetés),
- egyénre szabott környezet kialakítása,
- a gyermek személyiségének átgondolt és reális megítélése,
- a tanuló testi-lelki állapotának minél teljesebb felmérése,
- ok-okozati összefüggések feltárása,
- negatív környezeti hatások kiszűrése,
- a részképesség - kiesések lehetőség szerinti korrigálása,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- családlátogatások,
- a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése,
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

A Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel diagnosztizált tanulók fejlesztése, felzárkóztatása során a szakvéleményben foglaltak szerint, az ott megnevezett végzettségű szakember végzi a tanulók egyéni vagy kiscsoportos felzárkóztatását, fejlesztését. A számonkérés és értékelés során a törvények előírásai és a szakvéleményben javasoltak szerint járunk el.

2.5.3. A tehetség és a képesség kibontakozását segítő tényezők

Kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.
Fontos, hogy minél előbb felismerjük az átlagosnál tehetségesebb tanulóinkat. A felismerés után célszerű a fejlesztés mielőbbi megkezdése, lehetőleg a szülők bevonásával.

A tehetséggondozás feltételei:

- az iskola számára a fenntartó által biztosított megfelelő szakkörök,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- pedagógusok aktív részvétele a kitűzött célok és feladatok megvalósításában,
- a tehetségnevelési programban résztvevő pedagógusok megfelelő továbbképzése, a továbbképzések támogatása,
- szülőkkel való együttműködés,
- átvehető, adaptálható tehetséggondozó programok.

A tehetségfejlesztés legfontosabb színtere az iskola. Az itt folyó munka színvonala határozza meg a tehetségfejlesztés hatékonyságát. A siker feltétele, hogy megfelelően kialakítsuk azokat a programokat, szervezeti formákat, amelyek keretében felismerjük és tudatosan irányítjuk a tanulókban rejlő értékek kibontakozását.

A tehetséggondozás iskolai színterei:

- egyéni képességfejlesztő programok tanórákon és azokon kívül
- az iskolai könyvtár
- számítógépek használata, internet hozzáférés
- szakkörök: iskolánk kiemelten kezeli az énekkar, a színjátszó, a rajz és kézműves szakköri foglalkozások megszervezését, valamint tanulói igényekhez és lehetőségekhez igazodva szervezünk további szaktárgyi és sportfoglalkozásokat
- kulturális és sportfoglalkozások

Tevékenységek:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás, a tehetségesek sajátos tanulási módjaihoz igazodó oktatási stratégiák alkalmazása,
- differenciált, kooperatív és multidiszciplináris oktatási formák alkalmazása.

- versenyek, pályázatok: házi versenyeket szervezünk valamint tehetséges tanulóink közül a legjobbaknak bizonyítási lehetőséget adunk az egyházi, kerületi, fővárosi és országos tanulmányi- és sportversenyeken történő indulással, valamint javasoljuk részvételüket a fővárosi tehetséggondozó szakkörökön, támogatjuk részvételüket különböző pályázatokon.

Ennek érdekében az iskola megteremti a szervezeti formákat és lehetőségeihez képest biztosítja a feltételeket

Ezen tevékenységi formák során szerzett ismeretek tanulóink tehetséggondozása mellett elősegítik a továbbtanulásra való felkészülésüket is.
A foglalkozásokat úgy tervezzük, hogy a tanuló maximális terhelhetősége ne haladja meg az általa választott órák számát.

2.5.4. Az iskolapszichológiai ellátás

Iskolánk nagy hangsúlyt fektet a diákok, szülők, pedagógusok testi-lelki-szellemi egészségének támogatására. Ennek érdekében biztosítjuk segítő szakemberek jelenlétét, hogy a szükséges beavatkozások megvalósulhassanak. Minden munkatárs kompetenciahatárai és a jogszabályok betartásával végzi munkáját.

Az iskolapszichológus rendszerszemléletben, a gyermek-szülő-pedagógus mezőben végzi tevékenységeit. Feladata elsősorban a prevenció területén van, munkájával közvetlen és közvetett módon segíti a gyermekek személyiségfejlődését, kognitív és érzelmi fejlődésének biztonságát a neveléslélektani és a szociálpszichológiai eszközrendszer kompetenciahatárain belül.

Az iskolapszichológus jogai és kötelességei az iskolában

Intézményünkben részmunkaidőben iskolapszichológus dolgozik. Tevékenységével az oktató-nevelő munkát segíti.

Az intézményben működő iskolapszichológusnak joga van ahhoz, hogy:

- önálló helyiséggel és a munkaigényeknek megfelelő bútorzattal, anyagokkal, a minőségi munkavégzéshez szükséges eszközökkel rendelkezzen
- elláthassa a munkaköri leírásában rögzített feladatait, ezen belül:
- konzultációt kezdeményezzen a pedagógussal, szülővel
- pszichológiai tanácsadást nyújtson egyéni helyzetben
- gyermeknek/serdülőnek vagy gyermek-/serdülőcsoportnak tanulást és közösségfejlesztést segítő felméréseket végezzen az iskolai osztályokban

- a gyermek fejlődését segítő egyéni képességvizsgálatokat és a személyes erőforrásait feltáró személyiségvizsgálatokat végezzen, melyekkel a gyermek jobb megismerését és a pedagógiai munka differenciálását segíti elő
- tanítási óra, pedagógiai foglalkozás időpontjában, azzal párhuzamosan, a pedagógussal egyeztetve, egyéni (nem csoportos) pszichológiai tanácsadás érdekében, a számára biztosított állandó helyiségben fogadjon gyermeket, melynek során a gyermek távolmaradása a tanítási óráról engedélyezett és nem von maga után szankciókat.

Az intézményben működő iskolapszichológusnak kötelessége:

- figyelembe venni munkavégzése során, hogy szolgáltatásnyújtása alkalmával a gyermekek jogai és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek,
- tartsa szem előtt, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul,
- a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján kell szerveznie munkáját különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit,
- munkájának megvalósításában támaszkodjon az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának (ISZP) útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra.

Iskolánkban az igényeknek megfelelően konzultációs alkalmak valósulnak meg a segítő szakemberek, a pedagógusok, a szülők, és a vezetőség körében. A ránk bízott gyermekek lelki egészségének megőrzése érdekében a kölcsönös együttműködés közös feladatunk.

2. 6. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai feladatok

2.6.1. Hátrányos helyzetűek segítése

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyerekek kerülnek. A nevelés három színterén – család, iskola, társadalom – a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi nevelés hiányát pótolni. Szám szerint is emelkedik a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók aránya. A társadalmi elszegényedés következtében jelentős az anyagi gondokkal küzdő családok száma. Alapvető a lelkiismeretes, a tanulókra egyenként is odafigyelő osztályfőnök segítsége. Fontosnak tartjuk megismertetni tanulóinkkal a szenvedélybetegségek megelőzését szolgáló programokat, hiszen a hátrányos helyzetű vagy veszélyeztetett gyermekek e tekintetben potenciális célcsoportot alkotnak. Prevenció céljából időnként külső előadó segítségét kérjük.

Az osztályfőnök ajánlása alapján a rászoruló, illetve sokgyermekes családok támogatást kapnak a lakóhelyük szerinti önkormányzattól, az iskolát támogató alapítványtól, egyéb támogatóktól:

- étkezési hozzájárulás,
- tanszersegély,
- alkalmi segélyek (osztálykirándulás, tábor, erdei iskola, lelkigyakorlat), rendszeres nevelési segély.

Ennél sokkal nehezebb a segítségadás azokban az esetekben, ahol a család a gyermek számára nem biztosítja a megfelelő erkölcsi hátteret, ahol a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt.
Az iskola nem veheti át a család nevelő szerepét, de az ilyen nehéz esetekben fel kell vállalni a fokozott törődést a tanulóval. Ennek lehetőségei:

- felzárkóztatás, tehetséggondozás,
- továbbtanulásuk biztosítása,
- gyakori egyéni beszélgetés, segítség a személyes problémák megoldásában,
- fokozott kapcsolattartás a családdal (családlátogatás, fogadóórák),
- a gyermekvédelmi felelős hatékony közreműködése,
- kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- segítség a hiányosságok pótlásában.

2.6.2. Az iskola igazgatójának feladatai

Az intézmény vezetője felelős az intézmény szakszerű, törvényes működéséért, a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért. Feladatkörébe tartozik a gyermek- és ifjúságvédelmi munka irányítása.
A nevelési-oktatási intézmények közreműködnek a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködnek a Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.
Az iskola vezetője gondoskodik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.
A tanulókat és szüleiket a tanév kezdetekor írásban tájékoztatja a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

2.6.3. Az iskolai gyermekvédelmi felelős feladatai

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős segíti az iskola pedagógusainak munkáját:

- az osztályfőnököket tájékoztatja arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az iskolán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,

- a pedagógusok, szülők vagy tanulók jelzése alapján, a veszélyeztető okok feltárása érdekében családlátogatáson megismeri a tanuló családi környezetét,
- gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető, veszélyeztető tényezők megléte esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot,
- a Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken,
- a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott szervnél, szükség esetén javaslatot tesz a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtására,
- az iskolában a tanulók és a szülők által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. Gyermekjóléti Szolgálat, stb.) címét, illetve telefonszámát,
- tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról,
- nyilvántartást vezet az iskolában lévő veszélyeztetett, illetve hátrányos helyzetű tanulókról.

2.7 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösség olyan, egymással együttműködő személyek csoportja, amelyet közös érdek, közös cél, közös értékrend és az összetartozás tudata tart egyben. A jól működő tanulói és más emberi közösség a legegyetemesebb emberi, kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, közvetítője, ugyanakkor működése közben figyelembe veszi a közösség tagjainak egyéni sajátosságait is.

A közösségfejlesztés célja:

A közösség segítse az egyének fejlődését, képességeinek kibontakozását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeik maximumára jussanak el, az adott közösség céljainak, értékrendjének - mint keretnek - figyelembevételével.

A közösségi nevelés területei:

- a család,
- az iskola,
- az iskolán kívüli közösségek.

A közösség fejlesztésével kapcsolatos feladatok:

A közösség

- megszervezése, irányítása,
- tevékenységeinek koordinálása,
- egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása és továbbadása, a közösség tagjainak kezdeményezéseit is beépítve a munkába.

Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- tanítási órák,
- tanítási órán kívüli, egyéb iskolai foglalkozások (pl. napközi, kirándulás, sportfoglalkozás, szakkör),
- hitéleti programok (pl. zarándoklat, osztály- és iskolamisék),
- egyéb szabadidős tevékenység (pl. osztályprogram, színházlátogatás)
- a mindenkori 5. évfolyam tanulói közül az arra legérdemesebb egy többfordulós lovagi torna keretében a Szent János Lovagrend lovagjává válik

Fontos az oktatási-nevelési és szabadidős tevékenységek tervezett, átgondolt, egymásra épülő rendszere. Az iskolai szabadidős tevékenység jó teret biztosít a közösségfejlesztő munkának, ha pedig a diákok kötődnek közösségükhöz, közvetett módon is erősödik bennük a nevelés és oktatás hatása. Személyiségük fejlődéséhez elengedhetetlen a közösséghez tartozás, a közösség általi nevelés. Jelképeink, ünnepeink, hagyományaink közösségformáló és megtartó funkciójuk folytán fontos szerepet töltenek be iskolánk életében.

2.7.1. Iskolánk közösségei

A család

A család a legalapvetőbb közösség, amelybe a gyermek beilleszkedik. A család meghatározza, irányítja fejlődését, értékrendjét, másokhoz való viszonyát. Értékeket közvetít, normákat alakít ki, amelyek az iskolába kerülve tovább fejlődnek. A személyiség kialakítása során a család mellett kiemelt szerepet kap az iskola és az osztályközösség is.

Az iskolai közösség

A tanulók együttműködésének legtágabb keretét az iskolai közösség jelenti. Ennek kialakításában, formálásában, szervezésében az iskola vezetői, az osztályfőnökök, a pedagógusok közösen vesznek részt.

Az iskolánk közösségében tanuló gyermek elsajátítja a közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartásformákat, a közösségi-társadalmi együttélés szabályait a keresztény-katolikus

értékrend alapján.

Az osztályközösség

A tanuló fejlődésének meghatározó tényezői a családban elsajátított szokások, értékrend mellett a baráti körben kialakított emberi kapcsolatok, kortárs csoportokban való részvétel is. Az osztályközösség szokásokkal, sajátos arculattal rendelkező tanulói közösség, ahol a közösség tagjainak életszemlélete folyamatosan alakul és fejlődik. Mivel az iskolás korú gyermek napjának jelentős részét az osztályközösségben tölti, meghatározó annak légköre és szellemisége.

Az osztályközösség feladata:

- a keresztény-katolikus magatartás erősítése egymásban,
- egymás pozitív irányú befolyásolása döntési és egyéb élethelyzeteikben,
- az egyéni értékek felismerése,
- egymás tiszteletben tartása,
- egymás segítése a tanulásban, a közösségbe való beilleszkedésben,
- a másság elfogadása, a tolerancia erősítése,
- a társak segítése, támogatása gondjaik, problémáik megoldásában,
- mások gondjainak, nehézségeinek felismerése.

A közösség irányításában, alakításában meghatározó az osztályfőnök szerepe. Különösen fontos feladata van a problémák felismerésében és azok megoldásában, a szülőkkel való közös nevelői munkában, a tanulók tanulási, magatartási vagy egyéb gondjainak megoldását segítő pedagógiai és egyéb intézményekkel való kapcsolattartásban.

2.7.2. Iskolánk közösségépítési színterei

A tanórákon is számtalan lehetőség nyílik a közösség fejlesztésére, azonban a tanulóközösségek és a közösségi élet kialakítása, a tanulóknak az iskolai közösségbe való integrálása nem valósítható meg kizárólagosan ezen foglalkozások keretében.
Szükséges olyan együttlétek kialakítása, amelyek mentes a tanórák kötöttségétől.

Ilyen közösségfejlesztésre alkalmas lehetőségek iskolánkban:

- hitéleti programok,
- délutáni csoportfoglalkozások,
- tehetségfejlesztő, felzárkóztató foglalkozások, szakkörök, énekkar,
- versenyek, vetélkedők, bemutatók,
- környezeti nevelés, kirándulások,
- múzeumi foglalkozások, színházlátogatás,

- művészeti csoportok,
- sportfoglalkozások, kulturális rendezvények,
- ünnepélyek, megemlékezések, hagyományápolás,
- tanulói ügyelet,
- könyvtári foglalkozás,
- egyéb rendezvények.

Alkalmazottak közösségei

- alkalmazotti közösség,
- nevelőtestület,
- szakmai munkaközösségek,
- feladatorientált csoportok.

Állandó és alkalmi közösségeink építésének alapja elkötelezettségünk a katolikus életszemlélet és a lelkiismeretes, odaadó oktató-nevelő munka iránt. A legnagyobb közösségépítő erő egymás és a gyermekek szeretete és tisztelete.
Felnőtt közösségeink építése azért is különösen fontos, mert elsősorban példával nevelünk.
Színterei:

- lelki programok,
- tanári lelkigyakorlatok,
- kirándulások,
- szakmai összejövetelek,
- mindennapos, személyes kapcsolat.

Szülői szervezetek:

- osztályszintű szülői munkaközösségek,
- iskolai szintű szülői közösségek.

A tanulók életkoruknál fogva segítségre, bátorításra szorulnak. Az iskola a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelő-oktató és közösségépítő munkáját.
A szülő kötelessége, hogy elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését, az iskola rendjének, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását. A pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége, hogy a tanuló életkorának, fejlettségének figyelembevételével elsajátíttassa a közösségi együttműködés

magatartási szabályait, és törekedjék azok betartatására.

A szülői közösség fejlesztésének színterei:

- szülői értekezletek,
- fogadóórák,
- szülői munkaközösségi ülések,
- közös misék,
- iskolai rendezvények
- egyéb, saját kezdeményezésű, szülői rendezvények

2.7.3. Szünidei programok, táborok támogatása

A nagycsaládosok rászoruló gyermekeinek a tábori, kirándulási költségekhez a pályázatokon, és az iskolát támogató Szeretett Tanítvány Alapítványtól kapott összegekből méltányos támogatást biztosítunk.

Figyelemmel kísérjük azokat a pályázatokat, melyek segítségével tanulóinkat szociális támogatásban részesíthetjük.

A Szeretett Tanítvány Alapítvány lehetőségeihez mérten többféle módon segíti diákjainkat, tanárainkat és az iskolát (pl.: segélyek, taneszközök, audiovizuális eszközök, külső személyek megbízási díja stb.). A támogatások elosztásáról az alapítvány kuratóriuma dönt az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős javaslata alapján.

2.8. A pedagógusok és osztályfőnökök intézményi feladatai

2.8.1. Pedagógus feladatai

A pedagógusok részletes feladatait munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb általános feladatai:

- a tanítási órákra, foglalkozásokra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása, munkájának rendszeres értékelése,
- a tanítási órák dokumentálása,
- az e-napló határidőre való pontos adminisztrálása
- osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek, dolgozatok, tanulmányi versenyek feladatsorának összeállítása és azok értékelése,
- tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- kulturális és sportprogramok szervezése,

- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óraközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakszertár és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

2.8.2. Osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök kijelölése az intézmény igazgatójának hatásköre.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre:

- az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire,
- segíti az osztályközösség kialakulását,
- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját,
- kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével,
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét,
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a félévi és év végi osztályozó értekezleten a nevelőtestület elé terjeszti,
- szülői értekezletet, fogadóórát tart,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: e-naplóvezetés, tájékoztató füzetek ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása,
- segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát,
- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra,
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskolai programokról, azokon való részvételre mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében,
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, alapítványi segélyezésére,
- részt vesz a munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását,
- órát látogat az osztályában,

- szükség szerint családot látogat.

2.9. Az iskola minősítési rendszere magatartásból és szorgalomból, a jutalmazás és elmarasztalás szabályai

2.9.1. Az osztályfőnöki értékelés dicsérő és elmarasztaló rendszerének alkalmazási elvei

Az osztályfőnöki értékelés célja, az iskolánk keresztény értékrendjéhez igazodó viselkedés alakítása. A folyamat akkor eredményes, ha az általunk értéknek tartott mintákat tanulóinkban saját belső igénnyé tudjuk fejleszteni, és ez által hosszútávon önfejlesztésre ösztönözzük őket.

Célunkat akkor tudjuk elérni, ha az ellenőrzés és az azt követő értékelés pedagógiailag kifogástalan, tervszerű, folyamatos, módszertanilag változatos, objektív és igazságos, differenciált, szükség esetén méltányos, természetes kísérője a nevelési folyamatnak.

Az értékelés során a kiemelkedő teljesítmények jutalmazására és a nem helyénvaló cselekedetek elmarasztalására kerül sor, mindkettővel motiválhatunk, ha megfelelő időben és helyes mértékkel alkalmazzuk.

Az osztályfőnök a magatartás és szorgalom rendszeres minősítésével jelzi vissza a tanulók aktuális viselkedését és tevékenységeit.

Iskolánkban, az egységes intézményi jutalmazási és fegyelmező intézkedések mellett az osztályfőnököknek lehetősége van kialakítani az osztályra szabott saját motiváló és értékelő rendszerüket, a szabályok megalkotásába a tanulókat is bevonva. A közösen megalkotott, következetesen betartott rendszereknek erős közösségformáló hatása is van.

Az alsó és felső tagozaton a korosztályos különbségek és a tanítói és tanári pedagógus munka közötti különbözőségek miatt az értékelés formái természetesen más módszerekkel jelennek meg.

Alsóban a tanítók az osztályukban tanító kollégákkal egyeztetve alakítják ki a jutalmazási kereteket, jellemzően a gyerekeket is bevonva. A szabályrendszer kialakítását követően minden esetben ismertetik azt a szülőkkel, illetve véleményezésre is van lehetőségük.

Ilyen értékelési rendszer lehet például:

- napi, heti visszajelzés a gyermekek magatartásáról, szorgalmáról hangulatjelekkel arra kialakított tájékoztató füzetben

- egyéni pontrendszer színkódolt kártyák használatával
- különböző matrica vagy nyomdagyűjtő feladatok
- osztálykabala ideiglenes birtoklása
- beszélgető körök alkalmazása
- közös játék-, mese- vagy feladatválasztás

Az elmarasztalás első sorban szóban történik, majd a kihágás súlyosságától függően a kialakított osztályszintű értékelő rendszeren, vagy az iskolai fegyelmező intézkedéseken keresztül valósul meg. A reggeli késésekről az e-naplón keresztül tájékozódhatnak a tanítók, és a tantárgyi hiányosságokat is itt adminisztrálják.

Iskolánkban lehetőség van osztálynév választására, mely segít keretbe helyezni a saját szabályrendszereket. Ez a közösségtudat és a csoportidentitás kialakításához is nagy segítséget nyújt, olyan alapvető bizalmi légkört teremt osztályon belül, amelyben a gyerekek könnyebben el tudják fogadni a kapott visszajelzéseket. Ilyen osztálynév például Bárka osztály, mely Noé történetét veszi alapul, vagy a Vízcsepp osztály, akik Kalkuttai Szent Teréz alábbi mondatát vették jelmondatuknak: „Úgy érezzük, hogy amit teszünk, csak egy csepp a tengerben. Anélkül a csepp nélkül azonban sekélyebb volna a tenger.”

Felsőben az osztályfőnökök egy adott időszakra vonatkoztatva, osztályukban kialakíthatják és ismertethetik saját jutalmazási rendszerüket, mely az egyéni pontozástól a hazavihető osztály kabalán át, a szabadidős osztályprogramig bármilyen motiváló eszköz lehet.

Az értékeléshez alapvető segítséget nyújt az iskolánkban egységesen alkalmazott magatartás füzet, és az általunk létrehozott, és a felsős tantermekben kifüggesztett Illemkódex. Az osztályfőnök az e-naplóból tájékozódhat a reggeli késésekről, és a szaktárgyi hiányosságok napi adminisztrációja is itt történik.

Az osztályonként vezetett magatartásfüzet tartalmazza a szaktanárok észrevételeit, a hetesi és ügyeletesi munka értékelését, és a nem szaktárgyi hiányosságokat.

2.9.1.1. Az osztályfőnöki jutalmazás formái:

Napi szinten szóbeli dicséret az osztályközösség előtt:

- fegyelmezett órai és órákon kívüli magatartásért
- tisztelettudó viselkedésért
- kisebb közösségi feladat elvégzéséért

Piros dátum a magatartás füzetbe:

- lelkiismeretesen végzett hetesi munkáért
- közösségi feladat kezdeményezéséért és elvégzéséért
- felnőttnek vagy gyereknek való rendkívüli segítség nyújtásért

Heti szinten piros dátum a magatartás füzetbe:

- osztályfőnöknek való kiemelkedő segítségnyújtásért
- kiemelkedő közösségi tevékenységért

Azonnali osztályfőnöki dicséret:

- osztály vagy iskolai szintű kimagasló közösségi tevékenységért

Heti szinten osztályfőnöki dicséret:

- kiemelkedő hetesi vagy ügyeletesi munkáért

Havi szintű osztályfőnöki dicséret:

- a magatartásfüzetben összegyűlt 5 piros bejegyzésért

Havi szintű felsős jutalom és dicsőségtáblára kerülés osztályfőnöki javaslatra:

- legjobb tanulmányi eredményért
- az előző hónaphoz képest legtöbbet javított tanulmányi eredményért
- a hónap ügyeletese címért

Tanév végi osztályfőnöki jutalmazás:

- oklevél és egyéni jutalom a tanév során végzett közösségi munkáért
- oklevél és egyéni jutalom példamutató magatartásért és szorgalomért

2.9.1.2. Az osztályfőnöki elmarasztalás formái:

Napi szintű szóbeli figyelmeztetés:

- órán kívüli kisebb fegyelmezetlenségért
- hetesi munka egyszeri elmulasztásáért
- határidő be nem tartásáért

Dátum a magatartás füzetbe:

- órán kívüli ismételt fegyelmezetlenségért
- hetesi munka ismételt elmulasztásáért
- ügyeletes által írt fegyelmezetlenségért
- nem szaktárgyi hiányosságért (köpeny, váltócipő)

Heti szintű osztályfőnöki fokozat:

- hetesi munka többszöri, rendszeres elmulasztásáért

Azonnali osztályfőnöki fokozat:

- 10 reggeli késésért
- a házirend komoly megszegéséért (anyagi károkozás, saját vagy más testi épségének veszélyeztetése, mások emberi méltóságának megsértése, az iskola épületének engedély nélküli elhagyása, trágár beszéd, mobiltelefon használat)

Havi szintű osztályfőnöki fokozat:

- a magatartás füzetben összegyűlt 5 dátumért
- a magatartás füzetben összegyűlt 5 hiányosságért (köpeny, váltócipő)

Megjegyzés:

A magatartásfüzet bejegyzései a szaktanárok és az osztályfőnök által meghatározott időn belül az azt beíró tanár által javíthatók.

Jutalmazáskor és elmarasztaláskor az osztályfőnök minden esetben figyelembe veszi az aktuális körülményeket, és lehetősége van egyéni bánásmódot alkalmazni.

2.9.2. A tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése

Félévkor és tanév végén a tanulók magatartás és szorgalom minősítésére az osztályfőnök javaslatot tesz, és az osztályozó értekezleten az osztályban tanító pedagógusok véleményének figyelembevételével születik meg a végleges értékelés.

Az értékelés alapelvei:

- szakszerű, differenciált stratégiák alkalmazása
- személyiségjegyek figyelembevétele

- esetleges szakértői véleményben megjelenő sajátosságok figyelembevétele
- motiváló erő mérlegelése
- családi háttér figyelembevétele
- a tanulói megerősítés biztosítása

Az iskola minősítési rendszere magatartásból

A magatartás értékelése az életkori sajátosságokhoz igazodik, az 1. osztályban félévkor, tanév végén, a második osztályban félévkor a magatartást szöveges minősítéssel értékeljük.

A magatartás jegyek elbírálása során figyelembe kell venni.

- a tanuló személyiségének előző félévhez / tanévhez viszonyított pozitív vagy negatív változását
- a közösség érdekeivel való azonosulás szintjét
- a közösség érdekében végzett tevékenységeket (a gyermek egyéniségének, habitusának figyelembevételével)

Példás magatartású a tanuló, ha:

- iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató,
- felelősségérzettel van a közösség iránt, megtartja a házirendet, és arra törekszik, hogy mások is megtartsák azt,
- megnyilvánulásaiban kulturált hangnemet használ, társaival és a felnőttekkel tisztelettudó,
- példája pozitívan hat, képességeit alkotó módon használja fel,
- közösségi munkában aktív, vállalt feladatait, megbízatásait felelősségtudattal látja el,
- segíti társait az iskolai élet különböző területein,
- nem késik, nincs igazolatlan mulasztása,
- minden vasárnap szentmisén vesz részt,
- nincs fegyelmi büntetése.

Jó magatartású a tanuló, ha:

- a házirendet betartja,
- tevékenységével, magatartásával segíti a közösséget,
- tanulmányi és közösségi munkájában aktív, megbízható,
- magatartáskultúrája esetenként kifogásolható,
- igazolatlan hiányzása nincs, legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztetése van.

Változó magatartású a tanuló, ha:

- a házirend ellen vét,
- társaival, nevelőivel szemben tanúsított magatartása kifogásolható,
- indulatait nem mindig képes fékezni, hangneme kifogásolható,
- az őt körülvevő környezet rendjének megtartására figyelmeztetni kell,
- képességeit nem hasznosítja, megbízatásait, közösségi munkáját csak ösztönzésre végzi,
- előfordul, hogy az iskolába, vagy az órára késve érkezik, mulasztását nem tudja igazolni,
- osztályfőnöki megrovásnál súlyosabb fegyelmi büntetése nincs.

Rossz magatartású a tanuló, ha:

- a házirend ellen tudatosan, rendszeresen, súlyosan vét,
- társaival, nevelőivel szemben erősen kifogásolható a viselkedése,
- képességeit bomlasztó tevékenységre használja,
- felelősséget sem társai, sem közössége iránt nem érez, nem vállal, a közösségi munkából kivonja magát,
- iskolán kívüli magatartásával az iskola rossz hírnevét kelti,
- iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért igazgatói figyelmeztetése, vagy annál súlyosabb fegyelmi büntetési fokozatban részesült.

A félévi és tanév végi magatartás értékelése eltérhet a havi jegyek átlagától, ha a tanuló kiemelkedő jutalmazásban, vagy elmarasztalásban részesül.

Az a kiváló vagy jó teljesítményű tanuló, aki a közösségért semmilyen munkát nem vállal, illetve önös érdekek vezérlik, példás magatartás értékelést nem kaphat.

Az iskola minősítési rendszere szorgalomból

A szorgalom értékelése az egyéni képességeket, az életkori sajátosságokat és egyéb körülményeket mérlegelve kifejezi a tanulmányi munkához való viszonyt (*rendszeresség, pontosság, önállóság, kötelességtudat*).

Az 1. osztályban negyedévkor, félévkor, tanév végén, a második osztályban félévkor a szorgalmat szöveges minősítéssel értékeljük.

A szorgalom jegyek elbírálása során figyelembe kell venni:

- a tanuló képességeit, és egybevetni az elért tantárgyi eredményekkel
- a tanuló otthoni körülményeit
- a szorgalom jegy ennek megfelelően eltérhet a tantárgyi érdemjegyektől

Példás szorgalmú a tanuló, ha:

- munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi,
- felszerelése hiánytalan,
- óra alatt kitartó, érdeklődéssel figyel, aktivitása, teljesítménye állandó,
- a feladatok végzésében önálló, rendszeres,
- tehetségéhez mérten részt vesz a csoportmunkában és az önálló feladatvégzésben,
- munkája eredményes, társai munkáját is elősegíti,
- szorgalmával példát mutat,
- írásbeli munkáinak külalakjára az esztétikum, az igényesség jellemző,
- részt vesz tanulmányi, sport, stb. versenyeken.

Jó szorgalmú a tanuló, ha:

- a tanórákra való felkészülésben rendszeres, de nem alapos, egyéni adottságaihoz mérten jól felkészül,
- felszerelése többnyire hiánytalan,
- óra alatt figyel, spontán aktivitással vesz részt,
- a csoportmunkában és az önálló feladatvégzésben tehetségéhez mérten igyekszik részt venni,
- írásbeli munkáinak külalakja megfelelő.

Változó szorgalmú a tanuló, ha:

- óra alatt figyelme ingadozó, hullámzó aktivitást mutat,
- a tanórákra való felkészülése rendszertelen,
- feladatait felszólításra, ellenőrzés mellett végzi el,
- érdeklődése szűk körű, ritkán tapasztalható aktivitás,
- írásbeli munkáinak külalakja változó képet mutat,
- gyakran nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába.

Hanyag szorgalmú a tanuló, ha:

- a szorgalom teljes hiánya jellemzi,

- feladatait nem végzi el, érdektelen, közönyös,
- a tanórai munkában passzív,
- komoly visszaesés tapasztalható tanulmányi eredményében,
- valamely tantárgyból elégtelenre teljesít,
- képességeihez, körülményeihez mérten keveset tesz fejlődése érdekében,
- az iskola által nyújtott segítséget (pl. felzárkóztatás) nem fogadja el,
- kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

A tanulók magatartását és szorgalmát minden hónapban értékeljük.

A minősítés az egyéni képességek alapján, a körülmények mérlegelésével történik, reálisan fejezi ki a tanulmányi tevékenységhez való viszonyt.

2.9.3. A tanulók jutalmazásának, elismerésének módszerei, valamint a fegyelmező intézkedések rendje és szempontrendszere

2.9.3.1. Jutalmazási rendszer

Az a tanuló, aki folyamatosan példamutató magatartást tanúsít, szorgalmával képességeihez mérten jó tanulmányi eredményt ér el, osztálya és az iskola érdekében kimagasló közösségi munkát végez, iskolai, illetve iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön vesz részt, vagy bármely más módon hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, jutalomban részesül.

A jutalmazás formája magatartásból, szorgalomból és szaktárgyakból a dicséret, mely lehet:

- szaktanári
- osztályfőnöki
- igazgatói
- nevelőtestületi

Az egész tanévben kiemelkedő munkát végzett tanulók teljesítményét tanév végén is elismerjük és bejegyezzük a bizonyítványba. Az osztályfőnök javaslatára, az iskolai szinten elismert, kimagasló eredményeket pedig igazgatói vagy nevelőtestületi dicséret mellett oklevéllel és tárgyjutalommal díjazzuk.

A dicséret történhet írásban és szóban, a jutalmak átadására pedig a tanévzáró ünnepségen kerül sor.

Azok a tanulóink, akik iskolán kívüli tanulmányi versenyen érnek el kiemelkedő helyezéseket, az

iskola dicsőség falára kerülnek, és nevük szintén elhangzik a tanévzáró ünnepélyen az egész nagy iskolai közösség előtt.

2.9.3.2. Szent János-díj

Kimagasló elismerésként iskolánk minden tanévben egy negyedik osztályos és egy felső tagozatos diáknak Szent János-díjat adományoz.

A díj létrehozója a Szeretett Tanítvány Alapítvány.

A Szent János-díjban az iskola azon diákja részesülhet, aki kiemelkedő közösségi munkát végez, tanulmányaiban képességeihez mérten jól teljesít és keresztény értékrendünknek megfelelően éli meg hitét.

A díj elnyerésének speciális feltételei:

- osztálya közösségi munkájában cselekvően részt vesz,
- segít osztályfőnökének, tanárainak egyes ünnepélyek, rendezvények lebonyolításában
- az iskola tanítási időn kívüli tevékenységeiben szerepet vállal
- az iskola hitéleti programjaiban buzgó és készséges lelkülettel segédkezik
- szolgálatkész, megbízható és tisztelettudó
- társaival szemben segítőkész és jó példát mutat
- társai számára vonzó módon éli meg hitét, ezáltal őket is segíti hitük gyakorlásában

2.9.3.3. A fegyelmező intézkedések rendje és szempontrendszere

Az a tanuló, aki megszegi a házirendet büntetésben részesül. A büntetés célja a nem kívánt viselkedés belsővé válásának megakadályozása és a tanuló helyes irányba terelése. Azt szeretnénk elérni, hogy az általunk értéknek tartott mintákat ő is értékesnek, beépítésre érdemesnek tartsa, és ne mi fegyelmezzük kívülről, hanem kialakítsuk benne az igényt a belső fegyelmezettségre. Ennek a folyamatnak a beindításához elengedhetetlen a magyarázat és a feszültség levezetése, hogy a büntetés ellenére megmaradjon a pedagógus és a diák között fennálló jó kapcsolat.

A büntetés kiszabásakor figyelembe kell vennünk az aktuális körülményeket és a tanuló egyéni adottságait. A büntetés mögött mindig ott kell állnia a megbocsátás, a kiengesztelődés lehetőségének. Fontos, hogy megtaláljuk a helyes arányt az elkövetett vétség és az ezt követő büntetés között, és a későbbiekben értékeljük a gyerek megjavulásra irányuló próbálkozásait. Sem az túl enyhe, sem a túl súlyos büntetés nem éri el a kívánt célt hosszú távon.

Fegyelmi formák magatartásból, szorgalomból:

szaktanári

- figyelmeztetés szóban
- szülő értesítése írásban-e-naplón keresztül

osztályfőnöki

- figyelmeztetés szóban
- figyelmeztetés írásban – háromszor
- intés írásban –háromszor
- megrovás írásban –háromszor

igazgatói

- figyelmeztetés szóban
- figyelmeztetés írásban
- intés írásban
- megrovás írásban
- áthelyezés másik iskolába

Megjegyzés:

A tanuló súlyos kötelezettségszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el lehet tekinteni, a tanulót azonnal magasabb fokozatú büntetésben lehet részesíteni. Súlyos kötelezettségszegésnek minősül az agresszió, a szándékos testi és lelki bántalmazás, az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszes ital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása, szándékos károkozás, az iskola tanulói, nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának tudatos megsértése, az iskola hírnevének bemocskolása, ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A büntetések a súlyuknak megfelelően a havi és az év végi magatartás, illetve szorgalomjegyben is tükröződnek. Minden esetben bejegyzésre kerülnek az elektronikus naplóba.

2.10. Kapcsolattartás a tanulókkal, a szülőkkel, az iskola partnereivel

Az intézményen belüli és kívüli kapcsolattartás célja a folyamatos, kétoldalú információcsere, tájékoztatás, tájékozódás, illetve a partnerkapcsolatok erősítése.

2.10.1. A tanulókkal való kapcsolattartás formái

A tanulókat az iskola életéről, az aktuális feladatokról, programokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az osztályfőnök az osztályfőnöki órákon.
- az igazgató tagozat vagy iskola gyűlésen.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzeten keresztül írásban) tájékoztatják.
A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg vagy csoportosan közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel vagy a szülők közösségével.

További lehetőségek:

- személyes beszélgetés,
- honlap,
- hírlevél,
- faliújság,
- iskolai rendezvények, programok,
- kirándulások,
- tájékoztató füzet.

2.10.2. Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról, programokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják.
A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban, egyénileg illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy a szülők közösségével.
A szülők, a pedagógusok és az intézmény együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

- osztály- és iskolai szintű Szülői Munkaközösség (SZMK),
- szülői értekezlet,
- fogadóóra,
- nyílt tanítási nap,
- írásbeli tájékoztató,
- családlátogatás,
- faliújság,
- honlap,

- hírlevél,
- iskolai rendezvények, programok,
- bálok, kiállítások, kirándulások.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az éves munkaterv határozza meg.

2.10.3. Kapcsolattartás az iskola partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat (SZMSZ) jogkörébe tartozik.

Az iskola vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak a fenntartóval, az elektronikus és nyomtatott sajtóval. A sajtóval történő kapcsolattartás az igazgató feladatkörébe és felelősségi körébe tartozik.

Formái:

- személyes találkozó,
- elektronikus kapcsolattartás,
- levél,
- megkeresés.

Folyamatos munkakapcsolatot tartunk továbbá az alábbi szervezetekkel:

- a környező óvodákkal,
- a plébánossal (Szent István Plébánia, Bp., IV., Rákóczi tér 4-8.),
- a társintézményekkel (kerületi katolikus óvodákkal, dunakeszi katolikus óvodával, egyházmegyei katolikus iskolákkal),
- a Polgármesteri Hivatallal (Budapest Főváros IV. ker., Újpest Önkormányzata,1041 Bp., István út.14.),
- a KAPI-el (1071 Bp. Városligeti fasor 42.),
- a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- a Családsegítő Központtal,
- a Járási Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
- a kormányhivatalokkal és a tankerületekkel,
- az intézményt támogató Szeretett Tanítvány Alapítvány kuratóriumával,
- az esperesi kerület plébánosaival,
- a gyermekorvosi rendelővel és a Védőnői Szolgálattal,

- az iskola rendőrével.

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az intézményvezető és az igazgatóhelyettes a felelősek.

2.11. Iskolánk felvételi és átvételi helyi szabályozása

2.11.1. Az első osztályosok beiskolázása

Az első osztályosok beiskolázását az intézményvezető a fenntartóval egyeztetve végzi. Beiskolázásunkat nem köti körzethatár.

A felvétel alapvető szempontja, hogy a szülő és a gyermek gyakorolja vallását, rendelkezzen plébánosi ajánlással, elfogadja a katolikus értékrendet, az intézmény pedagógiai programját és együttműködjön annak megvalósításában.

További szempontok:

- iskolaérettség aktuális jogszabály szerinti igazolása
- testvér már az intézményünkbe jár,
- a katolikus óvodákból érkezés,
- a család az ajánlást adó egyházközség aktív tagja,

A leendő első osztályosok a tanév során legalább 4 alkalommal előkészítő-ismerkedő foglalkozásokon vesznek részt, majd családos elbeszélgetést tartunk, mely szóbeli beszélgetésből és játékos feladatokból áll. Célja a kölcsönös megismerkedés, az iskolavárás megkönnyítése.
A tanulók felvételéről az intézményvezető dönt a kollégák javaslata alapján.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, az aktuális jogszabályi előírás szerint – jelenleg, a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek felvételét javasoló, a jogszabály által esetlegesen előírt óvodai véleményt,
- amennyiben a gyermek rendelkezik testi, lelki állapotáról vagy egyéb státuszáról szóló szakember által kiállított (pszichológus, pszichiáter, gyógytornász, szakértői bizottság stb.) véleményével, szakvéleményével, úgy az erről szóló hivatalos dokumentumokat,
- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,

- a szülő személyi igazolványát,
- plébánosi ajánlást.

Az iskolába felvett tanulók osztályba való beosztásáról a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével az intézményvezető dönt.

2.11.2. Átvétel más intézményből

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre. Döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettes és az illetékes munkaközösség vezető illetve a leendő osztályfőnök véleményét. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az állami fenntartású iskolákból történő átvételkor különbözeti vizsgát nem írunk elő. Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást biztosítunk az átvett tanuló számára. Az átvételnél alapvető szempont, hogy a szülő és a gyermek gyakorolja vallását, rendelkezzen plébánosi ajánlással, keresztlevéllel, elfogadja a katolikus értékrendet, az intézmény pedagógiai programját és együttműködjön annak megvalósításában.
Különleges helyzettől eltekintve, más iskolából tanulót csak félév váltáskor veszünk át iskolánkba!

További szempontok:

- testvér már az intézményünkbe jár,
- a család az ajánlást adó egyházközség aktív tagja,
- katolikus iskolából érkezik,
- az osztályok száma az évfolyamon,
- az osztályok létszáma,
- a választott / tanult idegen nyelv,
- a különleges bánásmódot igénylő tanuló esetén a személyi, tárgyi feltételek megléte, a fejlesztés lehetőségeinek biztosítása.

Az átiratkozáskor be kell mutatni:

- a tanuló személyazonosítására alkalmas, a tanuló nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a plébánosi ajánlást,
- a szülő személyi igazolványát;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- amennyiben a gyermek rendelkezik testi, lelki állapotáról vagy egyéb státuszáról szóló szakember által kiállított (pszichológus, pszichiáter, gyógytornász, szakértői bizottság stb.) véleményével, szakvéleményével, úgy az erről szóló hivatalos dokumentumokat.

Az iskolába felvett tanulók osztályba való beosztásáról a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével az intézményvezető dönt.

3. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

3.1. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

3.1.1. Általános feladatok

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében csökkentjük a tanulók között tapasztalható jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket.
Fokozatosan átvezetjük a gyermekeket az óvoda játékközpontú cselekvéseikből az iskolai tanulás tevékenységeibe; mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk az egyéni tanulási módszereket és szokásokat.
A mozgásigény sokrétű kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével alapozzuk meg a koncentráció és a relaxáció képességét.
Megalapozzuk a megfelelő tanulási módszereket, az iskolai fegyelem és figyelem, a kötelességérzet kialakulását.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskola és a szülők részéről a teljesítmény-elvárások. Fokozatosan előtérbe kerül a motiválás és a tanulásszervezés.
Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a dramatizálás eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
A mozgásigény sokrétű kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével alakítjuk tovább a koncentráció és a relaxáció képességét.
Fejlesztjük a megfelelő tanulási módszereket, az iskolai fegyelem és figyelem, a kötelességérzet kialakulását.
Fokozzuk a gyermekek motiváltságát jobb teljesítményük érdekében.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.
Megalapozzuk a tanulási területeknél meghatározott kulcskompetenciákat, fejlesztjük az együttműködési készséget.
Mélyítjük, gazdagítjuk a drámapedagógia eszköztárával az értelmi és érzelmi intelligenciát.

Törekszünk az egészséges életvitel kialakítására.
Fejlesztjük az önismeret kialakítását, az önértékelés képességét, az együttműködés fontosságának tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban. A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy hangsúlyt fektessen a pályaválasztásra, pályaorientációra.
Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, fejlesztjük a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
Törekszünk az egészséges életvitel kialakítására.
A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori sajátosságok figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.
Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
Fejlesztjük a kreativitást, ügyelünk az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára, a tanulók egészséges terhelésére, a személyre szóló, fejlesztő értékelésre.
A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával megalapozzuk az önálló tanulást és önművelést.
Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
Gyakoroltatjuk a keresztény magatartásformákat a személyiség arculatának helyes kialakítása érdekében.

3.1.2. Tanulásszervezési eljárások

3.1.2.1. Kompetencia alapú oktatás

Iskolánk a kompetencia alapú oktatás keretében biztosítja az eltérő fejlettségi szinten lévő tanulók számára az optimális képzési környezetet, a differenciálás lehetőségét, a lemaradó tanulók felzárkózását a helyi tanterv követelményszintjéhez, valamint a tehetséges tanulók képességeinek minél hatékonyabb kibontakoztatását.

Ennek eszközei:

- változatos tanulásszervezési megoldások
- tanítási módszerek sokszínűsége
- tanulóközpontú differenciálás
- megfelelő tanulási környezet kialakítása
- tevékeny tanulói magatartásra motiválás
- személyre szabott tanulási stratégiák kialakítása
- fokozatosan növekvő tanulói terhelés, teljesítményelvárás
- folyamatos visszajelzés, értékelés

3.1.2.2. Tanulásszervezési eljárások 1-4. évfolyamon

Tanulásszervezés alsó tagozaton a délelőtti tanítás-tanulás folyamatában

A legjellemzőbb az első évfolyamokon a **frontális osztályfoglalkozás**. A tanító irányításával, vezetésével végzik a tanulók az egyes feladatokat, a tanulók terhelését fokozatosan növeljük. A frontális munkaformában való differenciálás lehetséges, de hosszú távon nem eredményes. Ezért a tanulók együttműködésének, motiválásának és megfelelő differenciálásának érdekében különböző, eltérő és változatos munkaformákat alkalmazunk.

Az **individuális oktatás** jellemzően 3-4. osztálytól kezdődik. Irányítása differenciált, de kizárja a tanulói együttműködést. Ezért az individualizálás lehetőségével elsősorban a felzárkóztatás és tehetséggondozás területén élünk.

Alsó tagozaton a **páros munkaforma** eredményes munkaszervezési módszer. Ezzel készítjük elő a gyerekeket a későbbi kiscsoportos oktatásra. Állandó, alkalmi vagy tantárgy-függő párokat alakítunk ki. Legcélszerűbb a 6-10 éves korosztály tekintetében, ha a párok tagjai egyenrangú munkatársi kapcsolatban tevékenykednek. A pedagógus tanulópárokat is kialakíthat, heterogén páralkotással. Következő lépése tanulásszervezési eljárásainknak a **kiscsoportos oktatás**, hagyományos és kooperatív csoportmunka keretében. A csoportmunkában munkáltató módszereket alkalmazunk, figyelembe vesszük az egyéni különbségeket. A csoportok kialakításában és a csoportoknak adott feladatokban teljes mértékben érvényesül a differenciálás elve, de megvalósulhat szimpátia alapú vagy véletlenszerű csoportalakítás is. Ezzel a tanulási-tanítási módszerrel alapozzuk meg a felső tagozatban használt magasabb szintű kooperatív technikákhoz szükséges munkavégzést, illetve alkalmazzuk projekt tervezésénél is.

Az alábbi kooperatív technikákat alkalmazzuk az 1-4. évfolyamokon:

- **drámamódszer** (akár már 1. osztálytól kezdve)
- **TTM- módszer** (2. osztály 2. félévétől, először tanítói vezetéssel)
- c**soportok munkamódszerei**: pl. kerekasztal, tollforgó, mozaik, háromlépcsős interjú (főleg 3. és 4. osztályban)
- **kooperatív vita** (4. osztálytól kezdve)

Tanulásszervezés alsó tagozaton a délutáni tanítás-tanulás folyamatában

Alsó tagozaton a tanulás megtanítása az elsődleges feladat a délutáni tanulás időintervallumában. A tanuló időn kívül a szabadidőt is tudatosan meg kell szervezni. Ezek végrehajtásához különböző módszereket, munkaformákat használunk: frontális, egyéni, páros, csoportos. A differenciálásra mindegyik esetében törekszünk. A házi feladatok megoldása legtöbbször önálló, egyéni, de tanítói segítséggel történő munkafolyamat. Előfordulnak homogén csoportok is, azonos feladatokkal, amelyek önállóan is elvégezhetőek, nem csoportmunkához kötöttek.

3.1.2.3. Tanulásszervezési eljárások 5-8. évfolyamon

Tanulásszervezés felső tagozaton a délelőtti tanítás-tanulás folyamatában

Felső tagozaton az alábbi tanulásszervezési eljárásokat alkalmazzuk a korosztályi, egyéni és csoportsajátosságok, a szakértői bizottsági szakvélemények, a Pedagógiai Szakszolgálat véleményének, javaslatának, illetve az adott osztályközösség tanulási jellemzőinek figyelembevételével:

- frontális osztálymunka
- frontális munka csoportbontásban
- tanári irányítással, egy vagy több tanóra időtartamára létrehozott tanulói csoportok csoportmunkája
- egy vagy több tanóra időtartamára létrehozott, szabad tanulói csoportalakítással végzett csoportmunka
- tanulói páros munka - tanári irányítással létrehozott párokkal
- tanulói páros munka - szabad párválasztással
- egyéni, önálló tanulói munka
- kooperatív tanulás – órai munka keretében
- projekt feladatban való hosszabb távú tanulói együttműködés a feladattól és a céltól függően irányított vagy szabadon alakított csoportbeosztással
- felzárkóztatás

- tehetséggondozás - differenciált feladatokkal

Tanulásszervezés felső tagozaton a délutáni, tanulószobai tanítás-tanulás folyamatában

A tanulószoba tanulási folyamatainak szervezésénél a szabad tanulói választást engedő eljárások kerülnek előtérbe, túlnyomórészt páros és egyéni munkaformák alakulnak ki, vagy ha szükséges, kerülnek tanár általi megszervezésre. Az egyéni tanulási tempóra, a tanulói együttműködésre, a pedagógus általi hosszabb tanulási segítségnyújtásra több idő, lehetőség adódik a délutáni alacsonyabb gyermeklétszám miatt. Differenciálni elsősorban az elkészítendő feladatokhoz fűződő magyarázatoknál, a különböző feladatokra szánt idő beosztásánál, a házi feladatok elkészítése utáni idő tevékenységeinek megszervezésénél lehet.

3.1.2.4. Tanulásszervezési eljárások a tanult idegen nyelv (angol) területén

4. évfolyam

- **csoportbontás**

Amennyiben az adott osztály létszáma meghaladja a 15 főt, csoportbontásban tanulják a tanulók az idegen nyelvet. Mivel iskolánkban az alsó tagozat negyedik évfolyamán kezdik a tanulók az angol nyelvtanulást, nincs jelentősége a nyelvi szint szerinti beosztásnak. Nemek szerint, névsor szerint vagy a tanulók közötti együttműködés alapján alakítjuk ki a csoportokat.

- **kooperatív munkaformák**

A tanórákon pár- és csoportmunkát, illetve csapatversenyeket alkalmazunk. A csoportalakítás többféleképpen lehetséges: szimpátia alapján vagy irányítottan (homogén, heterogén, véletlen).

5-8. évfolyam

- **csoportbontás**

Az általános iskola felső tagozatán az ötödik évfolyam elején történik a nyelvi csoportok kialakítása, amennyiben a negyedik évfolyamon ez még nem történt meg. Általában nemek szerint jönnek létre a csoportok, de ha létszámbeli aránytalanság alakul ki, akkor a tanulók közötti együttműködést vesszük figyelembe. Alternatív megoldásként a nyelvi tudásszint szerinti elosztás is lehetséges, itt is figyelembe vesszük a tanulók közötti együttműködést. Ebben az esetben a negyedik évfolyamon tanító angoltanár oszthatja be a tanulókat a két nyelvi csoportba, vagy az év elején nyelvi szintfelmérőt íratunk az osztállyal.

- **kooperatív munkaformák**

Az 5-8. évfolyam munkaformái megegyeznek az alsó tagozaton alkalmazottakkal, de kiegészül a közös projektmunka lehetőségével.

3.1.3. Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az esélyteremtéshez, az eredményes társadalmi beilleszkedéshez az egyik legfontosabb tennivaló, hogy az iskola kezelni tudja az egyéni igényeket, az egyéni eltérésekből fakadó problémákat. Képes legyen arra, hogy a tanulók számára a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával biztosítani tudja azokat az egyéni tanulási útvonalakat, egyéni tanulási stratégiákat, amelyek megakadályozhatják az iskolai kudarcok elszenvedését.

3.1.3.1. Alapfeltételek

A kudarcok megakadályozásának alapfeltételei az alábbiak:

- személyi feltételek (humánerőforrás)
- tárgyi feltételek (eszközpark, optimális környezet, IKT-eszközök stb.)
- módszertani tudás (differenciálás, tanulásmódszertani ismeretek, változatos tanítási stratégiák stb.)

A diákok tanulásra való felkészültsége és annak egyes összetevői az általános és speciális kognitív képességek, a személyiségvonások, motivációs jellemzők, a kognitív stílusok. Tudnunk kell, milyen a tanuló figyelme, emlékezete, érzelmi-akarati élete, milyenek a tanulással kapcsolatos attitűdjei. Mennyire képes általánosításokra, absztrakcióra, hogyan ismer fel elemeket, kapcsolatokat, tud-e találni rendezőelveket. Mivel ezek jelentős mértékben meghatározzák, hogy egy adott tanítási eljárásból mit, mennyit és hogyan hasznosít, ezért elengedhetetlenül fontos **a feltáró munka és az annak megfelelően megszervezett oktatás**. Mi pedagógusok ennek birtokában egymástól lényegesen eltérő tanulási eljárásokat tudunk megismertetni a diákjainkkal, ennek segítése érdekében tudjuk alkalmazni az egyéni és csoportos szervezési módokat.

3.1.3.2. Tanulási eljárások, formák

- önálló tanulás
- páros munka
- kiscsoportos, differenciált munka
- osztálymunka
- auditív ismeretadás
- vizuális ismeretadás
- kevert ismeretadás

- egyéni beszámoltatás (osztály előtt vagy csak pedagógus és/vagy pedagógusok előtt), csoportos projekt-munka stb.
- írásos vagy szóbeli számonkérés
- az esetleges szakértői véleményben megadott egyéni lehetőségek megadása

Kitüntetett szerepünk van az esélyek növelésében, hiszen azok az eszközök, amelyek segítségével tanítványaink egyéni fejlődését befolyásolni tudjuk, a mi kezünkben vannak.
Ezért elengedhetetlen a:

3.1.3.3. Megfelelő körülmények kialakítása

- optimális tanulási környezet megteremtése
- szükséges segédeszközök biztosítása
- a gyermek belső motivációs bázisának erősítése
- folyamatos visszajelzés megadása (egyéni igény szerint)
- család bevonása.

A tananyag előkészítésében és az alkalmazásban **segíthet** az alábbi folyamat:

- A tananyag felosztása kis egységekre (elsajátítás, értékelés)
- A leghatásosabb tanítási-tanulási technika alkalmazása az elsajátítás érdekében

  (pl: vázlat, egyéni segédanyagok készítése, folyamatábra, idő-skála, táblázatok, piktogramok, támogató kérdés sorok, hangfelvételek, filmrészletek, gyorsabban haladó tanulóknak kiegészítő anyagok biztosítása).

- Formatív, diagnosztikus tesztek szerkesztése és kitöltése, amelynek során a tanuló visszacsatolást kap saját előrehaladásáról
- Azoknak a számára, akik nem sajátították el az anyagot, kiegészítő eszközöket és tanulást kell biztosítani (pl.: rövidebben megfogalmazott törzsanyag, közösen készített vázlat, rövidebb egységeket követő számonkérés, támogatott beszámoltatás)
- A tanulási egység elsajátításának ellenőrzése szummatív teszttel. Azokat a tanulókat, akik nem sajátították el az egységet, újratanítjuk úgy, hogy a folyamat bármelyik részéhez csatolunk vissza (ahol az elakadás volt), amíg el nem érik a megfelelő szintet.

Ez számunkra azt jelenti, hogy felértékelődnek azok az oktatásszervezési módok, tanulási stratégiák, alkalmazott módszerek, amelyek alkalmasak az egyénre szabott tanítás megvalósítására.

3.1.3.4. Az egyénre szabott tanítás feltételei

- A tanárok szociális érzékenysége, empátiája, az eltérések elfogadásának, a különbségek kezelésének a képessége.
- A kooperatív tanulást megvalósító gyakorlatok alkalmazása, az egymást segítő tanulók együttműködése, a csoportos tanulás lehetősége.
- Heterogén csoportok működtetése, rugalmas tanulásszervezés mindennapi gyakorlata, alternatív utak kínálata a tanulók számára.
- Hatékony tanítás, amelynek jellemzője az igényesség, a folyamatos mérés és visszajelzés, az egyéni tanulmányi előmenetel mindennapi nyomonkövetése.
- Együttműködés a problémamegoldásban intézményen belüli és intézményen kívüli szakemberekkel

Mivel az egyénre szabott tanulási térben a pedagógus megtervezi és figyelemmel kíséri a diákok / osztályon belüli csoportok tanulási folyamatait, felméri, hogy:

- milyen módon jut el az információ legoptimálisabban a gyermekhez
- milyen technikával tanul legeredményesebben
- milyen a számára legkedvezőbb cselekvés, önkifejezés a tanulási folyamatban

3.1.3.5. Elvárás a tanulók felé

A nevelés-oktatás szereplőinek együttműködése nélkülözhetetlen a sikeres és eredményes oktatás megvalósításához. Diákjainktól ezért azt várjuk, hogy

- képességeiknek megfelelően tanuljanak
- fejlesszék képességeiket
- legyenek motiváltak
- segítsék társaikat is
- pedagógusaikkal egyeztetve, egyéni érdeklődésüknek megfelelően, ismereteikkel színesítsék a tanórákat

Ezek ismeretében végezzük mindennapi munkánkat, szem előtt tartva iskolánk alapvetéseit. Arra törekszünk, és azt helyezzük fókuszba, hogy megfelelő egyénre szabott tanulási környezetet tudjunk biztosítani minden nálunk tanuló gyermeknek.

A differenciálás a teljes tanulási-tanítási folyamatot átfogja, a tanulásszervezéstől a tevékenységeken és feladatokon át az értékelésig. A differenciálás mindegyik tanulásszervezési eljárás során megvalósítható, de elsősorban az egyéni munka, a kooperatív tanulás, s a pedagógus

által kialakított csoport- és páros munka alkalmas rá.

3.1.4. Multidiszciplináris és interdiszciplináris foglalkozások szervezése

3.1.4.1. Szükségszerűségek és lehetőségek

Mindennapi életünkben nap, mint nap információk tömegét kell feldolgoznunk, mindezek mellett mind több tudományág ismeretanyagát kell egyszerre megismernünk és összekapcsolnunk. Ugyanakkor a különböző tudományterületeken olyan ismeretek halmozódtak fel, amelyek jól hasznosíthatóak egészen más összefüggésekben is, így a régebben egymástól elszigetelten működő tudományágak ismereteiket, módszereiket és eredményeiket tekintve egyre nagyobb·átfedésbe kerülnek egymással. Mindez a hétköznapi életben, a munkaerőpiacon is egyre inkább megjelenik így elengedhetetlen, hogy a multi – és interdiszciplinaritás bekerüljön oktatásunk mindennapi gyakorlatába. A több tudományterületet összefogó oktatási formák ugyanakkor a megszokottnál nagyobb tanulói aktivitást, kreativitást és tevékenységekre épülő tanulásszervezési formákat igényelnek, így több szempontból is megfelelnek korunk elvárásainak.

A korábbi, jól bevált, az iskola mindennapjaiba és hagyományrendszerébe beépült tevékenységi formákat kibővítve a különböző korosztályoknak megfelelően a tanítási órákba is beépítjük a multidiszciplináris jellegű feladatokat az adott témák újfajta megközelítése, a különböző tudományágakból származó eltérő fogalmak, módszerek integrációja segítségével.

Mindez az alsó és felső tagozaton egyaránt a tanítók és különböző szakos kollégák szoros együttműködésével valósítható meg.

3.1.4.2. Helye az oktatási folyamatban

Tanítási órák keretében

Intézményünkben a rendszeres napi munkában hagyományos órakeretben dolgozunk, így a tanítási órát tartó pedagógus tudja bevonni az adott tananyagba a témához kapcsolódó más tudományágak tartalmait is. Ebben együttműködhet más szakos kollégákkal, tervezhetnek együtt feladatokat, és közös szempontrendszer alapján, közösen értékelhetik is azokat.

Projektek keretében

A hagyományos tanóra szerkezetét feloldva, a téma feldolgozása egyénileg vagy csoportban történik. A projektek esetében fontos, hogy időben és térben jól körülhatárolt összetett feladatok legyenek, amelyhez kijelölt, világos célok, és a célok eléréséhez megfelelő tevékenységek

kapcsolódjanak, értékelhető szellemi vagy anyagi produktumot eredményezve.

A projektek komplexitásukat tekintve lehetnek:

- egyszerű projektek
- komplex, összetett projektek
- több projektből álló programok

A projektoktatás megvalósulása

A projektoktatás megvalósulhat tanítási órán illetve egyéb keretek között is. A témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül.

Tanítási órákon – egyszerű projektek

Az adott tanmenetbe beépítve dönthet a pedagógus egy-egy téma projekt keretében történő feldolgozásáról.

Tanítási órákon kívül - komplex, összetett projektek

Projekt megvalósulhat évfolyam, tagozat és intézményi szinten is.

- Egy adott tananyag egység feldolgozása évfolyam szinten. (Pl: kötelező olvasmányhoz kapcsolódó kiállítás)
- Projekt nap (Pl: neves napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó, több évfolyamot érintő program.)
- Témahét keretében - több projektből álló programok (Pl: erdei iskolai program)

Minden esetben alapvető elv a fokozatosság, a kisebb egységtől a minél komplexebb, tágabb interdiszciplináris felé haladás. Az egyszerű projektek tervezése a tanmenetekben jelenik meg, a több erőforrást és időkeretet igénylő projektek pedig az éves munkatervben kerülnek feltüntetésre.

Ebben az oktatásformában az összes évfolyamon minden erőforrásával segítséget nyújt az iskolai könyvtár.

A multidiszciplináris szemléletre törekvés napjainkban szervesen összefügg a digitális technológia használatával, így ennek elsajátítására és alkalmazására, mind pedagógusi, mind tanulói szempontból egyre nagyobb figyelmet fordítunk.

Komplex gondolkodásmódjukról, a tanult ismeretek, lehetőségek elsajátításáról tanulóink a

nyolcadik évfolyam végén komplex természettudományos prezentáció formájában adnak számot. Az elvárás: 5-10 perces kiselőadás tartása meghatározott témában, és szempontok alapján, vetítettképes (jelenleg PowerPoint) illusztrációval.

A projektek értékelése

A projekt mint oktatásszervezési eljárás elsősorban formatív- fejlesztő, és kisebb mértékben szummatív típusú értékelésre ad lehetőséget.

Legfontosabb erénye, hogy már a munka folyamatában lehetőség nyílik az adott feladathoz kapcsolódó ön - és társértékelésre. A projektek értékelésének végső célja, hogy a diákok felismerjék erősségeiket és hiányosságaikat, megtalálják fejlődésük lehetséges lépéseit, és így felelősséget vállaljanak saját tanulásukért.

A fejlesztő értékelés alapvető sajátossága, hogy minden esetben az adott feladathoz és megjelölt csoporthoz igazodik, így az értékelési szempontok is minden esetben egyediek.

A projekt kezdetén minden esetben fontos és szükséges megjelölni –lehetőség szerint a tanulókkal közösen kialakítva – az értékelési szempontokat.

A tanórákhoz kapcsolódó multidiszciplináris feladatok, (így a projektek esetében is, azok jellegétől függően) értékelése a szöveges értékeléssel illetve érdemjeggyel történik, a feladat nagyságrendjének megfelelően normál illetve témazáró jegyként. A projekt értékelése ebben az esetben az adott feladattól függően lehet összegző – lezáró is. Az adott feladat kijelölésekor minden esetben szükséges rögzíteni és a tanulókkal megbeszélni a pontos értékelési kritériumokat, és ha érdemjeggyel zárul, akkor annak típusát. Az adott feladat kijelölésében és segítésében részt vevő pedagógusok mindegyike értékelheti osztályzattal az adott feladat eredményét. Ezt minden esetben a feladatok megvalósulásának közös megbeszélése előzi meg, közvetlenül a projekt határidejének lejárta után.

A komplex és több projektből álló programok értékelése az adott feladathoz, helyzethez igazodó, az esetek többségében nem érdemjeggyel történik.

Szummatív értékelés történik a tanórai projekteken kívül a nyolcadik évfolyam végi komplex természettudományos számadás alkalmával az alábbiak szerint:

A négy természettudományos tantárgyat tanító kolléga értékeli egyrészt az előadásból kiderülő tantárgyi felkészültséget, másrészt a digitális technológia alkalmazását. Átlagolással alakul ki a végeredmény, amely az adott tantárgyak év végi érdemjegyébe súlyozottan (tripla jegy) számít.

3.1.5. A digitális technológiával támogatott oktatási módszerek

1. Eszközeink

A digitális eszközökkel támogatott oktatás alapfeltétele, hogy a technikai eszközök rendelkezésre álljanak. Iskolánkban ezek:

- minden osztály rendelkezik laptoppal,
- néhány tanteremben okostábla is igénybe vehető,
- audio berendezések (magnó, hangfal),
- vetítési lehetőség (projektor, vászon),
- a tanári szoba és informatika terem számítógépparkja és nyomtatói.

2. A digitális technológiák használata az oktatási folyamatban

2.1. Pedagógusok

A digitális technológia használata a pedagógiai folyamat során több céllal és több szinten működik a tervezés, előkészítés során, az órákon és az értékelés során.

A pedagógusok által használt digitális eszközök, programok, felületek:

- szövegszerkesztő, táblázatkezelő és képszerkesztő programok
- hang- és videóanyagok kezelésének programjai, eszközei
- Smart program
- prezentáció készítésére, kísérésére alkalmas programok és felületek
- online források (videómegosztó oldalak, interaktív tanulást támogató oldalak)
- e-napló
- online levelezőrendszerek
- közösségi szakmai oldalak

A felületek kezelésének megtanulására továbbképzések, oktatóvideók megtekintése és tantestületen belüli tudásmegosztás során is lehetőség nyílik.

2.2. Diákok

A digitális oktatás bővítése a diákok képességfejlesztésében is fontos szerepet játszik. Az alapvető igény a XXI. században minden tanuló részéről megvan a digitális eszközök használatára. A pedagógus példamutatása ebben a helyzetben is kulcsfontosságú.

A diákok által használt digitális eszközök, programok, felületek:

- szövegszerkesztő, táblázatkezelő és képszerkesztő programok

- hang- és videóanyagok kezelésének programjai, eszközei
- Smart program
- prezentáció készítésére, kísérésére alkalmas programok és felületek
- anyaggyűjtés online felületei
- oktató jellegű online játékok használata
- egyéb felületek és eszközök a különböző tantárgyi követelmények alapján (kiemelten informatikából és könyvtárhasználatból)

Iskolánkban kiemelt cél (az anyanyelvi, az IKT és a vállalkozói kompetencia, valamint a kritikai gondolkodás fejlesztésével összhangban, azt segítendő), hogy a diákok képesek legyenek a modern kor követelményeinek megfelelő prezentációkat tartani. Már alsó tagozatban kisebb diasorral kísért **kiselődás** megtartására van lehetőség, amely felső tagozatban követelménnyé válik. Ennek egyik legfontosabb színtere a nyolcadik osztályos komplex számadás, ahol a tanulók természettudományos tudásukról prezentációkban adnak számot.

3. Médiatudatosság

A kibővült digitális iskolai élet és a különböző programok használata magával vonja a médiatudatosság még komolyabb oktatását.

A tantervben is megfogalmazott célunk, hogy a tanulók felkészültséget szerezzenek a különböző médiaszövegekkel, weboldalakkal kapcsolatban az önálló és kritikus attitűd kialakítására mind az adó mind a vevő szerepkörében, ezentúl tanulmányaik során biztonsággal használják a felületek adta lehetőségeket.

3.2. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáit igyekszünk kezelni, törekszünk a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésére, illetve megszüntetésére. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

3.2.1. Feladataink

- az iskola vezetése támogatja a szociometriai felméréseket
- tanulmányi kirándulások anyagi támogatása,
- kedvezményes ebéd biztosítása,
- javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására.
- mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele,

- a tanulók jogainak fokozott védelme,
- az életmódprogram keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás),
- törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzen alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához,
- rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel,
- a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az igazgató által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

3.2.2. A szociális juttatások elosztásának rendszere

Intézményi étkeztetés

Az iskola 70 férőhelyes ebédlővel, melegítő konyhával rendelkezik. Tanulóinknak térítés ellenében tízórait, ebédet, uzsonnát és szakorvosi igazolással diétás étkezést tudunk biztosítani.
Az étkezések befizethetők:

- tízórai, ebéd, uzsonna,
- tízórai, ebéd,
- ebéd uzsonna,
- csak ebéd
- diétás étkezés igénybevételére.

Az étkeztetési díjakat az étkeztetést biztosító szolgáltató és a fenntartó határozza meg.

- A jogszabály (Gyvt. IV. Fejezet 21/B.) szerint az alábbi kedvezmények vehetők igénybe:
- 100%-os normatív kedvezményre jogosult: az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- 50%-os normatív kedvezményre jogosult:
- az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek.
- a tartósan beteg vagy fogyatékos tanuló.
- Az étkezési díjak befizetése történhet: készpénzben és átutalással

- A készpénzes befizetés mindig a tanév menetrendjében meghatározott, napokon történik. A készpénzben történt befizetés után a helyszínen készpénzes számlát állítunk ki. Indokolt esetben a pótbefizetés napján lehet rendezni az ebéd befizetését.
- Utalással átutalásos számla ellenben tudják kiegyenlíteni a tartozásukat, amelyet digitális formában kapnak meg.

A befizetések időpontjáról a tanulókat és szüleiket a tanév elején kiadott tanév rendjében és a befizetést megelőző napokban tájékoztatjuk. A befizetési napokon havi egy alkalommal délelőtt 7.30-13.00 egy alkalommal délután 13.00-17.00 óra között lehet befizetni a gazdasági irodában az étkezési díjat. Pótbefizetési lehetőséget a következő héten, egy meghatározott napon 8.00-12.00 óráig biztosít az iskola.

3. 3. Értékelés

3.3.1. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módjai

3.3.1.1. A tanulók ellenőrzése, értékelése

Az ellenőrzés, értékelés a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében. Ösztönzést ad, kifejleszti a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre késztet.
Az objektív, igazságos értékelés előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítanunk kell. Az értékelés a tanulókat egyénenként is segíti abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Az értékelés minden esetben a bizalomra épül.

3.3.1.2. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, formái

Az értékelés a nevelő-oktató munka egyik legfontosabb, mindent meghatározó kérdése. Fontos, hogy jól tervezett, következetes, tartalmas, objektív legyen.

Az értékelés **célja,** hogy visszajelzést adjon egy tanulási folyamatról, a kitűzött célokhoz viszonyított eredményességről, és ezzel az információval segítse munkánk hatékonyabbá tételét.

Az értékelés a pedagógiai munka mindennapi része. Alapelvünk, hogy:

- személyre szóló legyen,
- az iskolai követelményrendszerre épüljön
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen

- rendszeres, folyamatos, tervszerű legyen,
- vegye figyelembe a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait,
- alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet,
- segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását,
- legyen tárgyszerű (melyek az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás).
- SNI--s tanulók esetében alapvető szempont a tanuló önmagához mért fejlődésének értékelése (lsd. még 5.5. fejezet, Sajátos nevelési igényű tanulók értékelése)

3.3.1.3. Az értékelés típusai

Munkánk során az értékelés mindhárom típusát alkalmazzuk:

- **diagnosztikus (helyzetfeltáró),**

Kiterjed a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az eredmények visszajelzésével útmutatást adunk a tanulóknak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

/tanév eleji felmérés, differenciálás/

- **szummatív (összegző, minősítő)**

A tanuló tudásának, készségeinek, teljesítményének viszonyítása az iskolai követelményekhez.

/évközi, félévi, tanév végi osztályzat: röpdolgozat, dolgozat, témazáró dolgozat, tudáspróba, teszt/

  - Röpdolgozat: egyes témákkal, téma részletekkel kapcsolatos.
  - Tudáspróba a témazáró előtti erőpróba, melynek jegyei nem feltétlenül kerülnek be az e-naplóba.
  - Témazáró: a helyi tantervben megfogalmazott követelményrendszerre épül, egy témakör elsajátításáról számoltatjuk be a tanulót.
- **formatív (fejlesztő)**

A tanuló fejlődésének, tudásának gyakori, fejlesztő és interaktív értékelése, az egyéni tanulási célok eléréséhez igazítva.

/évközi osztályzat: röpdolgozat, dolgozat, témazáró dolgozat, tudáspróba, teszt, tanórai és házi írásbeli munka, projekt, prezentáció írásos megjelenése, esszé, olvasónapló, kiselőadás, PPT,

gyűjtőmunka/

3.3.1.4. A tanulók fejlődésének nyomon követése

A tanulók fejlődésének nyomon követése, teljesítményük értékelése a következő információk alapján történik:

- a tanuló és a pedagógus napi kapcsolata,
- a napi tanulási kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése szóbeli feleletekkel, tesztekkel, az írásbeli feladatok javításával,
- összegző kép a gyerek munkájáról, fejlődéséről témazáró felmérésekből, dolgozatokból, szóbeli feleletekből, elkészített munkadarabokból, képzőművészeti alkotásokból, kiselőadásokból, a testi fejlődést nyomon követő teljesítménymérésekből,
- versenyeredmények,
- szülő-pedagógus párbeszéd,
- szociometriai felmérés a társas kapcsolatokról,
- kérdőívek és beszélgetések a tanulási szokásokról,
- önértékelő megbeszélések az osztályközösségben, csoportokban,
- az egy osztályban tanító pedagógusok megbeszélései.

3.3.1.5. A szóbeli feleltetés szerepe és jelentősége

A szóbeli felelet alapvető jellemzője, hogy a diákok előzetes felkészülés után önállóan, élőszóban adnak számot megszerzett tudásukról.

Előnyei

A megszerzett tudás ellenőrzésének egyik módszere intézményünkben a szóbeli felelet. Fontosnak tartjuk ennek a módszernek a gyakoroltatását, hiszen több előnnyel is rendelkezik.

- A tanuló a felkészülés és a felelet során egyaránt anyanyelvi kompetenciájának elemeit erősíti, gyakorolja (kiemelten a szövegalkotást).
- A felkészülés (a konkrét formától függően) szükségessé teszi
- az anyaggyűjtést,
- a tananyag értelmezését,
- a lényegkiemelést,
- összefüggések, kapcsolatok feltárását,
- az ismeretanyagok logikus elrendezését,
- ezáltal fejlesztve a logikus és kritikus gondolkodást (a vállalkozói kompetenciát).

- A szóbeli felelet során a gyermek gyakorolja
- az összefüggő beszédet,
- a szóbeli szövegalkotást,
- a különböző nem nyelvi eszközök alkalmazását,
- a lényegkiemelést egyaránt.
- A módszer fejleszti a memóriát.
- Megfelelő értékeléssel kísérve növeli a tanulók önbizalmát.

Iskolánkban alkalmazott formák

A szóbeli feleletnek több formája, több altípusa létezik, iskolánkban a következőket alkalmazzuk:

- **tartalommondás**: a tanuló a feldolgozott szöveg lényegi elemeit kiemelve elmondja a szöveg tartalmát
- **beszámoló:** a diák a meghatározott tananyagból szóban ad számot (a felelet legelterjedtebb formája)
- **memoriter**: emlékezetből szó szerint megtanulandó szöveg
- **kiselőadás:** összefüggő, monologikus, szóbeli, közlés, melyet kutatás előz meg és szemléltetés kísér
- **számadás:** összefoglaló jellegű számonkérési forma több évfolyamon tanult ismeretanyagból

Az értékelés szempontjai

A szóbeli felelet értékelés nem bíráló, hanem segítő, építő, hiszen ezek által tud a gyermek fejlődni. Az értékelésnél az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- a tartalom pontossága, hitelessége, mennyisége, teljessége (hiánytalansága)
- a lényegkiemelés minősége
- a felelet felépítése, logikája, szerkezete
- önálló szövegalkotás esetében a mondatok összefüggősége, a nyelvi megformálás, pontosság (a szavak és mondatok szintjén egyaránt)
- a nem nyelvi jelek alkalmazása
- kiselőadásoknál, prezentációknál további szempont az illusztrációk megfelelő használata is

3.3.1.6. Az írásbeli értékelés szempontjai, rendje, súlyozása

Az írásbeli számonkérés alapvető jellemzője, hogy a diákok megszerzett tudásukról írásbeli formában adnak számot. Az írásbeli munka elkészítésének körülményei alapján nagy különbségek vannak az ún. zárthelyi és a beadandó típusú számonkérési formák között. Ezek értékelési szempontjai is (részben) eltérnek egymástól.

Az írásbeli számonkérés előnyei

A megszerzett tudás ellenőrzésének egyik módszere intézményünkben az írásbeli számonkérés. Fontosnak tartjuk ennek a módszernek a gyakoroltatását, hiszen több előnnyel is rendelkezik.

- A tanuló a felkészülés és az írásbeli számonkérés során tantárgyspecifikus készségei, kompetenciái mellett anyanyelvi kompetenciájának elemeit is erősíti, gyakorolja (kiemelten a szövegértést és a szövegalkotást).
- A felkészülés és a számonkérés (formától függően) szükségessé teszi
- a tananyag feldolgozását, gyakorlását,
- az anyaggyűjtést,
- a feladatok, szövegek értelmezését,
- a tanultak alkalmazását konkrét feladatok során,
- a lényegkiemelést,
- a figyelmet, koncentrációt
- összefüggések, kapcsolatok feltárását,
- a pontos, adekvát és igényes nyelvhasználatot,
- ezáltal fejlesztve a logikus és kritikus gondolkodást (a vállalkozói kompetenciát).
- Az írásbeli számonkérések altípusa a szövegalkotás, melyek során a gyermek a fentiek mellett gyakorolja
- az ismeretanyagok logikus elrendezését,
- a szövegek műfajspecifikus jellemzőinek használatát,
- és a különböző nem nyelvi eszközök alkalmazását is.
- Ez a módszer segíti a szorongó diákok számonkérését, hiszen tudásukról nem mások előtt kell számot adniuk.

Iskolánkban alkalmazott formák

Iskolánkban a tananyag mennyisége, a számonkérés oktatási folyamatban elfoglalt helye alapján az alábbi típusokat alkalmazzuk:

- **röpdolgozat:** kisebb anyagrészekhez kapcsolódó tudásanyagot, készségeket, képességeket felmérő számonkérési forma, mely lehet diagnosztizáló, formatív vagy

szummatív,

- **dolgozat:** több anyagrészhez kapcsolódó tudásanyagot, készségeket, képességeket felmérő számonkérési forma, mely lehet diagnosztizáló, formatív vagy szummatív,
- **témazáró dolgozat:** egy teljes témakör, tananyagrész (fejezet) ismeretanyagát, az ahhoz kapcsolódó készségeket, képességeket felmérő számonkérési forma, ami minden esetben szummatív,
- **félévi, tanév végi dolgozat:** a félévet, teljes tanévet felölelő anyagrészek ismeretanyagát, az ahhoz kapcsolódó készségeket, képességeket felmérő számonkérési forma, ami minden esetben szummatív,
- **számadás:** több tanév tudásanyagát komplex módon számonkérő forma 6., 7. és 8. évfolyamon, ami minden esetben szummatív.

Értékelés

Általános értékelési szempontok

- az általános iskolában szerzett ismeretek alkalmazása a feladatok megoldása során,
- a lexikális tudás, ismeret és/vagy az elsajátítandó készségek, képességek használata,
- pontos fogalmazás (szaknyelv használata, szókincs),
- megfelelő munkatempó, időkeretek betartása,
- külalak igényessége, esztétikum.

Esetenként megjelenő értékelési szempontok

- nyelvhelyesség, helyesírás (kiemelten a magyar nyelv és irodalom tantárgy, illetve szövegalkotási feladat esetében),
- logikus egymásra épülő gondolatmenet, lényegkiemelés (kiemelten a magyar nyelv és irodalom tantárgy, illetve szövegalkotási feladat esetében),
- idegen nyelv esetén az alapvető szókészlet ismerete, nyelvtani szabályok alkalmazása, feleletvázlat készítése,
- a katolikus, keresztény értékrend (kiemelten hittan tantárgy esetén),
- hittan tantárgy esetén a liturgia korosztálynak megfelelő ismerete,
- egyéni látásmód és gondolkodás, kreativitás,
- kritikus gondolkodás, véleményalkotás,
- kritikus, pontos, igényes forráshasználat,
- együttműködés, munkamegosztás páros és csoportmunka esetén,
- IKT ismeretek alkalmazása.

A pedagógusok értékelésével párhuzamosan, a tanulás folyamatában fontos szerepet tulajdonítunk az önértékelésnek és a csoportos értékelésnek, amelyek a tanulók egészséges ön- és társas reflexióinak kiépülését segítik.

Az írásbeli számonkérés egyéb jellegzetességei, követelményei

Időpont tervezése

A számadás várható időpontját legalább három héttel; a témazáró, félévi és tanév végi dolgozat megírásának várható időpontját legalább egy héttel előre be kell jelenteni a tanulóknak. A dolgozat megíratásának szándékát a pedagógusoknak is egyeztetniük kell egymással: 1-4. évfolyamon naponta csak egy témazáró dolgozat íratható, 5-8. évfolyamon egy tanítási napon legfeljebb két témazáró dolgozat íratható.

Tantárgyköziség

Az írásbeli beszámoló különleges formáinak (pl. olvasónapló, projekt jellegű feladatok, házi dolgozatok) sajátossága lehet, hogy több tantárgyat komplexen összefoglalnak. Így egyes feladatokra több érdemjegy is adható különböző tantárgyakból.

Az értékelés súlyozása

Alsó tagozat

Alsó tagozatban az e-naplóban megjelenő érdemjegyek egyenértékűek, azonban a témazáró dolgozatok jegyei megkülönböztető színnel jelennek meg a szülők tájékoztatása céljából.

Felső tagozat

- röpdolgozat - érdemjegy 1x-es szorzó
- dolgozat - érdemjegy 1,5x-es szorzó
- témazáró dolgozat - érdemjegy 2x-es szorzó
- félévi, év végi dolgozat - érdemjegy 2x-es szorzó
- számadás 6., 7., 8 évfolyamon természetismeret, történelem, magyar nyelv, magyar irodalom, hittan, angol nyelv és matematika tantárgyakból - érdemjegy 3x-os szorzó
- komplex természettudományi számadás 8. évfolyam végén - érdemjegy 3x-os szorzó

Iskolánkban alkalmazott értékelési táblázat

Teljesítmény	Érdemjegy
0 - 49 %:	Elégtelen (1)
50 - 64 %:	Elégséges (2)
65 - 79 %:	Közepes (3)
80 - 90 %:	Jó (4)
91 - 100 %:	Jeles (5)

3.3.1.7. Szöveges értékelés

Az iskolakezdést követő első három félévet bevezető, fejlesztő szakasznak tekintjük, a megfigyeléseinken alapuló, szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékelést alkalmazzuk. Az értékelés az alsós munkaközösség által összeállított mondatbank alapján történik, kiegészítve a tanító személyre szóló biztatásával, útmutatásával.

- Az első osztály végén a szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
- A tantervi követelményeknek megfelelt.
- A tantervi követelményeknek jól megfelelt.
- A tantervi követelményeknek kiválóan megfelelt.
- Felzárkóztatásra szorul …….. tantárgyból, tantárgyakból.

A szöveges értékelés mondatbankja a **3. sz. mellékletben** található.

3.3.1.8. Értékelés érdemjeggyel

A második évfolyamon, év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük. A félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján határozzuk meg.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei a következők:
jeles (5):

- ismeri, érti, tudja a tananyagot, alkotó módon alkalmazni tudja ismereteit, a követelményeknek megfelel,

- pontosan, szabatosan fogalmaz,
- lényegre mutatóan definiál,
- az adott témáról összefüggően képes beszélni,
- bátran mer kérdezni, ha valamit nem ért,
- bátran mer problémát felvetni.

jó (4):

- fentieket kisebb segítséggel képes teljesíteni,
- apróbb bizonytalanságok előfordulhatnak.

közepes (3):

- ismeretei felszínesek, hiányosak,
- önállóan kevésbé tud dolgozni,
- feladatát, előadását tanári segítséggel tudja teljesíteni.

elégséges (2):

- csak a tantárgyi minimumot tudja,
- képtelen összefüggő mondatokban felelni,
- a fogalmakat megtanulja, de nem tudja alkalmazni.

elégtelen (1):

- A tantárgyi követelmények minimumát sem tudja teljesíteni.

A félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a helyi tantervben meghatározott tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre.
Célunk, hogy a készségtárgyak kivételével egy, ennél magasabb óraszámú tantárgyaknál félévenként legalább két szóbeli felelete legyen.
Félévenként a heti egy órás tantárgyaknál legalább három, a heti két vagy több órás tantárgyaknál legalább 4-5 érdemjegye legyen.

Az órai aktivitást, a kiselőadásokat, a szorgalmi feladatokat a pedagógus egyénileg értékeli.

A nevelőtestület a tanulók félévi és év végi osztályzatát áttekinti az osztályozó értekezleten.

A tanulók előmeneteléről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk: a tájékoztató, az üzenő füzet vagy az e-ellenőrző útján. A szülőnek lehetősége van szóban is tájékoztatást kérni a szülői értekezleten vagy a fogadónapon, a heti fogadóórákon, indokolt esetben előzetes egyeztetés után más időpontban is.

3.3.1.9. Az előírt követelmények teljesítésének számonkérése és értékelése egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika tantárgyakból az első-negyedik évfolyamon a félévek végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.

A tanulók <u>hatodik évfolyam</u> végén **természetimeret/természettudomány** tantárgyból – az 5-6. évfolyamon tanultak összegzéseként - írásbeli teszt formájában adnak számot azoknak az alapismereteknek a meglétéről, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a felsőbb évfolyamon belépő természettudományos tanulmányok megkezdéséhez.

Értékelés: Ennek eredménye súlyozottan számít bele az év végi osztályzat kialakításába.

A hetedik évfolyam végén **történelem** tantárgyból szóbeli felelet

Elvárás: feleletvázlat készítése a megadott témához tanári segítséggel,

a magyar – és világtörténelem kiemelkedő eseményeinek, személyeinek bemutatása 5-6 perces összefüggő, szóbeli feleletben a megadott témán belül

Értékelés: Ennek eredménye súlyozottan számít bele az év végi osztályzat kialakításába.

A nyolcadik évfolyam végén a diákok a **főbb tantárgyakból** számadáson vesznek rész.

Ennek célja, hogy az általános iskolában tanultakat összegezzék, ismételjék, rendszerezzék, így a középiskolai tanulmányaikat biztos alapozással kezdhessék meg.
A számadásokra az év elejétől a szaktanárok segítségével, iránymutatásával, támogatásával készülnek fel diákjaink meghatározott témákból. A tantárgyi sajátosságoknak megfelelően írásban/szóban vagy egyéb, alább részletezett, kreatív módon adnak számot tudásukról és készségeikről, a tanultak alkalmazásáról.

- **Magyar irodalom** tantárgyból:

<u>memoriterek</u>

Elvárás: az általános iskolában tanultak közül 20 memoriter szövegének ismerete, kifejező előadása – ezek közül mindenkor kötelezően: Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály : Szózat, Petőfi Sándor: János vitéz tetszőleges 4 versszak, Arany János: Toldi tetszőleges 2 versszak, Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról részlet – a továbbiak a NAT elvárásai,illetve a szaktanár és a tanulók megállapodása szerint

<u>szóbeli felelet</u>

Elvárás: feleletvázlat készítése a megadott témához tanári segítséggel, alapvető irodalomelméleti fogalmak ismerete – műfajok, műnemek, verstan - a magyar irodalom kiemelkedő korszakainak és szerzőinek bemutatása 6-8 perces összefüggő, szóbeli feleletben a kapott témán belül
Értékelés módja: súlyozott osztályzattal, amely hozzájárul az év végi érdemjegy kialakításához

- **Magyar nyelvtan** tantárgyból: írásbeli teszt megoldása
  Elvárás:az általános iskolában szerzett nyelvtani és helyesírási ismeretek gyakorlati alkalmazása
  Értékelés: súlyozott osztályzattal, amely hozzájárul az év végi érdemjegy kialakításához

- **Matematika**: írásbeli teszt megoldása
  Elvárás:az általános iskolában szerzett matematikai ismeretek gyakorlati alkalmazása a feladatok megoldása során
  Értékelés: súlyozott osztályzattal, amely hozzájárul az év végi érdemjegy kialakításához

- **Angol** tantárgyból: írásbeli teszt megoldása és szóbeli felelet megadott témakörökből,
  Elvárás: alapvető szókészlet ismerete, nyelvtani szabályok alkalmazása, feleletvázlat készítése a szaktanár segítségével, 3-4 perces összefüggő, szóbeli felelet megadott témán belül.
  Értékelés: az írásbeli és szóbeli felelet átlagolásával alakul ki az osztályzat, amely súlyozottan számít az év végi érdemjegy kialakításában

- **Hittan** tantárgyból: beszélgetés megadott témakörökben
  Elvárás: a katolikus, keresztény értékrend, liturgia korosztálynak megfelelő ismerete, tájékozottság az egyházi év ünnepeiben
  Értékelés: súlyozott osztályzattal, amely hozzájárul az év végi érdemjegy kialakításához

- **Komplex természettudomány:** Felső tagozaton a különböző tantárgyakon keresztül, spirálisan felépülő rendszerben készítjük föl tanulóinkat arra, hogy képesek legyenek megszerzett IKT ismereteik alkalmazásával előadást tartani.

A számonkérés a biológia, fizika, földrajz, kémia tantárgyak egyes elemeire épülő témakörök szerint történik.

Elvárás: 10-15 perces előadás vetítettképes illusztrálással.

A felkészülés módja:

Egy hónappal a számonkérés kitűzött ideje előtt a témakör megjelölése minden tanuló számára. Az adott témakörön belül konkrét szempontok megjelölése.

Olyan számítógépes program használata, amely intézményünkben minden tanuló rendelkezésére áll.

Értékelés módja:

A négy természettudományos tantárgyat tanító kolléga értékeli egyrészt az előadásból kiderülő tantárgyi felkészültséget, másrészt az IKT alkalmazását.

Átlagolással alakul ki a végeredmény, amely az adott tantárgyak év végi érdemjegyébe súlyozottan számít.

3.3.2. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

3.3.2.1. Vizsgaszabályzat

Jelen vizsgaszabályzat kiterjed az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,

- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá

- más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.
- az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Az intézmény vezetőjének feladata a vizsga törvényes előkészítése, a zavartalan lebonyolítás feltételeinek biztosítása.

3.3.2.2. Az értékelés rendje

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján állapítjuk meg. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatjuk.

3.3.2.2.1. Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentést kapott a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyt kapott, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a törvényben meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

3.3.2.2.2. Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. Az osztályozó, különbözeti, pótló vizsgára az intézmény vezetőjénél a tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – jelentkezhet a fenti feltételek megléte esetén.

A vizsga időpontját az intézmény vezetője határozza meg.

3.3.2.2.3. Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az intézmény vezetője által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-ig terjedő időszakban tehet.

3.3.2.2.4. A vizsgatárgyak részei és követelményei

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait tantárgyanként és évfolyamonként az intézmény helyi tantervében meghatározott követelményrendszer szabályozza.
Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségének az OH engedélye alapján magántanulóként egyéni munkarend alapján tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. A magántanuló Az egyéni munkarenden tanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.

3.4. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

3.4.1. Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának elvei

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- az otthoni felkészülés a legtöbb tantárgyban létfontosságú a tanulók életében. A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása,
- a megtanulni való tananyagot kijelöljük a tankönyvben (oldalszám, cím, bekezdés). az írásbeli feladatok 90%-a gyakorló jellegű, legtöbbször hasonló feladat, mint amilyet már az órán is megoldottunk (matematika, idegen nyelv), vagy az otthoni felkészülést ellenőrző feladat (munkafüzet feladatok),
- a tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

  Természetesen a tantárgyak jellegéből következően a szóbeli és írásbeli feladatok aránya változó:

3.4.2. Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

1-4. évfolyam:

- az iskolában készülnek a következő tanítási napra,
- otthoni felkészülésre készség- és képességfejlesztő feladatot kapnak, 1 órát meg nem haladó mennyiségben.

5-6. évfolyam:

- az iskolában készülnek a következő tanítási napra, kutató és gyűjtőmunkát kivéve,
- másnapi felkészülésük ideje átlag maximum 1,5 óra,
- az egy tantárgyból adott feladatok mennyisége ne haladja meg a 20-30 percet,

7-8. évfolyam:

- másnapi felkészülésük ideje átlag maximum 2 óra,
- az egy tantárgyból adott feladatok mennyisége ne haladja meg a 20-30 percet.

3.4.3. A tanulók terhelése hétvégén és szünetekben

Alapelvek:

- egyénre szabott, választási lehetőséget felajánló, napi felkészülési időtartamot meg nem haladó feladatot kapjanak a gyerekek,
- a tehetséges, érdeklődő tanulókat szorgalmi feladatokkal, kutatómunka kijelölésével motiváljuk, segítjük.

Elvárások a szünetre adott feladatokra vonatkozóan:

- önálló ismeretszerzésre ösztönözzenek,
- adjanak lehetőséget a megszerzett tudás alkalmazására.

Rajz és vizuális kultúra, testnevelés, ének-zene, informatika tantárgyból lehetőség szerint nem adunk otthoni feladatokat. Arra törekszünk, hogy a tananyagot az órán elsajátítsák, és begyakorolják a gyerekek.

3.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 27. § (11) bekezdés alapján a meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

A mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik, testnevelés óra vagy sportköri foglalkozás megtartásával biztosítjuk.

A sportköri foglalkozás az egész osztályközösségre vonatkozó, esetenként iskolán kívüli sportfoglalkozás.

A könnyített és a gyógytestnevelés szervezésének, a tanulók könnyített vagy gyógytestnevelési órára történő beosztásának rendje:

A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés-órára osztjuk be. A könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés-órát – lehetőség szerint – a többi tanulóval együtt, azonos csoportban szervezzük, az önkormányzat segítségével.
A könnyített testnevelés-órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelés óra keretében biztosítjuk.
A gyógytestnevelés-órákat legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében megszervezzük. Amennyiben a tanuló szakorvosi javaslat alapján a testnevelés órán is részt vehet, akkor számára is biztosítjuk a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelés órákon való részvétel együttesen éri el a heti öt órát, ezek arányára a szakorvos tesz javaslatot.

Fel kell menteni a tanulót a testnevelés órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés-órán való részvételét sem.

3.6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

A tanulás-tanítás folyamatában fontos szerep jut a tankönyveknek, munkafüzeteknek és más segédleteknek, amelyek a tanulás-tanítás folyamat eredményességét növelhetik. Kiemelkedő jelentőségű ezek körültekintő, jó kiválasztása, ha figyelembe vesszük egyik célkitűzésünket: az öntevékenység igényének és képességének fejlesztését. A tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a kerettantervi programok ajánlásaihoz, az érvényben lévő rendeletekhez és az aktuális költségvetéshez kell alkalmazkodnunk. A fentiek figyelembevételével választják ki munkaközösségeink tagjai közös megegyezésssel, a rendelkezésre álló tanulási segédletek közül a legmegfelelőbbeket.
A kiválasztásnál a legfontosabb szempont, hogy megfeleljenek a helyi tantervben rögzített követelményeknek, támogassák a kulcskompetenciák, a kiemelt fejlesztési területek, az adott műveltségi anyag elsajátítását.

Ezen kívül a következő alapelvek érvényesülnek (a lehetőségek figyelembevételével):

- a különböző évfolyamok azonos tantárgyainál ugyanannak a tankönyvcsaládnak a tankönyveit használjuk,
- munkáltató tankönyvek helyett a tankönyv és munkafüzet használatát részesítjük előnyben,
- az első osztályosok tankönyveire kiemelt figyelmet fordítunk,
- korszerű ismereteket tartalmazzon,
- szóanyaga, szókincse megfelelő, nyelvi megformálása helyes legyen,
- tagoltsága igazodjon a korosztály és képzési szint sajátosságaihoz,
- segítse a megértést és rögzítést jó szemléltető ábrákkal, táblázatokkal, grafikonokkal, képekkel és a lényeges részek kiemelésével,
- adjon lehetőséget az ismeretek témakörönkénti összefoglalására, rendszerezésére és az önellenőrzésre,
- segítse a tanulót az önálló tanulásban és biztosítsa az önálló gyakorlás lehetőségét,
- segítse elő a gyengébb tanulók felzárkózását és a jobb képességű tanulóknak adjon módot arra, hogy próbára tehessék tudásukat,
- legyen esztétikus,
- kötése legyen tartós,

Amennyiben a megfelelő szakmai munka érdekében az állam által ingyenesen biztosított tankönyveken kívül szükséges lenne további tankönyv, az kizárólag a szülői közösség igényére és teljes egyetértésével, a költségek ismeretével és vállalásával alkalmazható.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. testnevelés, technika, rajz). A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt, az előző tanév végén tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének,
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak,
- a taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak indokolt esetben kezdeményezzük.

A felsoroltakon kívül keressük azokat az új, hatékony tananyag-közvetítő formákat, IKT eszközöket, melyek segítenek a problémák megoldásában, a tanulási folyamatban és elősegítik a

könnyebb megértést.

3.7. A választott kerettanterv és az óraszámok

Helyi tantervünket a jelen átmeneti helyzetnek megfelelően a 2. 3. 4. 6. 7. 8. évfolyamokra vonatkozó, továbbra is hatályos a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 5/2020. (XII. 21.) számú EMMI rendeletben meghatározottak alapján készítettük, figyelembe véve az iskola hagyományait, adottságait is. A tantárgyakat a fenntartó által engedélyezett heti óraszámban tanítjuk.

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraterv a kerettantervekhez – 2–4. évfolyam			
Tantárgyak	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	7	6	6
Idegen nyelvek			2
Matematika	4	4	4
Erkölcstan (helyette hittan)	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1
Ének-zene	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1

Testnevelés és sport	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	**2**	**3**	**3**
Rendelkezésre álló órakeret	**25**	**25**	**27**

Óraterv a kerettantervekhez – 6–8. évfolyam			
Tantárgyak	**6 .évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	3	4
Idegen nyelvek	3	3	3
Matematika	3	3	3
Erkölcstan (helyette hittan)	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2
Természetismeret	2		
Fizika		2	1

Kémia		1	2
Biológia–egészségtan		2	1
Földrajz		1	2
Ének-zene	1	1	1
Dráma és tánc / Hon- és népismeret			
Vizuális kultúra	1	1	1
Informatika	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	**3**	**3**	**3**
Rendelkezésre álló órakeret	**28**	**31**	**31**

3.8. A választott kerettanterv feletti óraszámok

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a helyi tantervhez 2–4. évfolyam			
Tantárgyak	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	7+1	6+2	6+1
Idegen nyelvek			2
Matematika	4+1	4+1	4+1
Erkölcstan (helyette hittan)	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+1
Ének-zene	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5
Szabadon tervezett órakeret	**2**	**3**	**3**
Rendelkezésre álló órakeret	**25**	**25**	**27**
	1	**1**	**1**

Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)			
Furulya (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	**1**	**1**	
Egyházzene (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)			**1**

Óraterv a helyi tantervhez – 6–8. évfolyam			
Tantárgyak	**6. évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4+1	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3	3
Matematika	3 +1	3+1	3+1
Erkölcstan (helyette hittan)	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+1	2	2
Természetismeret	2		

Fizika		2	1+1
Kémia		1+1	2
Biológia–egészségtan		2	1+1
Földrajz		1	2
Ének-zene	1	1	1
Dráma és tánc / Hon- és népismeret			
Vizuális kultúra	1	1	1
Informatika	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1
Szabadon tervezett órakeret	**3**	**3**	**3**
Rendelkezésre álló órakeret	**28**	**31**	**31**
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	**1**	**1**	**1**

Egyházzene (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	**1**	**1**	**1**

A kerettantervben meghatározottakon felül megtanítandó és elsajátítandó tananyagot a helyi tantervben, a tantárgyaknál tüntetjük fel.

A választott kerettanterv típusa

A fel nem sorolt tantárgyakból egyetlen kerettanterv létezik, ezért ezeket nem tüntetjük fel

táblázatunkban. A kerettantervi alternatívát kínáló tantárgyak tantervei közül az alábbiakat választjuk:

Tantárgy	**A választott kerettanterv megnevezése**
Matematika	B változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia–egészségtan	B változat
Ének-zene	A változat
Dráma és tánc / Hon- és népismeret	Dráma és tánc

Emelt óraszámú képzést intézményünkben nem szervezünk.

A helyi tanterv összesített óraszámai

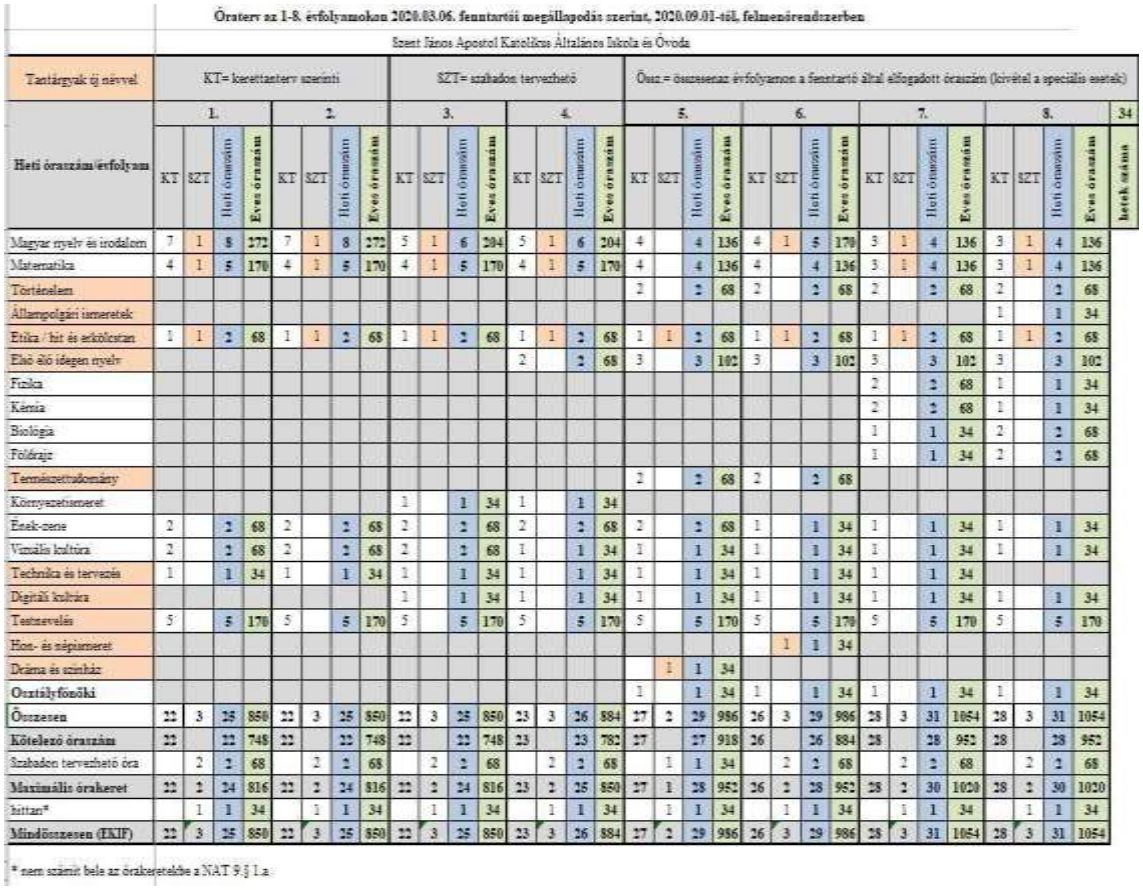
Óraterv a 2-4.és a 6-8. évfolyamokon a 2020/21. tanévtől						
Tantárgy	2.évf.	3.évf.	4.évf.	6.évf.	7.évf.	8.évf.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	5	4	4
Idegen nyelvek			2	3	3	3
Matematika	5	5	5	4	4	4
(Erkölcstan helyett Hittan)	1	1	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek				3	2	2
Környezetismeret	1	1	2			
Természetismeret				2		
Fizika					2	2
Kémia					2	2
Biológia					2	2
Földrajz					1	2
Ének-zene	2	2	2	1	1	1

Dráma és tánc/Hon- és népismeret						
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1
Mozgókép és médiaismeret						
Informatika				1	1	1
Életvitel és gyakorlat	1	1	1			
Technika, életvitel és gyakorlat				1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki				1	1	1
Összesen	**25**	**25**	**27**	**28**	**31**	**31**
hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1	1	1
Egyházzene/Furulya (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1	1	1
Mindösszesen	**27**	**27**	**29**	**30**	**33**	**33**

2020. 09. 01 -től kezdődő tanévekben, felmenő rendszerben a 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet által meghatározottak az irányadók. Eszerint a heti óraszámok a fenntartóval történt megállapodás értelmében az alábbiak szerint alakulnak:

Órarend az 1-8. évfolyamokon 20.03.06. fenntartói megállapodás szerint, 2020.09.01-től, felmenőrendszerben																								
Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda																								
Tantárgyak új névvel	KT= kerettanterv szerinti						SZT= szabadon tervezhető						Össz.= összesenaz évfolyamon a fenntartó által elfogadott óraszám (kivétel a speciális esetek)											
Heti óraszám / évfolyam	1.			2.			3.			4.			5.			6.			7.			8.		
	KT	SZT	Össz.	KT	SZT	Össz.	KT	SZT	Össz.	KT	SZT	Össz.	KT	SZT	Össz.	KT	SZT	Össz.	KT	SZT	Össz.	KT	SZT	Össz.
Magyar nyelv és irodalom	7	1	8	7	1	8	5	1	6	5	1	6	4		4	4	1	5	3	1	4	3	1	4
Matematika	4	1	5	4	1	5	4	1	5	4	1	5	4		4	4		4	3	1	4	3	1	4
Történelem													2		2	2		2	2		2	2		2
Állampolgári ismeretek																						1		1
Etika / hit és erkölcstan	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Első élő idegen nyelv										2		2	3		3	3		3	3		3	3		3
Fizika																			2		2	1		1
Kémia																			2		2	1		1
Biológia																			1		1	2		2
Földrajz																			1		1	2		2
Természettudomány													2		2	2		2						
Környezetismeret							1		1	1		1												
Ének-zene	2		2	2		2	2		2	2		2	2		2	1		1	1		1	1		1
Vizuális kultúra	2		2	2		2	2		2	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1
Technika és tervezés	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1			
Digitális kultúra							1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1
Testnevelés	5		5	5		5	5		5	5		5	5		5	5		5	5		5	5		5
Hon- és népismeret																	1	1						
Dráma és színház														1	1									
Osztályfőnöki													1		1	1		1	1		1	1		1
Összesen	22	3	25	22	3	25	22	3	25	23	3	26	27	2	29	26	3	29	28	3	31	28	3	31
Kötelező óraszám	22		22	22		22	22		22	23		23	27		27	26		26	28		28	28		28
Szabadon tervezhető óra		2	2		2	2		2	2		2	2		1	1		2	2		2	2		2	2
Maximális órakeret	22	2	24	22	2	24	22	2	24	23	2	25	27	1	28	26	2	28	28	2	30	28	2	30
hittan*		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1		1	1
Mindösszesen az EKIF iskoláiban	22	3	25	22	3	25	22	3	25	23	3	26	27	2	29	26	3	29	28	3	31	28	3	31

2020. 09. 01 -től kezdődő tanév éves óraszámai:

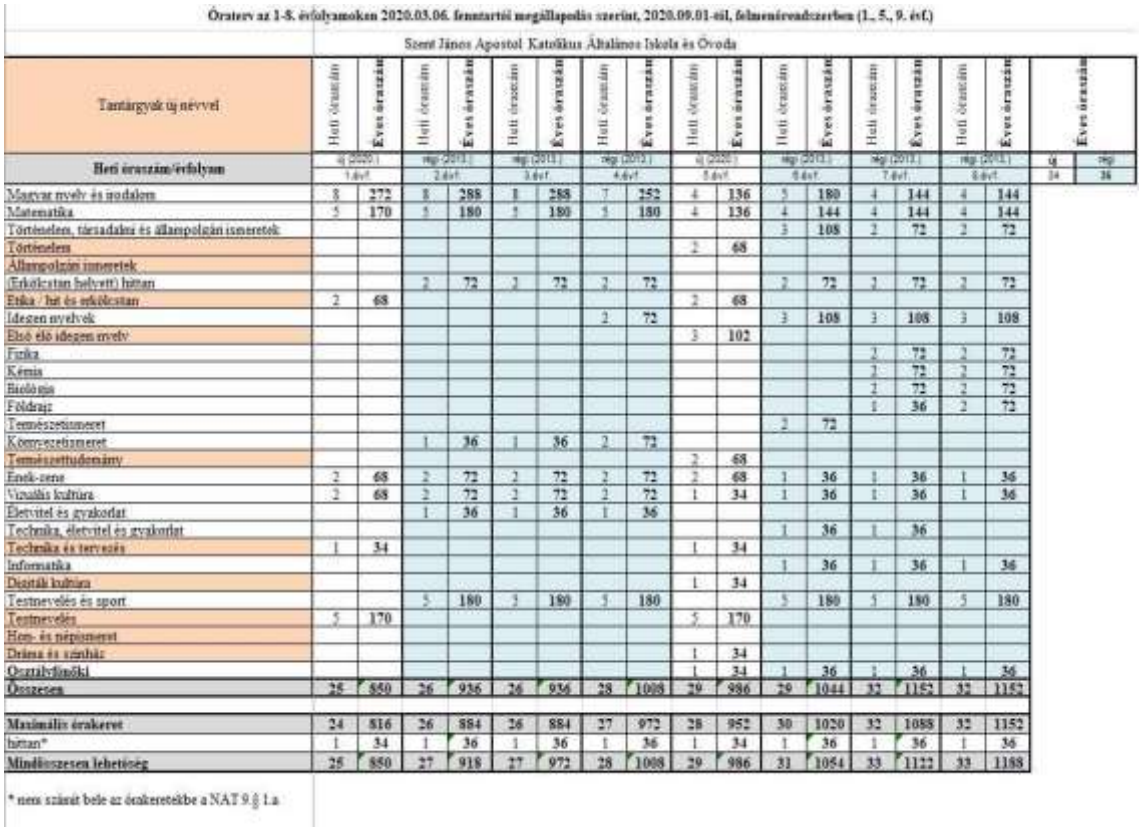
Órarend az 1-8. évfolyamokon 2020.03.06. fenntartói megállapodás szerint, 2020.09.01-től, felmenőrendszerben

Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Tantárgyak új névvel	KT= kerettanterv szerinti								SZT= szabadon tervezhető								Össz.= összesenaz évfolyamon a fenntartó által elfogadott óraszám (kivétel a speciális esetek)												34
	1.				2.				3.				4.				5.				6.				7.				8.			
Heti óraszám/évfolyam	KT	SZT	Heti óraszám	Éves óraszám	KT	SZT	Heti óraszám	Éves óraszám	KT	SZT	Heti óraszám	Éves óraszám	KT	SZT	Heti óraszám	Éves óraszám	KT	SZT	Heti óraszám	Éves óraszám	KT	SZT	Heti óraszám	Éves óraszám	KT	SZT	Heti óraszám	Éves óraszám	hetek száma
Magyar nyelv és irodalom	7	1	8	272	7	1	8	272	5	1	6	204	5	1	6	204	4		4	136	4	1	5	170	3	1	4	136	3	1	4	136	
Matematika	4	1	5	170	4	1	5	170	4	1	5	170	4	1	5	170	4		4	136	4		4	136	3	1	4	136	3	1	4	136	
Történelem																	2		2	68	2		2	68	2		2	68	2		2	68	
Állampolgári ismeretek																													1		1	34	
Etika / hit és erkölcstan	1	1	2	68	1	1	2	68	1	1	2	68	1	1	2	68	1	1	2	68	1	1	2	68	1	1	2	68	1	1	2	68	
Első élő idegen nyelv													2		2	68	3		3	102	3		3	102	3		3	102	3		3	102	
Fizika																									2		2	68	1		1	34	
Kémia																									2		2	68	1		1	34	
Biológia																									1		1	34	2		2	68	
Földrajz																									1		1	34	2		2	68	
Természettudomány																	2		2	68	2		2	68									
Környezetismeret									1		1	34	1		1	34																	
Ének-zene	2		2	68	2		2	68	2		2	68	2		2	68	2		2	68	1		1	34	1		1	34	1		1	34	
Vizuális kultúra	2		2	68	2		2	68	2		2	68	1		1	34	1		1	34	1		1	34	1		1	34	1		1	34	
Technika és tervezés	1		1	34	1		1	34	1		1	34	1		1	34	1		1	34	1		1	34	1		1	34					
Digitális kultúra									1		1	34	1		1	34	1		1	34	1		1	34	1		1	34	1		1	34	
Testnevelés	5		5	170	5		5	170	5		5	170	5		5	170	5		5	170	5		5	170	5		5	170	5		5	170	
Hon- és népismeret																		1	1	34													
Dráma és színház																		1	1	34													
Osztályfőnöki																	1		1	34	1		1	34	1		1	34	1		1	34	
Összesen	22	3	25	850	22	3	25	850	22	3	25	850	23	3	26	884	27	2	29	986	26	3	29	986	28	3	31	1054	28	3	31	1054	
Kötelező óraszám	22		22	748	22		22	748	22		22	748	23		23	782	27		27	918	26		26	884	28		28	952	28		28	952	
Szabadon tervezhető óra		2	2	68		2	2	68		2	2	68		2	2	68		1	1	34		2	2	68		2	2	68		2	2	68	
Maximális órakeret	22	2	24	816	22	2	24	816	22	2	24	816	23	2	25	850	27	1	28	952	26	2	28	952	28	2	30	1020	28	2	30	1020	
hittan*		1	1	34		1	1	34		1	1	34		1	1	34		1	1	34		1	1	34		1	1	34		1	1	34	
Mindösszesen (EKIF)	22	3	25	850	22	3	25	850	22	3	25	850	23	3	26	884	27	2	29	986	26	3	29	986	28	3	31	1054	28	3	31	1054	

* nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a

A 2020/2021. évi tanév heti és éves óraszámok

Órarend az 1-8. évfolyamokon 2020.03.06. fenntartói megállapodás szerint, 2020.09.01-től, felmenőrendszerben (1., 5., 9. évf.)

Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Tantárgyak új névvel	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Éves óraszám	
Heti óraszám/évfolyam	új (2020-) 1.évf.		régi (2013-) 2.évf.		régi (2013-) 3.évf.		régi (2013-) 4.évf.		új (2020-) 5.évf.		régi (2013-) 6.évf.		régi (2013-) 7.évf.		régi (2013-) 8.évf.		új 34	régi 36
Magyar nyelv és irodalom	8	272	8	288	8	288	7	252	4	136	5	180	4	144	4	144		
Matematika	5	170	5	180	5	180	5	180	4	136	4	144	4	144	4	144		
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek											3	108	2	72	2	72		
Történelem									2	68								
Állampolgári ismeretek																		
(Erkölcstan helyett) hittan			2	72	2	72	2	72			2	72	2	72	2	72		
Etika / hit és erkölcstan	2	68							2	68								
Idegen nyelvek							2	72			3	108	3	108	3	108		
Első élő idegen nyelv									3	102								
Fizika													2	72	2	72		
Kémia													2	72	2	72		
Biológia													2	72	2	72		
Földrajz													1	36	2	72		
Természetismeret											2	72						
Környezetismeret			1	36	1	36	2	72										
Természettudomány									2	68								
Ének-zene	2	68	2	72	2	72	2	72	2	68	1	36	1	36	1	36		
Vizuális kultúra	2	68	2	72	2	72	2	72	1	34	1	36	1	36	1	36		
Életvitel és gyakorlat			1	36	1	36	1	36										
Technika, életvitel és gyakorlat											1	36	1	36				
Technika és tervezés	1	34							1	34								
Informatika											1	36	1	36	1	36		
Digitális kultúra									1	34								
Testnevelés és sport			5	180	5	180	5	180			5	180	5	180	5	180		
Testnevelés	5	170							5	170								
Hon- és népismeret																		
Dráma és színház									1	34								
Osztályfőnöki									1	34	1	36	1	36	1	36		
Összesen	25	850	26	936	26	936	28	1008	29	986	29	1044	32	1152	32	1152		
Maximális órakeret	24	816	26	884	26	884	27	972	28	952	30	1020	32	1088	32	1152		
hittan*	1	34	1	36	1	36	1	36	1	34	1	36	1	36	1	36		
Mindösszesen lehetőség	25	850	27	918	27	972	28	1008	29	986	31	1054	33	1122	33	1188		

* nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a

A továbbiakban a felmenő rendszerben új évfolyamban található óraszámok találhatók

A 2021/2022. évi tanév heti és éves óraszámok

Óraterv az 1-8. évfolyamokon 2020.03.06. fenntartói megállapodás szerint, 2020.09.01-től, felmenőrendszerben (1.,2., 5.,6., 9.,10. évf.)

Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Tantárgyak új névvel	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Éves óraszám	
Heti óraszám/évfolyam	új (2020.)		új (2020.)		régi (2013.)		régi (2013.)		új (2020.)		új (2020.)		régi (2013.)		régi (2013.)		új	régi
	1.évf.		2.évf.		3.évf.		4.évf.		5.évf.		6.évf.		7.évf.		8.évf.		34	36
Magyar nyelv és irodalom	8	272	8	272	8	288	7	252	4	136	5	170	4	144	4	144		
Matematika	5	170	5	170	5	180	5	180	4	136	4	136	4	144	4	144		
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek													2	72	2	72		
Történelem									2	68	2	68						
Állampolgári ismeretek																		
(Erkölcstan helyett) hittan					2	72	2	72					2	72	2	72		
Etika / hit és erkölcstan	2	68	2	68					2	68	2	68						
Idegen nyelvek							2	72					3	108	3	108		
Első élő idegen nyelv									3	102	3	102						
Fizika													2	72	2	72		
Kémia													2	72	2	72		
Biológia													2	72	2	72		
Földrajz													1	36	2	72		
Természetismeret																		
Környezetismeret					1	36	2	72										
Természettudomány									2	68	2	68						
Ének-zene	2	68	2	68	2	72	2	72	2	68	1	34	1	36	1	36		
Vizuális kultúra	2	68	2	68	2	72	2	72	1	34	1	34	1	36	1	36		
Életvitel és gyakorlat					1	36	1	36										
Technika, életvitel és gyakorlat													1	36				
Technika és tervezés	1	34	1	34					1	34	1	34						
Informatika													1	36	1	36		
Digitális kultúra									1	34	1	34						
Testnevelés és sport					5	180	5	180					5	180	5	180		
Testnevelés	5	170	5	170					5	170	5	170						
Hon- és népismeret											1	34						
Dráma és színház									1	34								
Osztályfőnöki									1	34	1	34	1	36	1	36		
Összesen	25	850	25	900	26	936	28	1008	29	986	29	1044	32	1152	32	1152		
Maximális órakeret	24	816	24	816	26	884	27	972	28	952	28	952	32	1088	32	1152		
hittan*	1	34	1	36	1	36	1	36	1	34	1	36	1	36	1	36		
Mindösszesen lehetősége	25	850	25	850	27	972	28	1008	29	986	29	986	33	1122	33	1188		

* nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a

A 2022/2023. évi tanév heti és éves óraszámok

Óraterv az 1-8. évfolyamokon 2020.03.06. fenntartói megállapodás szerint, 2020.09.01-től, felmenőrendszerben (1.,2., 5.,6., 9.,10. évf.)

Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Tantárgyak új névvel	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Éves óraszám	
Heti óraszám/évfolyam	új (2020.)		új (2020.)		régi (2013.)		régi (2013.)		új (2020.)		új (2020.)		régi (2013.)		régi (2013.)		új	régi
	1.évf.		2.évf.		3.évf.		4.évf.		5.évf.		6.évf.		7.évf.		8.évf.		34	36
Magyar nyelv és irodalom	8	272	8	272	8	288	7	252	4	136	5	170	4	144	4	144		
Matematika	5	170	5	170	5	180	5	180	4	136	4	136	4	144	4	144		
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek													2	72	2	72		
Történelem									2	68	2	68						
Állampolgári ismeretek																		
(Erkölcstan helyett) hittan					2	72	2	72					2	72	2	72		
Etika / hit és erkölcstan	2	68	2	68					2	68	2	68						
Idegen nyelvek							2	72					3	108	3	108		
Első élő idegen nyelv									3	102	3	102						
Fizika													2	72	2	72		
Kémia													2	72	2	72		
Biológia													2	72	2	72		
Földrajz													1	36	2	72		
Természetismeret																		
Környezetismeret					1	36	2	72										
Természettudomány									2	68	2	68						
Ének-zene	2	68	2	68	2	72	2	72	2	68	1	34	1	36	1	36		
Vizuális kultúra	2	68	2	68	2	72	2	72	1	34	1	34	1	36	1	36		
Életvitel és gyakorlat					1	36	1	36										
Technika, életvitel és gyakorlat													1	36				
Technika és tervezés	1	34	1	34					1	34	1	34						
Informatika													1	36	1	36		
Digitális kultúra									1	34	1	34						
Testnevelés és sport					5	180	5	180					5	180	5	180		
Testnevelés	5	170	5	170					5	170	5	170						
Hon- és népismeret											1	34						
Dráma és színház									1	34								
Osztályfőnöki									1	34	1	34	1	36	1	36		
Összesen	25	850	25	900	26	936	28	1008	29	986	29	1044	32	1152	32	1152		
Maximális órakeret	24	816	24	816	26	884	27	972	28	952	28	952	32	1088	32	1152		
hittan*	1	34	1	36	1	36	1	36	1	34	1	36	1	36	1	36		
Mindösszesen lehetősége	25	850	25	850	27	972	28	1008	29	986	29	986	33	1122	33	1188		

* nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a

A 2023/2024. évi tanév heti és éves óraszámok

Óraterv az 1-8. évfolyamokon 2020.03.06. fenntartói megállapodás szerint, 2020.09.01-től, felmenőrendszerben (1-12. évf.)

Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda

Tantárgyak új névvel	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Heti óraszám	Éves óraszám	Éves óraszám
Heti óraszám/évfolyam	új (2020.)		új (2020.)		új (2020.)		új (2020.)		új (2020.)		új (2020.)		új (2020.)		új (2020.)		új
	1.évf.		2.évf.		3.évf.		4.évf.		5.évf.		6.évf.		7.évf.		8.évf.		34
Magyar nyelv és irodalom	8	272	8	272	6	204	6	204	4	136	5	170	4	136	4	136	
Matematika	5	170	5	170	5	170	5	170	4	136	4	136	4	136	4	136	
Történelem									2	68	2	68	2	68	2	68	
Állampolgári ismeretek															1	34	
Etika / hit és erkölcstan	2	68	2	68	2	68	2	68	2	68	2	68	2	68	2	68	
Első élő idegen nyelv							2	68	3	102	3	102	3	102	3	102	
Fizika													2	68	1	34	
Kémia													2	68	1	34	
Biológia													1	34	2	68	
Földrajz													1	34	2	68	
Természettudomány					1	34	2	68	2	68	2	68					
Ének-zene	2	68	2	68	2	68	2	68	2	68	1	34	1	34	1	34	
Vizuális kultúra	2	68	2	68	2	68	2	68	1	34	1	34	1	34	1	34	
Technika és tervezés	1	34	1	34	1	34	1	34	1	34	1	34	1	34			
Digitális kultúra					1	34	1	34	1	34	1	34	1	34	1	34	
Testnevelés	5	170	5	170	5	170	5	170	5	170	5	170	5	170	5	170	
Hon- és népismeret											1	34					
Dráma és színház									1	34							
Osztályfőnöki									1	34	1	34	1	34	1	34	
Összesen	25	850	25	850	25	850	28	952	29	986	29	986	31	1054	31	1054	
Maximális órakeret	24	816	24	816	24	816	27	918	28	952	28	952	30	1020	30	1020	
hittan*	1	34	1		1		1		1	34	1		1		1		
Mindösszesen lehetőség	25	850	25	850	25	850	28	952	29	986	29	986	31	1054	31	1054	

* nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a

3.9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban szükség szerint csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, az informatikát, a testnevelést. Kivételes esetekben más tantárgyak bontására is sor kerülhet. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

Az egyéb foglalkozások indításának elvei, feltételei:

- tartalma, követelménye legyen összefüggésben a pedagógiai program cél – és feladatrendszerével,
- biztosított legyen a személyi, tárgyi és eszközrendszer a képzés teljes idejére.

A tanév során a tanítás és tanulás megszervezésében meghatározó tényező a gyermekek érdeke, valamint az alaptevékenység hatékonysága.

3.10. A választható tantárgyak, foglalkozások szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára a törvényben meghatározott heti tanítási órát vagy egyéb foglalkozást lehetővé tegyen. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs

lehetőség.

Választható foglalkozások közé tartoznak a délutáni sportfoglalkozások, szakkörök, stb.. A választható foglalkozások meghirdetésekor közöljük azt is, hogy a foglalkozást várhatóan melyik pedagógus fogja vezetni.

A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

3.11. A helyi tanterv tantárgyai és tartalmai

Az átmeneti helyzetre való tekintettel a helyi tanterv alsó tagozat tantárgyai az 1. számú mellékletbe kerülnek.
Az átmeneti helyzetre való tekintettel a helyi tanterv felső tagozat tantárgyai a 2. számú mellékletbe kerülnek.

3.12. Könyvtár pedagógiai program

Az iskolai könyvtár szerepe

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 163.§ (1)
„Az iskolai könyvtár az iskola működéséhez, pedagógiai programjának megvalósításához, a neveléshez, tanításhoz, tanuláshoz szükséges dokumentumok rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését, a könyvtári rendszer szolgáltatásainak elérését és mindezek használatát, továbbá a könyvtárhasználati ismeretek oktatását biztosító, az intézmény könyvtár-pedagógiai tevékenységét koordináló szervezeti egység.”

A könyvtár gyűjteménye tervszerű fejlesztésével, a forrásokhoz és információkhoz való hozzáférés biztosításával segíti a nevelő – oktató munkát, az intézmény Helyi pedagógiai programjában kitűzött célok eredményes megvalósulását.
A Nemzeti alaptanterv és a Kerettanterv követelményei alapján összeállított könyvtárhasználati tanterv szerint megtartott könyvtárhasználati órákon alakítja, formálja a korszerű információszerzési készségeket és az információhasználati tudást, segíti, hogy a tanulók az információkat kritikusan és alkotóan tudják felhasználni.
Korszerű forrásközpont, a tanulás-tanítás helyszíne: a nevelőtestülettel együttműködve segíti a könyvtárhasználatra épülő tanórák megtartását, támogatja a forrásalapú tanulást.

Mindenki számára biztosítja, és tartalommal tölti meg az információhoz, a tanuláshoz, művelődéshez való jogot, esélyegyenlőséget biztosít

Szakszerűen feltárt és elhelyezett gyűjteményével és szolgáltatásaival segíti az egyéni és a csoportos kutatómunkát, a felkészítést a tanulmányi versenyekre, a szabadidő hasznos eltöltését.

Közösségi tér az iskolában.

Jogszabályok

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet A nevelési – oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 20/2016. (VIII. 24.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet módosításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjérő

Helyzetelemzés

Iskolai könyvtárunk alakulóban, épülőben lévő könyvtár. Legfontosabb törekvésünk, hogy modern, forrásalapú könyvtárat és befogadó közösségi teret alakítsunk ki. Az ennek megfelelő infrastrukturális követelmények sajnos még nem megfelelőek, fejlesztésre szorulnak. Rendelkezésre áll a fogadóképes iskolai könyvtár, viszont nem elég korszerű a kézikönyvtári állomány, nincs megfelelő médiatár és tanulói számítógépes háttér. Kialakításra vár az iskolai könyvtári weblap elkészítése is.

Katolikus iskolánk szellemiségéből adódóan nevelőmunkánk a keresztény tanításokra épül. Iskolánk a nemzeti és egyetemes kultúra időtálló értékeit közvetíti erkölcsében, értékrendjében, tananyagában és módszereiben egyaránt. Kötelességünk ápolni anyanyelvünket és nemzeti

hagyományainkat. A személyiségfejlesztés, képességfejlesztés, közösségfejlesztés és a tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek, valamint a hátrányosabb helyzetben lévő diákok segítése fontos feladatunk. Ezeknek az alapelveknek érvényesülniük kell a könyvtári nevelés során is.
A tehetség, a képesség kibontakoztatásában, a szociális hátrányok, a beilleszkedési zavarok leküzdésében, a magatartási, tanulási nehézségek enyhítésében szerepet játszanak a segítő könyvtár-pedagógiai tevékenységek. A nyitva tartás alatt lehetőség van a különböző versenyekre való felkészülésre, a tanulási nehézséggel küzdő valamint a szociálisan hátrányos helyzetű diákok megfelelő környezetben és pedagógiai támogatással készülhetnek a szakórákra. A könyvtári programokon való részvétel a szabadidő hasznos eltöltésének színtere.

Iskolai könyvtárunk könyvtár-pedagógiai céljai

Az iskolai könyvtár, mint forrásközpont, a napjainkban elengedhetetlenül fontos információs műveltség fejlesztésének legfontosabb színtere
Éppen ezért iskolánk könyvtár-pedagógiai programjának legfontosabb célkitűzései a következők:

- Előkészíteni és ébren tartani az írott betű, a szellemi munka iránti tiszteletet, az elmúlt korok értékeinek megbecsülését.
- A könyvtár forrásközpontként való felhasználásával megalapozni az önműveléshez szükséges attitűdöket, képességeket, tanulási technikákat.
- Az önálló gondolkodás, a kreativitás fejlesztése, az önművelés igényének felkeltése és megszilárdítása.
- Felkészíteni a tanulókat az önálló ismeretszerzésre, az információs műveltség kialakítása, fejlesztése: pontos és kreatív információhasználat, kritikus és hozzáértő információértékelés.

A kitűzött célokkal kapcsolatos legfontosabb feladatok

- Felkészíteni a tanulókat a megfelelő információszerzési, tárolási, feldolgozási és átadási technikákra, valamint megismertetni velük az információkezelés jogi és etikai szabályait, hogy azután mindezeket elsajátítva képes legyenek az információszerzés kritikai szelekciójára
- Kialakítani és fejleszteni azokat a magatartásmódokat és képességeket, amelyek a könyvtár mindennapos használatában elengedhetetlenül szükségesek.

- Megismertetni a diákokat az alapvető információhordozók fajtáival, szerepével és felhasználásával, valamint ezek alkalmazásával, hogy azután képesek legyenek önálló szellemi alkotás létrehozására.
- Az iskolai és más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismertetésével, valamint a velük végzett tevékenységek gyakoroltatásával tudatos és biztos használói magatartás kialakítása.
- Olyan tanítási-tanulási problémahelyzetek elé kell állítani tanulóinkat, melyek megoldásán keresztül minél többféle tartalmú, műfajú és típusú információforrás felhasználását tudják kölcsönhatásukban bemutatni.
- A hagyományok és a ma már hagyományosnak nevezett eszközök, források értékeinek megőrzése, mint az értő olvasás, az önálló kritikus gondolkodás az esélyegyenlőség, a kulturális örökség.

A tantestület tagjainak feladatai

A könyvtárostanár feladatai

- Elkészíteni a könyvtári programot, az iskola évfolyamainak megfelelően 1 - 4, 5 - 8. évre, melyet a tantestület közösen valósít meg.
- Könyv, könyvtári és könyvtárhasználati ismeretek elsajátíttatása könyvhasználat órákon.
- Elsajátíttatni a megfelelő információszerzési, - feldolgozási és átadási technikákat valamint az információkezelés jogi és etikai szabályait.
- Felelős a rendszeres tájékoztatásért.
- Felelős a tanulócsoportok könyvtárhasználati tudásának fejlődéséért.
- A mindennapi gyakorlatban kapcsolatot kell tartania az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal, a tanulók, illetve egy adott osztály továbbhaladásának érdekében.
- Az iskolában dolgozó pedagógusok szakmai munkáját segíteni a megfogalmazott nevelési, oktatási célok érdekében.

Az osztályfőnökök feladatai

- Az osztályfőnök tart szoros kapcsolatot a tanulókkal, az osztályban tanító tanárokkal és a szülőkkel. Ő tudja továbbítani direkt vagy indirekt módon a könyvtárostanár jelzéseit – s ő tudja tájékoztatni a könyvtárban dolgozót az eredményekről és megoldandó problémáiról.

A szaktanárok feladatai

- A könyvtárostanárral való együttműködés a könyvtár-pedagógiai program minél hatékonyabb megvalósítása érdekében.
- Az elérhető információk, dokumentumok használatában a pedagógusoknak példát kell mutatni
- Arra törekedni, hogy minden tanulóban alakuljon ki az olvasás a könyv és a könyvtár iránti pozitív attitűd, lehetőleg mindennapi szükségletté váljon az olvasás öröme.
- Az olvasási igényesség, írásbeliség szintjének emelése.
- A szakórákon a lehetőségekhez képest minél többször alkalmaztatni a könyvtárhasználatról, információkeresésről elsajátított ismereteket.
- Személyiségfejlesztés az olvasmányélményeken keresztül.

Oktatási feladatok

Könyvtárhasználati kompetenciák kialakítása

Ismerje meg a tanuló és használja az iskolai és más, közművelődési, szakkönyvtár állományát és szolgáltatásait. Igazodjék el a médiatárak, információs központok gyűjteményében. Gyakorolja a könyvtári eszköztárra épített önálló ismeretszerzést, fejlessze beszédkultúráját, műveltségét, tanulási-önművelési szokásait, rendszeres olvasással és könyvtárhasználattal. Vegye igénybe a tömegmédiumok adta önművelési lehetőségeket.

Dokumentumismeret, - és használat

Ismerje meg a tanuló és rendszeresen használja az adott műveltségterület alapdokumentumait az általános és szaklexikonokat, enciklopédiákat, kézikönyveket, szótárakat, összefoglalókat, gyűjteményeket, gyakorlókönyveket, ezeken kívül a modern ismerethordozókat. Tudja használni a megismert dokumentumok tájékoztató apparátusát: tartalomjegyzék, előszó, mutatók. Korának megfelelően ismerje és használja a közhasznú információs eszközöket és forrásokat: internet, cím- és adattárak, statisztikák, menetrendek, telefonkönyvek, névtárak.
Figyelje a különböző médiákban megjelent újdonságokat, tájékozódjon hagyományos és modern információs csatornák ajánlataiból. Az így megszerzett eszköztudását legyen képes alkalmazni.

A könyvtári tájékozódás segédeszközeinek ismerete és használata

Ismerje meg és rendszeresen használja a szaktárgyi kutató-gyűjtő munkához nélkülözhetetlen

kézikönyvtári forrásokat, úgymint lexikonok, szótárak, adattárak, forrásgyűjtemények, összefoglalók és gyakorolja ezek használatát olvasás közben. Készségszinten tájékozódjon tankönyvekben, munkafüzetekben, forrás- és szemelvénygyűjteményekben, antológiákban, a tartalomjegyzék, a fejezetek és a mutatók alapján. Gyakorolja a könyvtári eszköztárra épített forráskutatást, forráselemzést, tudja használni a jegyzetelés, lényegkiemelés, cédulázás technikáját. Legyen képes többlépcsős referenskérdések megoldására a teljes könyvtári eszköztár felhasználásával.

Önművelés, a szellemi munka technikája

A 8. évfolyam végére iskolai feladatai és egyéni problémái megoldásához tudja önállóan kiválasztani és felhasználni a könyvtár tájékoztató segédeszközeit. Legyen képes hagyományos dokumentumokból és modern ismerethordozókból információt meríteni, felhasználni és a forrásokat megjelölni. Tudjon több forrás együttes felhasználásával a könyvtári eszköztár igénybevételével kiselőadást összeállítani. A megszerzett információkat legyen képes elemezni, rendszerezni és róluk írásban vagy szóban beszámolni. Ismerje a szellemi munka technikájának alapvető etikai normáit: idézetek, hivatkozások, utalások, forrásmegjelölés.

Az eszköztudás

Az eszköztudás a teljes tudásnak az a része, amely az önálló ismeretszerzés és az elsajátított tudás alkalmazását teszi lehetővé. Az eszköztudás – tantárgyi értelemben – tantárgyak közötti vagy tantárgyak feletti tudás.
Ezek közé tartozik a könyvtárhasználati ismeretek is, amely négy témakör köré csoportosítható:

- általános könyvtárhasználati ismeretek:
- a könyvtár rendje, használata, a könyvtári rendszer;
- dokumentumismeret, a dokumentumtípusok tartalmi és formai megismerése, az ezzel kapcsolatos technikák elsajátítása;
- a könyvtári tájékoztató eszközök használatának elsajátítása
- a szellemi munka technikája: a különböző forrásokból szerzett információk feldolgozásának, alkalmazásának műveletsora.

Az ismeretanyag legfontosabb területei:

Az általános könyv- és könyvtárhasználati ismeretek, amelyek segítik a különböző

információhordozókban, illetve a könyvtárban való tájékozódást, eligazodást. Ezen ismeretek megszerzését a könyvtárostanár segíti. A könyvtárhasználat ismeretköre iskolánkban két befogadó tárgyba épül be: az informatikába és a magyar nyelv és irodalom tantárgyba.
A könyvtárhasználati eszköztudás megszerzéséhez az alapokat a könyvtárostanár irányításával szerezheti meg a diák, de annak továbbépítéséért, az önálló ismeretszerzés és tanulás képességének a kialakításáért minden pedagógusnak tenni kell az iskolában
Az ismeretanyag speciális része az egyes tantárgyakhoz, szakterületekhez kapcsolódó ismeretek, szakmai információk megszerzése, melyben a mindenkori szaktanár nyújt segítséget. Ezt a könyvtárostanár segítségével, vagy önállóan könyvtári szakóra keretében teszi.
Jellemző óratípusok a könyvtár használatával kapcsolatban: könyvtárbemutató óra, könyvtárhasználati (könyvtárismereti) óra, könyvtárra épülő szaktárgyi óra, tanóráktól független könyvtári foglalkozások, úgymint tehetséggondozás, felzárkóztatás, szakkör.

Koordináció

A megszerzett új könyvtárhasználati ismeretek folyamatos beépítése a korábban tanultak rendszerébe. Az informatika tantárgyban tanultak felhasználása a könyvtári ismeretszerzésbe. A magyar nyelv és irodalom tantárgyban tervezett dokumentum- és információfeldolgozást tartalmazó modul összekapcsolása az informatika tantárgyban tanult anyagrésszel. A könyvtárhasználati ismeretek alkalmazása a különböző tantárgyak elsajátításában a szakterület sajátosságainak megfelelően. A könyvtárhasználati tudás eszközjellegű beépítése a mindennapi problémák megoldásához szükséges információkezelésbe az életkori sajátosságoknak megfelelően.

Értékelés

A könyvtárhasználati ismeretek legfontosabb célja intézményünkben, hogy a 8.évfolyam végére diákjaink olyan tudást szerezzenek, melynek segítségével a középiskolában és a mindennapi életben képesek lesznek önálló kutatómunkára és a fellelt források tudatos alkalmazására. A könyvtárhasználói tudás szintjének felmérése után a folyamatos értékelés. gyakorlati feladatokkal, frontális kérdezéssel, kooperatív csoportmunkával, a tanulók munkájának folyamatos figyelemmel kísérésével történik.
Az értékelés szóban történik, a könyvtárostanár nem ad érdemjegyet.

Könyvtárhasználati tanterv

A könyvtárhasználat szakóráknak az időkerete évfolyamonként:

Évfolyam	Informatika	Magyar nyelv és irodalom
1.	-	3 óra
2.	-	4 óra
3.	-	4 óra
4.	-	4 óra
5.	2	4 óra
6.	4	3 óra
7.	2	3 óra
8.	4	3 óra

Célok: 1 – 4. évfolyam

- Alapvető cél, hogy kialakuljon tanulóinkban az olvasás, a könyv és a könyvtár iránti pozitív attitűd.
- Az iskolai könyvtár gyűjteményével és szolgáltatásaival alapozza meg a tanulók könyvtárhasználati ismereteit, önálló információhasználatát.
- Ismerjék meg a tanulók az életkori sajátosságaiknak megfelelő alapvető információhordozók fajtáit és azok használatát.
- A könyvtárhasználatra épülő feladatok által a tanulók önművelési igényének felkeltése.
- Kialakítani és fejleszteni a tanulókban a könyvtári eszköztárra épülő önálló ismeretszerzés, a forrásalapú tanulás iránti igényt, azokat a magatartásmódokat, tevékenységeket, amelyek a könyvtárhasználaton alapuló önálló ismeretszerzéshez szükségesek.
- Legyenek képesek a tanulók arra, hogy a különböző információforrásokból a megfelelő információkat megtalálják, s alkotó módon felhasználják.

1. évfolyam			
Befogadó tantárgy: magyar nyelv és irodalom A tanulási képesség fejlesztése			
Óraszám	Nevelési – fejlesztési cél	Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek	Fogalmak
3	A tanulási képesség fejlesztése a tanulók életkori sajátosságának megfelelő élményszerző megismerési feladatokkal. Ismerjék meg a tanulók a könyvtárhasználat szabályait, a könyvtári szolgáltatásokat és igénybevételük módját, a kulturált viselkedés szabályait. A könyvtár rendszeres látogatásával szerezzen tapasztalatot a könyvtár alapvető szolgáltatásairól. Pozitív attitűd kialakítása a könyvek, a könyvtár iránt. A beiratkozás feltételeinek, a könyvtárban való viselkedés alapszabályainak megismerése.	Könyvtárlátogatás, a könyvtár tereinek megismertetése. Mesekönyvek, képeskönyvek és ismeretközlő könyvek nézegetése, beszélgetés a képekről, élményszerzés. Ismerkedés a gyermeklexikonnal, keresés a betűrend alkalmazásával.	A könyvtár terei. A könyvtári szolgáltatások. A kölcsönzés. A kép és a szöveg összefüggése. A lexikon.
2. évfolyam			

4	Ismerjék meg a tanulók a könyvtárhasználat, az információszerzés alapjait. Tudjanak eligazodni a könyvek szerkezetében, ismerjék meg a könyvek jellemző adatait (cím, szerző, kiadó, illusztrátor). Ismerjenek meg egy gyermekfolyóiratot!	Tájékozódás a könyvtári állomány rendjében: kölcsönözhető és nem kölcsönözhető könyvek. A könyv részei: könyvborító, gerinc, címlap adatai, a tartalomjegyzék használata. A gyermeklexikon használata: szócikk és címszó. A keresés gyakorlása. Gyermekfolyóirat a könyvtárban.	Címszó, szócikk. Folyóirat.
3. évfolyam			
4	Képesek legyenek az állományrészek megkülönböztetésére: (szépirodalom - ismeretközlő irodalom - kézikönyvek) Segítséggel tudják használni az életkoruknak megfelelő gyermeklexikonokat és szótárakat.	A könyvek csoportosítása tartalmuk szerint: szépirodalmi és ismeretközlő művek, keresés a könyvtár polcain. A dokumentumokat azonosító adatok keresése, lejegyzésük módjai. Könyvajánlás. A gyermeklexikonok használata.	Szépirodalom és ismeretközlő irodalom.

			Betűrend, hasáb, címszó, szócikk.
4. évfolyam			
4	Legyenek ismeretei a tanulóknak az alapvető kézikönyvekről és azok használatáról: Értelmező kéziszótár, Szinonima szótár, Móra lexikon. Ismeretközlő könyvekből és folyóiratokból segítséggel tudjanak információkat gyűjteni, jegyzetet készíteni. Ismerjék meg a szerzői és a cím szerinti betűrendes katalógust, a katalóguscédula adatait.	Keresés a lexikonokban, szótárakban. A szótárhasználat módjának megismerése, gyakorlása. A gyermekenciklopédiák.	Címszó, szócikk. Az egynyelvű szótárak. A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai. A katalógus.
A továbbhaladás feltételei: Ismerje és alkalmazza a tanuló a könyvtárhasználat szabályait, kövesse a könyvtárban való viselkedés normáit. Az értékelés módja: az órai teljesítmény megfigyelése, szóbeli értékelés.			

Célok: 5-8. évfolyam

- A könyvtári eszköztárra építő önálló ismeretszerzés, a forrás alapú tanulás iránti igény felkeltése, erősítése, a könyvtári eszköztár készségszintű használata.
- A könyvtárismeret, a dokumentumismeret és a tájékoztató eszközök informális értékének megismerése által váljanak a tanulók aktív könyvtárhasználókká, igényes olvasókká, képesek legyenek az információk kritikus és etikus felhasználására. Ismerjék meg az információkezelés jogi és etikai szabályait.
- Az információ kereséséhez, megértéséhez, feldolgozásához és alkotó alkalmazásához szükséges ismeretek, készségek, a hatékony, önálló tanulást segítő képességek, készségek fejlesztése, hogy képesek legyenek önálló tájékozódásra, véleményalkotásra, az életen át tartó tanulásra.

- Ismeretszerző és –feldolgozó tevékenységük során ismerjék meg és alkalmazzák az információkeresés lépéseit: a téma, a feladat értelmezése – megoldási terv készítése – a források kiválasztása – anyaggyűjtés – jegyzetelés - értékelés – szelektálás – rendszerezés – formába öntés – alkotás lépéseit, fejlődjön szövegértésük.
- A tanulók minden tantárggyal kapcsolatban ismerjék meg a különböző források felhasználási lehetőségeit, a dokumentumok használati értékét.
- A szövegfeldolgozó műveletek gyakorlásával a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

5. évfolyam			
Befogadó tantárgy: informatika Tematikai egység: könyvtári informatika			
Óraszám	Nevelési - fejlesztési cél	Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek	Fogalmak
2	A tanulók önállóan tájékozódjanak az iskola könyvtárában, a korosztály számára készült nyomtatott és elektronikus ismeretközlő művekben. A szerzett információkat megadott szempontok szerint tudják felhasználni, a forrásokat azonosítani tanári segítséggel.	Tájékozódás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében. A dokumentumok megkeresése a raktári jelzet segítségével. A könyvtári katalógus funkciójának megértése. Katalógusrekord (-cédula) adatainak értelmezése. Információkeresés - keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel.	Könyvtári ábécé. Raktári jelzet. Lexikon, enciklopédia, szótárak, élőfej, mutatók. A szerzői és a cím szerinti katalógus. A hivatkozás.

A fejlesztés várt eredménye: a tanulók a tantárgyi feladataikhoz képesek legyenek az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és segítséggel további releváns forrásokat keresni.			
Befogadó tantárgy: magyar nyelv és irodalom Tematikai egység: A régió, a lakóhely kultúrája, irodalmi emlékei, kulturális, irodalmi népi hagyományai. Az iskola névadója.			
Óraszám	Nevelési - fejlesztési cél	Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek	Fogalmak
4	A források megismertetésével és az azokkal végzett tevékenységek által az önműveléshez szükséges attitűdök, képességek, tanulási technikák megalapozása. A hagyományaink, az értékeink megismertetése. A kerület múltja iránti érdeklődés felkeltése, az érzelmi-értelmi kötődés erősítése.	Információkeresés. Önálló és csoportos tematikus gyűjtőmunka. Információk, adatok keresése irányítással. Szövegértelmezés, ok – okozati összefüggések felismerése.	A dokumentumok bibliográfiai azonosító adatai.
A fejlesztés várt eredménye: a tanulók ismerjék és tudják alkalmazni a legalapvetőbb anyaggyűjtési módokat. Önállóan alkalmazzák az információgyűjtés és ismeretszerzés módszereit.			
6. évfolyam			
Befogadó tantárgy: informatika Tematikai egység: könyvtári informatika			
Óraszám	Nevelési - fejlesztési cél	Pedagógiai eljárások, módszerek,	Fogalmak

		munkaformák, tevékenységek	
4	A hagyományos és az új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismertetése. A korosztálynak készült tájékoztató források, segédkönyvek biztos használata. Forráskiválasztás: a problémának megfelelő nyomtatott és elektronikus források irányított kiválasztása. A forrásmegjelölés etikai vonatkozásainak megértetése.	Dokumentumtípusok, kézikönyvek: atlaszok, lexikonok használata. A hagyományos és nem hagyományos dokumentumok formai, tartalmi, használati jellemzőinek megállapítása; csoportosításuk. Információgyűjtést igénylő feladatok. Információk gyűjtése adott témához segítséggel. Bibliográfiai hivatkozás.	Kézikönyvtár, hagyományos dokumentumok: az általános és a szaklexikon, enciklopédia, szótár, atlasz, időszaki kiadványok. A nem nyomtatott dokumentumok: CD, DVD, elektronikus tájékoztató eszközök. Honlap. A hivatkozás.
A fejlesztés várt eredményei: a tanulók ismerjék az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat; szerezzenek gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében.			
Befogadó tantárgy: magyar nyelv és irodalom Tematikai egység: Arany János: Toldi, balladák			
óraszám	Nevelési - fejlesztési cél	Pedagógiai eljárások, módszerek,	Fogalmak

		munkaformák, tevékenységek	
3	Ismerjék és tudják alkalmazni a legalapvetőbb anyaggyűjtési és vázlatkészítési módokat. Ismerjék meg az információkeresés lépéseit: a téma, a feladat értelmezése – megoldási terv készítése – a források kiválasztása – anyaggyűjtés - jegyzetelés értékelés – szelektálás – rendszerezés – formába öntés – alkotás.	Az információkeresés és – felhasználás folyamatának gyakorlása. Önálló feladatvégzés az életkoruknak megfelelő kézikönyvekkel, ismeretközlő dokumentumokkal.	Egynyelvű szótárak: Értelmező kéziszótár, Szinonima szótár.
A fejlesztés várt eredményei: ismerjék a tanulók a kézikönyvek információs értékét, tudják önállóan használni a megfelelő segédkönyveket.			
7. évfolyam			
Befogadó tantárgy: informatika Tematikai egység: könyvtári informatika			
Óraszám	Nevelési - fejlesztési cél	Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek	Fogalmak
2	A raktári rend alapján tudjanak önállóan keresni dokumentumokat. Ismerjék az önálló műre való hivatkozás módját.	Az iskolai és lakóhelyi könyvtár alapszolgáltatásainak és a különböző információforrásoknak önálló, alkotó és etikus felhasználása feladataik	A raktári rend. A raktári jelzet. A szépirodalmi és az ismeretközlő művek raktári jelzete. A Cutter-szám

	A könyvtártípusok jellemzőinek megismerése, összehasonlítása. Ismerjék a kézikönyvtár összetételét és tájékozódásban betöltött szerepét. Tudják felhasználni a könyvtári szolgáltatásokat a tanulásban és a tájékozódásban. Ismerjék a történelem, a földrajz, a természettudomány forrásait. A kutatómunka lépéseinek tudatosítása.	egyéni és csoportos megoldása során. Hatékony, céltudatos információkeresés. Irányított forráskeresés katalógus és bibliográfia segítségével. A kutatott témához kulcsszavak, tárgyszavak gyűjtése. Az elektronikus könyvtári katalógus irányított használata. Összetett keresőkérdés megfogalmazása. A forráskeresés és -feldolgozás lépéseinek irányított alkalmazása.	Az ETO főosztályai. Könyvtártípusok: nemzeti könyvtár, szakkönyvtár, elektronikus könyvtár, funkcionális terek. Linkgyűjtemény, Szakkatalógus, tárgyszókatalógus, tárgyszó. Információs érték. Adattárak, atlaszok, kronológiák. Adatbázisok. Keresőkérdés.
A fejlesztés várt eredményei: a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve képesek legyenek a tanulók önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataikhoz.			
Befogadó tantárgy: magyar nyelv és irodalom Tematikai egység: A romantika			
Óraszám	Nevelési - fejlesztési cél	Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek	Fogalmak

3	A felhasznált források – művészettörténeti lexikon, enciklopédia, albumok, antológiák – azonosítása a dokumentumok főbb adatainak megnevezésével.	Többféle módszerrel gyűjtött információk alkotó felhasználása kooperatív munkaformával. Tematikus gyűjtőmunka.	A szellemi munka technikája. A hivatkozás, bibliográfiai adatok. Bibliográfia
A fejlesztés várt eredményei: a tanulók képesek beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni, tartani különböző írott és elektronikus forrásokból gyűjtött információk alkotó felhasználásával. Önállóan használják a helyesírási segédkönyveket.			
8. évfolyam			
Befogadó tantárgy: informatika Tematikai egység: könyvtári informatika			
Óraszám	Nevelési - fejlesztési cél	Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek	Fogalmak
4	Nyomtatott és elektronikus források, közhasznú információforrások és az ismeretterjesztő művek típusainak ismerete. Adatbázisok használata. Az információforrások etikus felhasználásának megismerése, az információkezelés jogi és etikai szabályai. Az információszerzés folyamatának ismerete.	Többféle forrásra épülő tematikus gyűjtőmunka, szótárak, lexikonok, helyesírási kézikönyvek, egynyelvű szótárak használata. A feladatnak megfelelő forrástípus önálló kiválasztása. Információforrások hitelességének vizsgálata, szelektálása Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás	Elektronikus könyvtár, kézikönyv, szaklexikon, szakkönyv, napilap, folyóirat, bibliográfia, linkgyűjtemény, keresőkérdés, tárgyszó, szerzői jog. Információs érték.

	Az információ kritikus befogadásának megalapozása.	Bibliográfia, forrásjegyzék önálló összeállítása. Idézés jelölése. A különböző információforrások önálló, alkotó és etikus felhasználása egyéni és kooperatív munkában.	Irodalomjegyzék.
A fejlesztés várt eredményei: egy-egy témában képesek az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani, a választott forrásokat képesek alkotóan és etikusan felhasználni a feladatmegoldásban.			
Befogadó tantárgy: magyar nyelv és irodalom Tematikai egység: Stílusirányzatok a 20. század elején			
Óraszám	Nevelési - fejlesztési cél	Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek	Fogalmak
3	A jegyzetelés különböző technikáinak alkalmazása.	Az információk értelmezése, rögzítése, feldolgozása által önálló beszámolók készítése.	impresszionizmus szimbolizmus szecesszió
A fejlesztés várt eredményei: képesek legyenek az információk alkalmazására különböző kontextusban. Ismerjék és használják a könyvtári tájékoztatás direkt és indirekt eszközeit.			

4. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

4.1. A pedagógiai program célja, feladata

A nevelő és oktató munka az óvodában, pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

4.2. Az intézmény helyzete, háttere

Óvodánk Budapest IV. kerületében, Újpest központjában kezdte el működését. 2002-ben. Az önkormányzat egy bezárásra ítélt óvodaépületet ajánlott fel bérleményként az egyháznak, hogy abban katolikus óvodát létesítsen. A keresztény közösség nagy örömmel kezdett az óvoda megszervezéséhez. 2002. szeptemberében a közösség tagjainak gyermekeivel az óvodapedagógusok, a szülők és az óvodát fenntartó Esztergom-Budapest Főegyházmegye Katolikus Iskolák Igazgatóságának segítségével megnyílt az első csoport. 2003. szeptemberében a harmadik, 2009-ben a Szent János Apostol Katolikus Általános Iskolában megnyitottuk a negyedik csoportot. 2012. szeptemberében óvodánk egy önkormányzat által felajánlott, felújított épületben 6 csoporttal folytatta működését az Erzsébet u. 30. szám alatt. Intézményünk 2016. szeptemberétől a Szent János Apostol Katolikus Általános Iskolával egy intézményként működik. Engedélyezett létszámunk 123 fő. A gyermekekkel óvodapedagógusok foglalkoznak, csoportonként 2 fő, az óvodapedagógusok munkáját csoportos dajka nénik segítik. Az intézményben 2 fő pedagógiai asszisztens is segíti a nevelő munkát. A melegítőkonyhában két konyhai dolgozó látja el a tálalás és mosogatás feladatait. Egy fő takarító munkatárs és egy fő kertész/gondnok is részt vállal az intézmény működésében.
Óvodánkat működése megkezdésekor Szent Annáról, Szűz Mária édesanyjáról neveztük el. Óvodánk védőszentjeként megmaradt a Szent János Apostol Katolikus Általános Iskolával való egyesülésünk után is.

Szent Annát keleten már a 4. századtól tisztelték, nyugaton pedig a 10. században kezdett kialakulni kultusza. 500-ban Konstantinápolyban ugyanis templomot épített tiszteletére Jusztinián császár, de XIII. Gergely pápa tette általánossá 1584-ben az ünnepet. Szent Anna a bányászok, hajósok, anyák, szülő anyák védőszentje. Szent Anna Szent Joakimmal együtt a házastársak védőszentje és segítője. Példája: Az Isten iránti végtelen szeretet adta Máriát és Jézust a világnak!

4.3. Az óvoda nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

4.3.1. Bevezetés

Nevelni annyit jelent, mint segíteni a gyermeket abban, hogy kifejlődjön benne az „ember”, hogy kiteljesedjen személyisége. Minden gyermeket – mint fejlődő személyiséget – a gondoskodás és különleges védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

A keresztény kinyilatkoztatás szerint az ember Isten képmása: így a keresztény önmegvalósítás azt jelenti, hogy Krisztusban élünk másokért. Ehhez a keresztény nevelés adja a legfontosabb segítséget, mert megismerteti az embert önmaga legbenső lényével és felvértezi azokkal az eszközökkel, amelyekkel céljához eljuthat.

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Szüleinek olyan kincse, amelynek értékét gyakran kevéssé ismerik, s a katolikus óvoda evangelizációs munkája során ez a kincs a szülő számára fokozatosan föltárul.

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők) példájából tapasztalja meg Isten szeretetét.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek.

Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával, az egyenlő hozzáférés biztosításával. A program biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek védelmének érdekében tartalmaz.

Óvodánk arculatát olyan nevelni tudó és akaró óvodapedagógusok határozzák meg, akiket összeköt a közös hit. Nevelésünk alapját közös élményeink, ünnepeink és személyes példánk adja. Olyan erkölcsi értékek felé nyitjuk ki a gyermekek szívét, keltjük fel érdeklődésüket, amelyekre később lehet építeni. Óvodánkban a szeretet, nemcsak mint érzelem, hanem mint életszentség van jelen. A Krisztusi-szeretet van jelen.

4.3.2. Küldetésünk

A gyermeknevelés igazi értelme az, hogy neveljük a gyermeket, gyarapítsuk őket testileg, lelkileg. Addig növeljük a ránk bízott gyermekeket, amíg bele nem nőnek - mint egy ágait ég felé tartó fa - Isten szeretetébe.

A katolikus nevelési feladat több az emberségre, közösségi életre való nevelésnél. Nevelésünk célja a harmonikus személyiség kialakításán túl egy olyan irányt mutatni a gyermek számára, amihez élete minden szakaszában visszatérhet és meríthet belőle.
A katolikus óvoda missziós feladatot tölt be a nevelés és a tanulás megalapozása során. Óvodánk alapvető küldetése a krisztusi tanítás fényében az egészséges személyiség és a hit alapjainak megteremtése. A gyermek számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, melyre aztán ráépülhet a hit.
A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják katolikus szellemiségét.

A katolikus óvoda céljait akkor éri el, ha az óvodapedagógusokat, a nevelőmunkát segítő dolgozókat, az egész alkalmazotti közösséget is áthatja a katolikus küldetéstudat.

4.3.3. Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei

Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként azokkal az eszközökkel él, amelyet maga Jézus Krisztus bízott rá.
Az óvodában is meglátja azt a különös eszközt, amely a teljes ember formálására irányul. Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okokból. Az egyház maga is közösség. A gyerekeket segíteni kell az egyház tanításainak életkori sajátosságuknak megfelelő megélésében.
A katolikus óvoda része az Egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén, sajátos módon részt vállal a katolikus életre nevelésben, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

4.3.4. Katolikus gyermekképünk

„A keresztény ember számára a gyermek *Isten ajándéka,* az élet folytonosságának láncszeme. Az Isten adta természet és erkölcs törvényei szerint lép az életbe, és az Isten adta törvények szerint kell belőle embert fejleszteni. Érték, mert fejlődő életbimbó, érték, mert Istentől származik, érték, mert halhatatlan lélek lakik benne.” /dr. Marczell Mihály/ A gyermek a jövő számára bontakozó élet, melynek egy része jól látható.
A lélek rejtett életerőinek megismerésével a gyermekben lappangó hajlamokat fel kell kelteni. Ebben a keltegető munkában helye van a magvetésnek és a gyomlálásnak is. A lélek tökéletes kifejlődése akkor valósul meg, ha új és új adatokkal gazdagodik, és feltárulnak a gyermek sajátságai.

Gyermek világa fejődésre teremtett világ. A gyermek fejlődése során a dolgok egészét szintetikusan fogja fel. Minden, ami a környezetében megjelenik, hatással van rá. Élete elő szakaszában a tapintás, ízlés, szaglás, majd hallás, látás, s később az ember kritériuma, a beszéd és az alkalmazkodó képesség segíti megismerő tevékenységében.

A gyermek a pszichikus világot is észleli és érzékeli, átél olyan mélységeket, melyek szemmel nem láthatók. Ahhoz, hogy én tudata fejlődjön, szüksége van a környezete reakcióira, a szociális tükörre. Környezetével való kölcsönhatásra van szüksége ahhoz, hogy tudja, hogy ő van.

Az óvodai program az emberi személyiségből indul ki abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Élete első éveiben a testi és lelki fejlődése szinte párhuzamos. A kívülről felé áramló elvárás, a szeretet, a figyelem, az öröm, a béke kedvezően hat a saját ritmusa szerinti fejlődésre. Környezete mintáit, normáit megismeri, elfogadja, és lassan beépíti saját személyiségébe.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermekek személyiségének kibontakoztatásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, meglévő hátrányai csökkenjek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Személyiségük szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van:

- megismertetjük a gyermekeket a keresztény értékekkel,
- egészséges életmódjukat alakítjuk,
- környezettudatos magatartásukhoz segítjük őket.

4.3.5. Katolikus óvodaképünk

A katolikus óvoda a katolikus közoktatási rendszer legelső láncszeme. Itt szerezheti meg a gyermek egy életre a legalapvetőbb emberi ismereteket, magatartásformákat: a szereteten alapuló értékrendet, az odafigyelést és a rácsodálkozást Istentől kapott világunk nagyszerűségeire.
Szakmailag önálló nevelési intézményként segítjük a családi nevelést. Az óvoda tevékenység rendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó, védő, szociális, nevelő, személyiség fejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskoláskorba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul a gyermekek környezettudatos magatartásának alakulásához.
Családias légkörben, katolikus lelkülettel várjuk a hozzánk érkező gyermekeket, akiket hívő óvodapedagógusok és dajkák vesznek körül szeretetükkel.
Az óvodai nevelés célja, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkentését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is.
Feladatunk a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, a különleges gondozást igénylő gyermekek odafigyelő, gondos ellátása.
Alapelvnek tekintjük, hogy a gyermekeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze.
Pedagógiai feladataink a gyermekek személyiségéhez igazodnak.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot adó derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról. Biztosítjuk a közösségben végezhető sokszínű tevékenységeket - különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékot -, melyeken keresztül az életkorukhoz és egyéni képességeikhez igazodó, megfelelő műveltségtartalmakat közvetítjük.

Amennyiben van óvodánkban nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó vagy migráns gyermek, biztosítjuk számukra a kisebbségi önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét. Természetesen ez akkor valósulhat meg, ha azonosulni tudnak óvodánk szellemiségével, értékrendjével.

4.4. A katolikus óvodai nevelés feladatai, tevékenységei

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- a hitre nevelés erősítése,
- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.4.1. A hitre nevelés erősítése

A hit Isten ajándéka, a Szentlélek megnyilvánulása bennünk. Fontosnak tartjuk, hogy olyan légkörben nevelődjenek a gyermekek, amely érzelmi biztonságot nyújt. Ebben a szerető, elfogadó légkörben éljék meg az összetartozás élményét, s az iskolába lépés idején fogékonyak legyenek a hit befogadására, továbbélésére. A vallásos nevelés átszövi az óvodai élet egészét. Megnyilvánul a gyermekeket körülvevő felnőttek hiteles életében, az étkezés előtti és utáni imádságban, a játékban, de legfőképpen a mindennapos lelki beszélgetések során.

A keresztény nevelés alapja a Szentírás, amelyben Isten szólt:

„Teremtsünk embert képünkre, és hasonlatosságunkra” (Ter.1,26)

Ez az Isten végtelen szeretete és lehetősége a fejlődő embernek. Az ember élete kezdetétől különböző fejlődési szakaszon keresztül tapasztalja meg önmagát, a többi embert, természeti környezetét. A hitre nevelés folyamán naponta játékos formában ismerkednek a gyermekek Jézus Krisztus személyével, tanításával, cselekedeteivel. Szeretnénk elérni, hogy ezek a lelki beszélgetések segítsék elő az óvodánkba járó gyermekek lélekben való növekedését. Fontos szerepet szánunk a bibliai történeteknek, amelyeket feldolgozunk a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve, érdeklődésüktől, élményeiktől, a liturgikus évtől függően választunk történeteket.

Céljaink

- a katolikus embereszmény megalapozása,
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben,
- ismerjék meg a gyermekek a vallásos környezetet, legyen módjuk tapasztalatszerzésre, élménygyűjtésre, ezek közös feldolgozására,
- alakuljanak ki bennük az alapvető vallási fogalmak tartalmai. ismerjék és szeressék meg Jézust, életének főbb eseményeit, példabeszédeit, tanításait és általa a mennyei atyát és a szentlelket,
- a katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során,
- segítsük őket hozzá, hogy megismerkedhessenek a templomi közösséggel, tanulják meg a helyes keresztvetést, és kötött szövegű gyermekimákat,
- a krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése, jóság, szófogadás gyakorlása,
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

4.4.2. Az egészséges életmód alakítása

Minden gyermek, aki egészen fiatalon kikerül az Isten által ajándékozott fészek melegéből, a családból, fokozott türelmet, és törődést igényel. Az óvodai nevelés során fokozatosan alakítjuk ki az egészséges életvitel igényét, a higiéniai szokásokat, a testápolást, a környezettudatos magatartás megalapozását, valamint a helyes napirend folyamatát, rendszerét, a gyermekek egészségének megőrzése, megóvása, testi fejlődésének elősegítése érdekében. Az egészséges életmód alakítása során is fontosnak tartjuk a szülőkkel való együttműködést.

Az óvoda feladatai:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

<u>Mozgás:</u>

A gyermekek testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése fontos helyet foglal el az egész személyiség alakításában, hat a szervezet működésére, fokozza a vérkeringést, a légzés és emésztőrendszer tevékenységét, az anyagcserét, elősegíti a központi idegrendszer fejlődését. Testi képességeik fejlődésének elősegítése érdekében sok szervezett mozgást iktatunk napirendjükbe. A mindennapi mozgást az időjárástól függően a szabadban végzik. A tornaterem minden csoport számára biztosítja a heti egyszeri, hosszabb időtartamú, szervezett mozgás megtartását. Az udvaron annyit mozognak, amennyire egyénileg igényük van. Az óvónő adjon ehhez ötleteket, bíztassa, segítse a gyermekeket. A jól szervezett séták,

kirándulások is a mozgásigény kielégítését szolgálják. Mind a szervezett, mind pedig a szabad játék során adódó fejlesztési lehetőségeket mozgásfejlesztést szolgáló eszközökkel is segítjük.

Testápolás, tisztálkodás:

Testápolás keretében alapozzuk meg a gyermek tisztaság igényét, és az egészségügyi szokásait. Ebbe a kategóriába tartozik a mosakodás, a kéztörlés, a fésülködés, a fogmosás, a zsebkendő és WC használata. A gyermek utánzási hajlama lerövidíti a szokássá válás folyamatát. A szokások elsajátítása folyamán kialakulnak egészséges életmódbeli készségei, jártasságai. Testi szükségleteinek felismerése, kielégítése hozzájárul a derűs, félelemmentes közérzethez. A gyermekek edzettségét változatos tevékenységekkel biztosítjuk. A folyamatos és rugalmas napirend kialakításával biztosítjuk a helyes életritmust.

Étkezés:

A kulturált étkezési szokások betartása mellett hangsúlyozott a figyelem az ételek tiszteletére, az érte mondott hálára. Az óvodában töltött idő során igyekszünk biztosítani a gyermeki szervezet számára azokat a nyomelemeket, amelyek a test egészséges fejlődéséhez elengedhetetlenül szükségesek. A szülői értekezleteken is felhívjuk a szülők figyelmét a helyes táplálkozással kapcsolatos ismeretekre. A mindennapi gyümölcsfogyasztást biztosítjuk a gyermekek számára és ösztönözzük is őket erre. Igyekszünk a mindennapokban, a közös tevékenységek és az étkezések során jó példával és beszélgetésekkel felhívni a gyerekek figyelmét a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának veszélyeire. Lehetőségeinkhez mérten csökkentjük ezen ételek bevitelének mennyiségét, ugyanakkor ösztönözzük a gyerekeket és a családokat a gyümölcsök, a zöldségek és a tejtermékek nagyobb mennyiségben történő fogyasztására. Fontosnak tartjuk a megfelelő mennyiségű folyadék bevitelt, ezért a csoportszobákban folyamatosan gondoskodunk a friss innivalóról, télen gyógyteáról. Igyekszünk ételt megismertetni, elfogadtatni a gyermekekkel, tiszteletben tartva egyéni szükségleteiket. Fontos az esztétikus terítés és a kulturált étkezési szokások betartása.

Öltözködés:

Megfelelő ruházat a test védelmét szolgálja az időjárás változásával szemben. A gyermek önállóságát, ízlésvilágát az öltözködéssel is tudjuk formálni. Réteges öltözködésre szoktatással elkerüljük a gyermek meghűlését. Életkoruknak megfelelően sajátítsák el az önálló öltözködést. Óvodánkban váltó cipőt használunk, figyelünk arra, hogy lábukon tartós, csúszásmentes lábbeli legyen. Korukhoz igazodva tanuljanak meg önállóan öltözködni. Ruhájukat, szekrényüket tartsák rendben.

Pihenés:

A kellemes pihenést a kiszellőztetett, portalanított csoportszobák szolgálják. A nyugodt alvás biztosítéka a megfelelő fektető. A lefekvés előtti ima, a halk óvónői ének, csendes zene, mesék nyugalmat biztosítanak. A pihenés, alvás alatti nyugalmat fenn kell tartani, de nem szabad erőszakolni az alvást, és a mozdulatlanságot. A nehezen alvó gyermek pihenését szeretettel, türelemmel kell biztosítanunk. A pihenéshez stressz mentes környezetet biztosítunk, és tudományos kutatásokkal támasztjuk alá a délutáni pihenés fontosságát az óvodáskorú gyermekek életében.

A gyermek akkor alszik eleget, ha felkeltés nélkül ébred fel, ezért a napirend összeállításánál figyelembe kell venni a csoport igényét.

A betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása:

A réteges öltözködéssel, a helyes táplálkozással, vitamin utánpótlással, a helyes testápolási, fogmosási szokások kialakításával, a sok mozgással, sportolási, mozgási lehetőség biztosításával, közös kirándulásokkal, a környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításával már óvodáskorban megalapozzuk a betegségmegelőzés, ill. az egészségmegőrzés szokásainak kialakulását.

Környezettudatos magatartás megalapozása

Feladatunk, hogy olyan szokásokat viselkedési formákat és értékrendet alakítsunk ki, amelyek meghatározóak a természetes (és az ember által létrehozott) környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában. A gyakorlatban ez az élőlények szeretetét, tiszteletét, a természet és az ember által létrehozott értékek megóvását és az ezzel kapcsolatos szabályok elfogadását jelenti.

Fontos, hogy mindennapjainkat is átszője a környezettudatos magatartás szemlélete, természetesen kihangsúlyozva a „jeles zöld ünnepek” adta lehetőségeket, hiszen a környezettel való ismerkedés a gyermek fejlődését alapvetően befolyásoló, az életkor növekedésével egyre táguló, az ismeretszerzésben alapvetően mélyülő folyamat.

A környezet megismerésére, a természet védelmére nevelés elősegíti, hogy a gyermek az őket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti, társadalmi környezetéről olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek életkorának megfelelő, biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, a környezettel való aktív kapcsolat tevékeny kialakításához nélkülözhetetlenek. Megismertetjük - s mi magunk is gyakoroljuk - a környezettudatos életmóddal a gyermekeket /pl.: hasznát elemgyűjtés, komposztálás, szelektív hulladék gyűjtés,
stb./

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A hatékony nevelőmunka érdekében megismerjük az óvodánkba kerülő gyermekek otthoni életritmusát, étkezési és egészségügyi szokásait. Személyes példamutatással és gyakoroltatással segítjük az egészséges életmódhoz szükséges készségek kialakítását, és a gondozás kialakítását. Figyelemmel kísérjük óvodásaink testi és lelki egészségének állapotát, együttműködünk a szülőkkel és az egészségügyi szakemberekkel a betegségek megelőzése érdekében és kiszűrésében.

A fejlődés várható eredménye

Legkésőbb az óvodáskor végére a gyermekek önállóan tisztálkodnak, fésülködnek, öltözködnek, étkeznek. Helyesen használják a zsebkendőt, megtanulnak helyesen orrot fújni, fogat mosni, minden evőeszközt helyesen használnak, meghatározzák a megenni kívánt étel mennyiségét. Esztétikusan terítenek, hajtogatják, s helyezik el ruháikat, takarójukat. Saját külsejüket és környezetüket igyekeznek rendben tartani.

4.4.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása

a) Érzelmi, erkölcsi nevelés

Az óvodáskorú gyermek, jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteli légkör vegye körül. Szükséges, hogy az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermek és az óvodai alkalmazott közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés célja

- a gyermekek biztonságérzetének, önbizalmának erősítésével a társas kapcsolatok elősegítése,
- pozitív személyiségjegyek megalapozása,
- a gyermekek személyi és tárgyi környezetéhez való érzelmi kötődésének kialakítása.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés feladatai

- a gyermeket körülvevő kiegyensúlyozott, szeretetteljes, biztonságot adó, nyugodt, derűs légkör megteremtése, fenntartása az óvodába lépés első pillanatától kezdve,
- a gyermek örömhöz juttatása, mely a személyiség gazdagodását, érését, és kiteljesedését szolgálja,

- bizalomra, őszinteségre, szeretetre épülő pozitív attitűd jellemezze a pedagógus-gyermek, gyermek-dajka és gyermek-gyermek közötti kapcsolatot, az óvoda valamennyi dolgozójának viselkedése példaértékű kell, hogy legyen,
- az érzelmi nevelés segíti a gyermeket a másság elfogadására,
- segítse a gyermek szociális érzékenységének, szolidaritásának fejlődését, éntudatának alakulását, engedjen teret önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek.
- a gyermekek érdeklődésére építve, változatos tevékenységek keretében alapozzuk meg a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a nemzeti identitástudat, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés értékeit, melyeken keresztül rá tud majd csodálkozni a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetében megmutatkozó jóra és szépre, és megtanulja megbecsülni azokat.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés tartalma

Az erkölcsi és szociális érzelmeket közös célok, tevékenységek, élmények útján alakítjuk. Ennek során a gyermekek megtanulják önmaguk és a különbözőségek elfogadását, tiszteletét és megbecsülését. Az óvodai élet segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A gyermek elsajátítja az önfegyelmet, fegyelmet, udvariasságot, önállóságot, kialakul kitartása, feladattudata, szabálytudata, (formálja igazságérzetét) együttérzővé, segítőkésszé, önzetlenné, figyelmessé válik. Az esztétikai élményeken keresztül formálói vagyunk a gyermekek esztétikai értékítéletének, szép iránti igényének, a természetes anyagokhoz való kötődésének.

Az intellektuális érzelmek (funkcióöröm, sikerélmény, önbizalom, a dicséret és a kudarc hatása) kialakításával segítjük az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Hagyományaink ápolása, a keresztény kulturális értékek megismertetése, a szülőföldünkhöz való kötődés megalapozása fontos része az érzelmi nevelésünknek.

Tapasztalataink azt bizonyítják, hogy feladataink közé tartozik az ünneplés megtanítása úgy az óvodások, mint családjaik számára. Arra törekszünk, hogy az ünnepeket érzelmi tartalommal töltsük meg, és kiemeljük a mindennapi élet eseményeiből. Az ünneplést elő kell készíteni. Arra törekszünk, hogy gyermekeink minél aktívabban vegyék ki részüket az ünnepi előkészületekből. Arra próbáljuk rávezetni őket, hogy az igazán értékes ajándék az, ami saját magunkból fakad. Ennek nagyszerű lehetőséget nyújtanak az óvodai megemlékezések, ünnepek, melyek a következőképpen alakulnak:

- hagyományos óvodai ünnepek (farsang, búcsúztató, anyák napja)
- hazafias megemlékezések (március 15, október 23.)
- egyházi megemlékezések és ünnepélyek

A közösségformálásra nagyon sok lehetőségünk van a szülőkkel együtt végzett programokon (pl. zarándoklat, családi kézműves foglalkozás, adventi gyertyagyújtás stb.)

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodába kerülő gyermek számára nehéz a családtól való elválás. A mi szerepünk szerető, gondoskodó, segítő társ lenni a gyermek számára napi gondozási és egyéb tevékenységek során. Ehhez el kell nyernünk a gyermek bizalmát és szeretetét. Biztonságos légkört teremtünk, ahol óvodásaink mindig számíthatnak megértésünkre, segítségünkre, vigasztalásunkra, és ha kell, védelmet találnak.

A szokások kialakításában következetesek vagyunk, hiszen azok betartása az állandóságot, a biztonság érzetét kelti a gyermekben.

Érzelmi megnyilvánulásainkban őszinteségre törekszünk, ezzel is példaértékű viselkedésmintát adva a gyermekeknek.

Óvodánkban elsődleges fontosságúnak tartjuk a keresztény kulturális értékek megismertetését.

Életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevételével ismertetjük meg a gyerekekkel a magyarság mese- és mondavilágát. Minél szélesebb tapasztalatszerzés biztosításával, játékos, élményszerű feldolgozással (népmesék, népi játékok, legendák) lehetőséget adunk a magyarság életmódjának megismerésére.

A nemzeti jelképeinket is igyekszünk megismertetni a gyerekekkel.

Játékos keretek között illetve a különböző ünnepekre való készülődések alkalmával megismertetjük a gyerekeket a magyar irodalom, a művészetek, a tudomány kiemelkedő alakjaival, a nagyobbakkal részt veszünk korosztályuknak szóló kiállításokon, színházi előadásokon, könyvtárlátogatáson, komolyzenei koncerteken, népi hagyományokat, szokásokat, hangszereket, stb. megismertető színházi előadásokon. Ápoljuk a népi hagyományokat.

A fejlődés várható eredménye

Az óvoda és a család szoros együttműködése, a biztonságot adó óvodai légkör, a tevékenységek gazdag tárháza, a közös élmények a gyermekek érzelmi életében meghatározó változást idéznek elő. A gyermekek érzelmi élete kiegyensúlyozottá válik, pozitív erkölcsi érzelmeik megerősödnek, erkölcsi, érzelmi és akarati tulajdonságaik megalapozódnak, érzelmeiket vállalják, a keresztény és a nemzeti értékek alapjai elmélyülnek bennük.

b) Az értékorientált közösségi nevelés. Az értékorientált közösségi nevelés célja és feladata

- szocializálódáshoz szükséges erkölcsi, akarati tulajdonságok megalapozása (önzetlenség, tapintat, figyelmesség, tolerancia, megbocsátás, önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat, stb.),
- a gyermekek egymáshoz és a közösségi szokásokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodásának segítése,
- a családban és az óvoda felnőtt közösségében keresztény, megbocsátó, elfogadó életminta vonzóvá tétele.

A társas kapcsolatok alakulásának színterei, tartalma

Az óvodánkba érkező gyermekek beszoktatása nagy türelmet, szerető odafigyelést és empátiát kíván minden óvodai dolgozótól.

Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvó nénikkel, társaikkal és új környezetükkel. A beilleszkedést segíti az otthonról hozott kedves tárgy és az óvónők személyes törődése (ölbeli mondókák, énekelgetések, mesélés, bábozás, stb.).

Ebben az időszakban a dajkák is több időt töltenek a csoportokban.

A beszoktatás időszakában személyes beszélgetéseken keresztül és az adatlapok kitöltésével minél többet igyekszünk megismerni a család életmódjáról, szokásairól, életkörülményeiről, a gyermek és szülei kapcsolatáról, s magáról a gyermekről.

Az év közben érkező gyermekek fogadásakor már a csoport tagjai is segítenek új társuk beilleszkedésében.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek társas kapcsolatai a közös tevékenységeken, közös élményeken keresztül formálódnak a mindennapi együttlét során. Az egymás mellett játszástól az együttjátszásig jutnak el az óvodapedagógus tapintatos, egyéni bánásmódot alkalmazó irányításával.

Az igazságos konfliktusmegoldás eleinte az óvodapedagógus feladata, de később a gyermekek önállóan is képesek lesznek békésen elrendezni problémás helyzeteiket, felhasználva a környezetükben látott megoldási módokat. Ezért is meghatározó, milyen személyes példát mutatunk az utánzással tanuló 3-7 éves korosztálynak.

Feladatunk, hogy a gyermekek biztonságérzetét mindig fenntartsuk. Állandó jelenlétünk és testi közelségünk, szóbeli ráhatásunk és megértő, elfogadó szeretetünk óvodásaink számára az érzelmi biztonságot jelentik. Tudatos nevelőmunkánkban a pozitív ráhatás és a dicséret módszerét

alkalmazzuk leginkább.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi hiányossággal küzdő gyermekeket egyéni fejlesztéssel igyekszünk segíteni, ill. a szülőkkel fokozottabb együttműködésre van szükség. (Pl. fejlesztő foglalkozásokra vinni, orvosi segítséget kérni). A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos gyermek segítése a gyermekvédelmi felelősökkel karöltve lehetséges.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermek családi körülményeinek megismerése, a családdal kialakított személyes kapcsolat és az óvoda családias, derűs légköre mind hozzájárul az óvodába kerülő gyermek biztonságérzetének megteremtéséhez,
- a magát testileg, lelkileg biztonságban érző gyermek nyitott a társak, a közös élmények, a közös tevékenységek iránt,
- elfogadja, keresi mások (felnőttek és gyermekek) társaságát, együtt tud működni, kommunikálni velük, az óvodáskor végére a gyermek megtapasztalja, átéli a keresztény megbocsátó és elfogadó életmintát.

4.4.4. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

a) Az anyanyelvi nevelés

Célja és feladata

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés,
- a gyermekek kommunikációra való ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése,
- a beszédkedv felkeltése, kialakítása,
- az óvoda nevelőközösségének mintaadó beszédkultúrája.
- a gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak ismereteinek rendezése, bővítése különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása
- az értelmi képességek (érzékelés észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és alkotóképességek fejlesztése

Tartalma

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósul. Az anyanyelv fejlesztése - beszélő, és meghallgatni tudó környezettel, mintaadással, szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben az óvoda a gyermeki beszédkedv fenntartására, ösztönzésére, a gyermeki kérdésfeltevések bátorítására törekszik.
Az óvoda a gyermek érdeklődésére, meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve változatos tevékenységeket biztosít, amelyek által további élményeket szerezhet az őt körülvevő környezetről. A tapasztalatok verbális kifejezése során fejlődik beszédkedve, gazdagodik szókincse, tisztábbá válik hangképzése.
Beszélgetéseik során személyes kapcsolataik is alakulnak. Türelemmel és következetesen törekszünk az udvariasság, a beszédfegyelem megtartására, a hangerő szabályozására, a hangsúly, a tagolás, a szórend helyességére.
A gyermekek életkori és értelmi fejlettségére alapozva gyakran játszunk anyanyelvi játékokat. Ezek segítségével is fejlődik beszédkedvük, gazdagodik szókincsük, tisztábbá válik hangképzésük.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban
A gyermekek nagy része sok időt tölt az óvodában, anyanyelvi kultúrájukat mégis a család alapozza meg. Fontosnak tartjuk a szülők figyelmét felhívni a beszélgetések, a mesélés hasznosságára, a kapcsolattartás e fontos eszközére.
Sokat beszélgetünk a gyermekekkel. Ez szorosabb, személyes kapcsolat kialakítását teszi lehetővé. Fejlesztjük beszédkultúrájukat, ügyelünk beszédük hangerejére, hangsúlyának, tagolásának, szórendjének helyességére.
A súlyosan beszédhibás gyermeket logopédushoz irányítjuk.
A beszédfegyelem kialakítása nehéz feladat, mert a gyermekek csak nehezen képesek késleltetni mondanivalójukat. Türelemmel, következetesen törekszünk az udvariasság szabályainak betartatására.

A fejlődés várható eredménye

- óvodásaink aktívan használják a tapasztalatok, beszélgetések során bővült szókincsüket,
- törekednek egymás türelmes és figyelmes végighallgatására,
- képességeikhez mérten tisztán, megfelelő hangerővel és hangsúlyozással beszélnek.

b) Az értelmi nevelés. Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
A gyermek érzékszervein keresztül szerzi tapasztalatait az őt körülvevő természeti- és társadalmi környezetről.
Tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk a gyermeknek változatos tevékenységet.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
A gyermek érdeklődésének, kíváncsiságának fenntartása és tudatos kihasználása nevelőmunkánk fontos része.

Az értelmi nevelés feladata

- spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése a különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása,
- értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése tevékenységeken keresztül,
- az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, és ismereteire építve biztosítunk változatos tevékenységet az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban
A hívő ember, szülő és óvónő öröme a gyermek szüntelen kérdező kedve, mert tudja, hogy ez a gyermek szellemi fejlődésének jele. A gyermeki beszédre vagy elbeszélésre egészen odafigyelő óvónő meghallja, amit a gyermek még szókincs hiányában megosztani kíván vele. A gyermek beszédében a logikai sorrend és időbeliség még az óvónő segítő, rávezető beszédével alakul. A felnőtt – gyermek közvetlen, majd később a szemtől – szembe kapcsolat érzelmi volta a legalkalmasabb arra, hogy a gyermek megnyíljék. A kellő empátiával rendelkező óvónő tudja, hogy ezek életre szólóan meghatározzák a gyermeki lélek nyitottságát, megszólaló, mesélni, beszélni való kedvét – gondolatainak és érzelmeinek kifejezését.

A gyermekek fejlesztése érdekében szükséges az egyéni fejlesztés. A gyermekek önmagukhoz, adottságaikhoz, képességeikhez mérten fejlődnek.

Fontos a fejlődés folyamatos nyomon követése, az érzelmi ráhangolódás a tevékenységekre, pozitív erkölcsi, akarati tulajdonságok fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye

- óvodásaink nevelőmunkánk hatására sokoldalú, érdeklődő, az iskolai oktatás alapfeltételeinek megfelelni tudó gyermekekké válnak,

- mindezt játékosan, a tevékenységek gazdag tárházának felkínálásával érjük el,
- óvodánk tárgyi felszereltsége és óvónőink érdeklődési köre, fogékonysága segíti gyermekeink értelmi fejlődését.

4.5. A katolikus óvodai élet megszervezésének elvei

Óvodai csoportjaink szervezésekor több tényező befolyásolja a milyenséget: hány jelentkező van, hány testvér gyermek jelentkezik, hány nagycsoportos marad vissza. A csoportokat igyekszünk az optimális létszámra kialakítani, mivel így tudunk eleget tenni a differenciált nevelésnek. Az új gyermekek fogadásakor pedagógusaink a gyermekek rendelkezésére állnak – bemutatják óvodánk közösségét, megismertetik a gyermeket az új környezettel, amíg a szülők a beiratkozással kapcsolatos adminisztrációs feladatokkal vannak elfoglalva. Az új gyermekek óvodai befogadását minden esetben a szülők és a gyermek lehetőség szerinti igényeit figyelembe véve végezzük. Lehetőséget adunk a folyamatos, egyénre szabott beszoktatásra. Az óvodába érkezés idejének megállapításánál figyelembe vesszük a családok helyzetét. Igyekszünk a családokkal szorosan együttműködve lebonyolítani az óvodai programokat. Az óvodában a nevelőmunka központjában a gyermek áll.
Az egyházi év eseményeit, ünnepeit együtt éljük meg, így mintát adva a keresztény közösségi életről a ránk bízottaknak.

A katolikus óvodánk feladata, hogy az otthon biztonságát adó környezetet megteremtse. A bútorok, a játékeszközök, az óvoda udvara a gyermekek fejlődését szolgálja. Mivel minden óvodában dolgozó felnőtt, minden állapotban értékeket közvetít, példaként kell állnia megjelenésében. Belső igényéből fakadóan jusson előbbre az emberek szeretetén keresztül az Isten szeretetében. Ezért az óvodapedagógusokat és az óvodai dolgozókat jellemezze az emberszeretet. Napirendünket a folyamatosság és a rugalmasság jellemzi. Oktatásban, nevelésben, előnyben részesítjük a projektmódszer alkalmazását.

4.5.1. Személyi feltételek

Pedagógusképünk olyan ember, aki a keresztény hitét hitelesen éli, jellemző rá a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező gyermek szeretet.

Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész idejében szükséges, állandó és folyamatos. A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak keresztény értéket képviselve nyújtanak mintát munkájuk

során.
Az óvodapedagógus és a nem pedagógus munkatársak összehangolt munkájukkal járulnak hozzá az óvodai munka eredményességéhez.
Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje mintát jelent a gyermekek számára.
A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

4.5.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk rendelkezik a programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.
Az óvoda helyiségei, az udvar oly módon vannak berendezve, felszerelve, hogy az a gyermekek igényeit szolgálja.
Megfelel testméreteiknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését.
Elegendő hely és tornaterem áll rendelkezésükre a mozgás-és játékigényük kielégítésére.
A gyermekek által használt eszközök biztonságosak, folyamatos biztonságukra figyelünk. Minden felszerelés a baleset megelőzését szolgálja.
Az óvoda dolgozóinak munkakörnyezete jó. Rendelkezünk megfelelő számú öltözőhelyiséggel, zuhanyozóval, mosdóval, irodával, logopédiai, ill. óvónői szobával.
A szülőket az, irodában, óvónői szobában tudjuk fogadni, megfelelő körülményeket biztosítunk számukra.

4.5.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja. A tervezőmunkát az éves munkaterv alapján végezzük.

A tevékenységek tervezése a nevelési év elején történik, összeállításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait. Feldolgozása játékos tevékenységek során történik, a gyermekek érdeklődését figyelembe véve, az azonos témakörű tevékenységekkel összhangban. A sok ismétlés, és egymásra épülő tevékenységek eredményt hoznak, amely a gyermekek fejlődésében mutatkozik meg. Feldolgozásuk játékos, érdekes, ugyanakkor fejlesztő. Az egyéni fejlődési, érési folyamatokat figyelembe véve, más-más lehet egy csoporton belül a hatás.

A gyermekek fejlődéséről feljegyzéseket készítünk. A feljegyzések a gyermekek megismerését, fejlődését tükrözik. A személyiséglapok a tudatos munkát segítik, segítséget adnak számunkra a szülők tájékoztatásában gyermekük fejlődéséről.

Nevelő munkánk során a gondozás kiemelt szerepet kap a gyermekek önállóságának segítésében.

A napirendet rugalmasság, folyamatosság jellemzi, melyben a játék kitüntetett szerepet kap.
A gyermek egészséges tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú párhuzamosan is végezhető differenciált tevékenységek valamint a gyermek együttműködő képességét feladat tudatát fejlesztő növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével szervezésével valósulnak meg.

4.5.4. Az óvoda kapcsolatai

A családokkal szoros kapcsolatot tartunk fenn. A családlátogatás és a mindennapos találkozások keretében megismerjük a családokat, szokásaikat, nevelőmunkánk során az együttműködésre törekszünk. A kapcsolattartás formáinak gazdagságára törekszünk, mind a nevelésbeli együttműködés, mind pedig a közösségi értékek formálása területén (szülői értekezlet, fogadó óra, családlátogatás, Veni Sancte, Te Deum, zarándoklat, szüreti mulatság, adventi koszorúkészítés, áldás, gyertyagyújtás, keresztút, stb.).

A gyerekek érdekében nevelési céljainkkal és feladatainkkal összhangban, ill. a szükségleteknek megfelelően kapcsolatot tartunk fenn a segítő intézményekkel (pedagógiai szakszolgálat, gyermekjóléti szolgálat, egészségügyi intézmény), ill. nevelési, oktatási és közművelődési intézményekkel (bölcsődék, iskolák – elsősorban saját intézményünk iskolája, művelődési házak, színházak, stb.).

Óvodánk Kárpátaljai óvodával/óvodákkal veszi fel a kapcsolatot mintegy testvéróvoda jelleggel. Elsősorban online szakmai kapcsolatot tartunk fenn, megbeszéléseket, tapasztalatcseréket, szakmai anyagok cseréjét valósítjuk meg, módszereket, jó pedagógiai gyakorlatokat osztunk meg egymással. Anyagi erőforrások függvényében szakmai találkozásra is törekszünk.

Az egymás hagyományainak megismerését, megismertetését is szem előtt tartjuk.
Levelezős, e-mailes programmal a családok egymással való megismertetését kezdeményezzük.
Ajándéktárgyak készítésével és eljuttatásával, szükséges eszközök felajánlásával is hozzájárulunk a jó szakmai és emberi kapcsolat alakításához, ill. fenntartásához.

4.5.5. Az óvodai csoportok napirendje

Időtartam	Tevékenység
7.00-12.00	• Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység csoportszobában vagy a szabadban • Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése • Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) • Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában • Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn a • Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességei-hez igazodó műveltségtartalmak közvetítése • Tevékenységekben megvalósuló tanulás • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése □ Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
12.00-15.00	• Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Pihenés
15.00-17.00	• Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a szülők érkezéséig

A tevékenységek szervezeti formái

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
• Hitre nevelés • Mozgás • Mozgásos játék (mindennapos mozgás)	• Játék • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok

4.6. A katolikus óvoda tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

4.6.1. Hitre nevelés

A hit Isten természetfeletti ajándéka. A kisgyermek a körülötte élő felnőttek viselkedésmintái alapján képzeli el Istent. Nevelőmunkánk akkor lesz eredményes, ha a gyermek rajtunk keresztül is megtapasztalja a szerető, megbocsátó, igazságos, türelmes, jóságos viselkedésmintát, amellyel a Mennyei Atyát közvetítjük felé.
Ennek megvalósulása érdekében óvodánkban Istent szerető, hitüket gyakorló, kiegyensúlyozott pedagógusok nevelik a gyermekeket.

Az egyház ünnepeivel, eseményeivel kapcsolatos témákat komplex módon építjük be nevelőmunkánkba, a játékosság elvének és az életkori sajátosságoknak szem előtt tartásával. Óvodánk jellegéből adódóan gyakran kerülnek szóba hitünk kérdései és a Jézus életével kapcsolatos események. Ilyenkor őszintén, a gyermek érzelmi szintjéhez igazodva válaszolunk a feltett kérdésekre.
Katolikus óvodánk célja az, hogy minél színesebben, gazdagabban tárja a gyerekek elé a világot, a hitet. Vallásos nevelésünk akkor hatékony, ha a nevelés egészébe beépül.

4.6.1.1. Az óvoda missziós feladatai

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért sikeressége, eredményessége nagymértékben függ attól, hogy sikerül-e együttműködést kialakítani és fenntartani a családokkal. Az óvoda nem vállalhatja a családi hitre nevelés feladatainak megoldását, de az óvónőkben támaszt, segítőtársat találhatnak a szülők gyermekük nevelésében.
A vallástalan vagy alig vallásos szülők esetében törekszünk arra, hogy a gyermek óvodai vallásos nevelésén keresztül a szülőket is megnyerjük és rávezessük a hitélet örömére és békéjére, éppen gyermekük jövője érdekében. A kapcsolat alakításában mindig az óvónő legyen a kezdeményező, a légkört pedig az elfogadás, a nyitottság, a szeretetteljes párbeszéd, a kölcsönös megbecsülés jellemezze.
A vallásos meggyőződés kialakulására döntő hatással van, hogy a gyermek mit lát, milyen közösség veszi őt körül. A gyermeknek a jézusi szeretetet a család közösségén kívül is meg kell tapasztalnia. A gyermek hite úgy marad élő, életképes néhány év múltán is, ha olyan közösség veszi őt körül, amely osztozni tud vele a hit örömeiben.
„Az evangélium hirdetése nem lehet következetes és hatásos, ha nem kapcsolódik hozzá erőteljes közösségi lelkiség, közösségben megélt kereszténység.” (II. János Pál)

4.6.1.2. A hitre nevelés célja és feladatai

Feladat: Jézus feladatokat bízott apostolaira, megbízta őket népének tanításával. Az apostoloknak szóló parancsban maga az Egyház kapta meg a feladatát és küldetését, ezért törekszünk mi is ennek a küldetésnek megfelelni.

A 3-7 éves korú gyermekek hitoktatása akkor a legeredményesebb, ha az egész napjára, minden tevékenységére kiterjed. A vallásos nevelést nem helyezzük a nevelési program fölé, sem alá, hanem mellé illesztjük Jézus szellemiségét és keresztény erkölcsiségét. Hitünk szerint a természetesre épül rá a természetfeletti. Mi felnőttek hiteles életünkkel átadhatjuk az istenképet.

Célunk: Egész magatartásunkkal, egyéniségünkkel arra törekszünk, hogy erő, támasz, biztonság sugározzon a gyermekek és szüleik felé. Amelyik gyermek biztonságban érzi magát a családban, az óvodában, az fog bízni önmagában, a világban és Istenben. Minden nap áhítattal kezdjük a napot. Ilyenkor Jézusra figyelünk, imádkozásra nevelünk, és rávezetjük a kisgyermekeket az egymás iránti szeretetre. Fontos feladatunk a családoknak szerető befogadó közösséget kialakítanunk.

Hitoktatásunk módszerét a Jézus Szíve Nővérek által kidolgozottak szerint az 5 *pont szemléltető módszer* alapján végezzük.

A lelki beszélgetések felépítése a következő módon történik:

- az érdeklődés felkeltése
- illusztrált magyarázat
- kapcsolat az élettel
- napi gyakorlat
- befejező összefoglalás

A szemléltetéshez használt eszközök:

- Szentírás és színes gyermek Bibliák
- az „élő” tábla
- posztó tábla
- színes szemléltető eszközök
- sík és kesztyű bábok
- szerepjáték kellékei
- diafilm, videofilm
- művészeti alkotások és szentképek

A napi vallási nevelés témáit rajzban, szerepjátékban, stb. a nap folyamán tovább élhetik, az óvónő segítségével tovább mélyíthetik.

Ünnepek és megemlékezések

Feladat:

- az ünneplés jelentőségének megéreztetése,
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- az ünnep előkészítése és lezárása.

4.6.1.2. Az óvodapedagógus feladata

- témakörökre osztott éves tervkészítés, mely követi a liturgikus év ünnepeit
- az 5. pont módszer szerinti vázlat

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modellértékű az óvodában dolgozók kommunikációja, példamutató viselkedése.

Arra törekszünk, hogy óvodánkba hitüket gyakorló családok gyermekei kerüljenek. A nem vallásos, de a hitre nyitott családok gyermekeit is szívesen fogadjuk. Missziós feladatunknak tekintjük, hogy a hátrányos helyzetű gyermekeket felkaroljuk. A családoknak segítünk

bekapcsolódni az egyházközség életébe.
A közös imádság (szülői megbeszéléseken, közös ünnepeinken), közös munka (udvarszépítés, virágültetés, kertgondozás), és a közös szórakozás (kulturális gála), mind-mind fontos megtartó erő.

4.6.1.3. A fejlődés várható eredménye

Eredményes nevelőmunkánk hatására óvodásaink alapvető ismeretekkel rendelkeznek hitünkről (keresztény értékrend normái, Jézus életének fontosabb eseményei, ünnepeink tartalma).
A családdal közösen kialakított keresztény viselkedési mintát elfogadják, követik, és iskolás éveik alatt tovább élik hitüket.

4.6.1.3. A nevelőtestület lelkiségének erősítése

Az elmúlt évek során a hitre nevelésben több hagyományunk alakult ki, amelyek a nevelőtestület lelkiségét hivatottak erősíteni, fejleszteni, és amelyeket továbbra is folytatni kívánunk. Ilyenek pl.:

- évente kétszer lelki napot szervezünk
- óvodai zarándoklaton való részvétel
- továbbvisszük értékeinket, elmélyülünk hitünkben.
- alkalomszerű közös imádságok, (pld. keresztút)

4.6.2. A játék

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi, csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy a játék. Arra, hogy a világban otthonosan mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.” (Varga Domonkos)

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Az óvodás gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart. Az óvodában előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesítését. A játék kiemelt jelentősége megmutatkozik a napirendben, időbeosztásban, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is.
A jó játék áthatja a gyermek minden tevékenységét, fejleszti az egész személyiségét: mozgását, gondolkodását, szabálytudatát, önfegyelmét, társas kapcsolatait.
A játék során a gyermek megtanul alkalmazkodni, konfliktushelyzeteket kezelni, kudarcot tűrni.
A gyermek azonosul a felnőttek szerepeivel, viselkedésmintákat sajátít el.
Így válik a játék a gyermek kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységévé.

A játék során:

- a pedagógus utánozható mintát ad, majd bevonható társ marad,
- indirekt játékirányítás módszerével alakítja a szabad játékot, amely hosszantartó és zavartalan,
- az óvodapedagógus tudatos jelenlétével lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolatok alakulását, élményszerű elmélyült gyermeki játék kibontakozását, mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő ösztönző magatartásával, indirekt reakcióval éri el.
- a játékhoz a helyi adottságoknak megfelelően kialakított helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség,
- az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő időt, csoportlégkört, és élményszerzési lehetőséget biztosítson különböző játékformákhoz.
- a játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermek nevelése a katolikus óvodapedagógus feladata,
- megjelenik az anyanyelvi nevelés,
- formálódik a társas kapcsolatok szintje, minősége,
- erősödnek a katolikus magatartásformák és szokások.

A játék fajtái

A gyakorlójáték során az adott tevékenység örömét éli át a gyermek.

A mozgások és a hangok játékos ismételgetése leginkább a 3-4 évesekre jellemző, segítik a beszéd- és a finommotorika fejlődését. A gyakorlójáték elemei fellelhetők a szerep- és építőjátékokban is.

A konstruáló (építő) játék kreativitásra nevel, fejleszti a problémamegoldó gondolkodást és a kézügyességet. E játék során a gyermek eljut az előzetes elképzelés nélküli építéstől a határozott cél és terv alapján történő építésig.

A szerepjáték az óvodáskor legjellemzőbb játékfajtája, a világ megismerésének és az életre való felkészülésnek egyik legfontosabb eszköze. A gyermek a játék során a kiválasztott szerepek átélésével levezeti félelmeit, szorongásait. Utánozza a környezetében élőket, azonosul a kiválasztott szereppel. Valóságos mozzanatokat játszik el, saját vágyait belevetítve azokba. A

szerepjáték kiváltja a gyermekből a társak iránti igényt. A szerepjáték kialakulhat gyakorlójátékból, vagy építőjátékból is. A nagyobbak (6-7 éves kor) már önállóan, kiosztott szerepek és szabályok alapján játszanak.

A dramatikus játék a szerepjáték az a formája, melyben a gyermekek olyan meséket, történeteket és élményeket játszanak el, amelyek érzelmileg hatással vannak rájuk. A dramatizáláshoz, bábozáshoz élményszerű, kifejező mese- illetve versmondással csinálunk kedvet.
A szabályjáték pontos, meghatározott szabályok alapján zajlik, ezek betartását a gyermekek önként vállalják. A játék örömét a növekvő feszültség és megnyugvás váltakozása adja.

A barkácsolás játék és munkatevékenység is. Elkészítjük a különböző játékokhoz szükséges eszközöket, kellékeket, de cél a sérült játékeszközök megjavítása is.

A játék feltételei
Az óvodapedagógus feladata a megfelelő körülmények biztosítása.
A megfelelő játékhely kialakítása nagy gondosságot kíván. Állandó és igény szerint alakítható játékhelyek segítik a kreatív játékot, ahol a játszócsoportok nem zavarják egymást.

Állandó helyet biztosítunk

- a bábozáshoz és a mesehallgatáshoz,
- a különböző tartalmú szerepjátékokhoz, de rugalmasan kezeljük az egyéni ötleteket, ügyelve arra, hogy más játszócsoportot ne zavarjanak.

A játékeszközöket a gyerekek számára elérhető magasságban helyezzük el, így a gyerekeket következetesen tudjuk rendszeretetre nevelni.
A gyermekek által létrehozott alkotásokra ügyelünk, ezzel tanítjuk őket mások munkájának megbecsülésére.

Mozgásos játéktevékenységre nagyobb szabad területet és megfelelő játékidőt biztosítunk, hogy hosszantartó és zavartalan lehessen. Mivel a gyermekek szeretnek egy-egy jól sikerült játékot akár napokon keresztül is folytatni, erre lehetőséget teremtünk számukra. A játékidő vége felé igyekszünk a gyermekeket a játék lezárásához, nyugvópontra juttatni.

A nyugodt, elmélyült játéklégkört elsősorban az óvodapedagógus kiegyensúlyozott személyisége biztosítja. A játékot ötletadással, ha szükséges, együttjátszással és indirekt játékirányítással

segítjük. Pozitív élmények biztosításával igyekszünk kiküszöbölni a negatív játéktartalmakat.

Óvodánkban fontosnak tartjuk a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését.
A gyermekek játékához olyan eszközöket biztosítunk, melyek tartósak, esztétikusak és biztonságosak. A jól megválasztott eszközök kreativitásra, problémamegoldó gondolkodásra, és jó ízlésre nevelnek.
Törekszünk arra, hogy a természetben, és környezetünkben előforduló eszközöket és anyagokat ismerjék meg és játékukban, barkácsolásban használják fel.

4.6.2.1. Az óvodapedagógus nevelői szerepe a játék irányításában

A gyermek játékának megfigyelésével megismertetjük annak személyiségét, képességeit, készségeit, gondolkodását, ismereteit, fejlettségi szintjét. Egy adott játékszinten megrekedt gyermeket ötletadással, együttjátszással fejlesztünk tovább.
A gyermekeket a kudarcok elviselésére neveljük, példát mutatva arra, hogy egymás sikerének is lehet örülni. Az óvodapedagógus irányító szerepe nélkülözhetetlen tettlegesség, baleset, veszélyhelyzet esetén, illetve ha valakire elfogadhatatlan szerepet akarnak ráerőltetni. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy óvodásaink a játék során törekedjenek az igazságosságra, kialakuljon szabálytudatuk, önérvényesítési törekvésük és a közösségi érdek egyensúlyban legyen, becsüljék meg egymás munkáját, kölcsönösen segítsenek egymásnak és így jussanak sikerélményhez.
Mindezen tulajdonságok fogékonnyá teszik őket a keresztény értékekre.

4.6.2.2. A fejlődés várható eredménye

- az óvodáskor végére a gyermek kitartóan, hosszú időn keresztül részt vesz egy játéktémában,
- játékában meghatározó a szerepjáték, ill. annak elemei,
- keresi mások társaságát, konfliktusai önálló megoldására törekszik,
- képes bonyolult építmények létrehozására,
- kedveli a szabályjátékot és a szabályok betartására törekszik.

4.6.3. Verselés, mesélés

A játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához és anyanyelvi neveléséhez.

Az anyanyelvi nevelés célja:

- az irodalom megszerettetése,
- a kiválasztott mesékkel, versekkel, mondókákkal, a gyermekek értelmi, érzelmi, erkölcsi érzékének, képességeinek fejlesztése, pozitív személyiségjegyek megalapozása,
- keresztény erkölcsi elvek, szabályok indirekt módon való közvetítése,
- bibliai történetek, szentek életének történetével való ismerkedés, életkoruknak, értelmi képességeiknek megfelelően. A keresztény kulturális értékek megalapozása,
- a magyar népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, mondák, klasszikus és kortárs irodalmi művek megismertetésével a hazaszeretet, a nemzeti identitástudat erősítése

Feladatok:

- mindennapos mondókázás, verselés, mesélés,
- mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése,
- irodalmi élmény nyújtása, népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül,
- érzelmi, esztétikai nevelés,
- közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével a nemzetiségi és migráns gyermekek esetében is,
- bábozás, dramatizálás:
- óvodapedagógus bábjátéka,
- kommunikáció,
- gyermek bábjátéka,
- bábkészítő tevékenység,
- esztétikai élménynyújtás,
- személyiségjegyek tükröződése,
- testséma fejlesztés,
- drámajáték elemek,
- szerepazonosulás,
- metakommunikáció,
- önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés,
- nemzeti, keresztényi tudat erősítése,
- bibliai történetek hallgatása,
- ünnepek értékének növelése,
- a könyv szeretetére, olvasóvá nevelés,

- saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére ösztönzés,
- néphagyományok, népszokások megszerettetése,
- viselkedésformák kialakítása,
- pszichikus realitásra való ráébresztés,
- mozgással kísért mondókák, versek megismertetése,
- érthető cselekményű mesék választása,
- a magyar gyermekköltészet, népköltészet megismertetése,
- ismerkedés a magyarság történelmét feldolgozó mondavilággal,
- tündérmesék, állatmesék, klasszikus és kortárs mesék megismertetése,
- vidám, humoros alkotások hallgatása, mondása.

4.6.3.1. Az anyanyelvi nevelés tartalma

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mindennapos mesék, versek, mondókák segítik megalapozni a gyermekek irodalom szeretetét, későbbi igényét az olvasás iránt. Érzelmi biztonságot adnak, s az értelmi, érzelmi, erkölcsi és anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei. A ritmusokkal, mozdulatokkal, a szavak egységével a gyermekek észlelési, esztétikai élményeket kapnak. Tájékoztatást ad a gyermekek számára a külvilág és az ember belső világának legfőbb érzelmi viszonylatairól, a lehetséges megfelelő viselkedésformákról, ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. Feloldást kínál a gyermek feldolgozatlan indulataira, szorongásaira. A gyermeket érő élmények hatására befolyásolja a belső képi világ megjelenítését. Irodalmi, népi (népmesék, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei), lírai művek, és a magyar klasszikus és kortárs költészet gyönyörködtető alkotásaival ismerkednek meg. A mesék kiválasztásánál előtérbe helyezzük azokat, amelyek élményt jelentenek a gyerekeknek, és erkölcsi tartalmuk is van. A mese fordulataiban, stílusában, előadásmódjában az óvónő saját személyisége nyilvánul meg. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett, intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. Szabad előadásra ajánljuk a népmeséket, ösztönözzük a gyermeket saját mese és vers alkotásra, annak mozgással és ábrázolással történő kifejezésére. Óvodánkban az irodalmi anyag zömmel a népköltészet tárházából származik. Ezek beépülnek ízlésvilágukba, megalapozzák kulturális

anyanyelvüket. Érdeklődésüktől, élményeiktől függően választunk történeteket, verseket kortárs íróktól költőktől, népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat. A versek az óvodás korban lehetőleg mozgásos, fantázia, vagy énekes játékhoz kapcsolódjanak. A ritmus, a hangzás legyen elsődleges. Az irodalmi élmény befogadása mellett a könyvek megbecsülésére, gyűjtésére is neveljük őket. Népünk hagyományaiból a jeles napok szokásait őrző versekből válogatunk különböző nyelvtörőket, népi mondókákat, találós kérdéseket, és a katolikus egyházi ünnepekhez kapcsolódó verseket. Vershallgatásra a gyerekeket legtöbbször az őket körülvevő környezet jelenségei, a természet változásai, az évszakok körforgása és a mindennapi élmények motiválják. Éppen ezért szólnak verseink a családról, az évszakokról, állatokról, növényekről, stb. Minden óvónőnek kell, hogy legyen „saját" verse, meséje, amit a gyermekek csak tőle hallanak. Biztos, hogy ezek mélyen beépülnek majd a gyermekek tudatvilágába. Mint például:

Móra Ferenc: Este van, este van

Este van, este van,
Édesapa fáradt,
Aranyhajú lányom
Te bonts nekem ágyat

Szelíden te simítsd
Puhára a vánkost,
Ágyam szélére is
Te ülj ide már most

Homlokomon a bú
Nagyon elborongott,
Kicsi száddal róla
leheld le a gondot.

Virág fejecskédet
hajtsd szíved föléje,
nevess éjszakára
csillagot beléje.

Bátorítjuk őket saját vers és mesealkotásra, teret engedünk ezek előadására, megismertetni a társakkal. Lehetőséget adunk arra is, hogy mozgással, tánccal kombinálva fejezzék ki élményeiket. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiénéjének elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

4.6.3.2. Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek szorongását, belső feszültségét oldhatjuk a bensőséges személyes kapcsolattal. A mesemondás varázsos, meghitt légkört teremt. A mese- és vershallgatás hangulatkeltő elemekkel történik.
A megfelelő időpont kiválasztása befolyásolja a családias, nyugodt légkör kialakítását. Kezdeményezéseink kötetlenek, de törekszünk minden gyermek bevonására (motiváció, színes előadásmód, stb.).

4.6.3.3. A fejlődés várható eredménye

- a gyermekek szívesen mondogatnak verseket, mondókákat,
- önállóan is képesek felidézni a hallott meséket,
- igénylik a napi mesehallhatást,
- szeretnek bábozni, mesélni,
- szívesen nézegetnek mesekönyveket, képeskönyveket, vigyáznak azokra.

4.6.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

4.6.4.1. A zenei nevelés célja

A zenei képességek fejlesztésén túl, a zenét értő, és szerető egészséges lelkű, kulturált boldog emberré nevelés. Az óvodánkban folyó anyanyelvi és zenei nevelésnek a népi hagyományaink részét képező szöveges és énekelt mondókák, énekes gyermekjátékok képezték az alapját. Forrai Katalin módszertani könyve kiváló anyagot adott a kezünkbe a nevelő munkánkhoz. A katolikus óvodában az éneknek, a zenei nevelésnek mindenütt helye van a hétköznapokon és az ünnepeken is.

- a zenei érdeklődés felkeltése, a közös éneklés, a dalos játékok megszerettetése,
- zenei ízlésformálás a zenei élményeken és tevékenységeken keresztül, távlati cél „zenét művelő, élvező és értő emberek kiművelése”. (Kodály Zoltán)

Feladatok:

Az óvodai zenei nevelés feladata, hogy minden gyermeket önmagához képest fejlesztve, eljusson a zenei képességek megfelelő szintjére az éneklési, ritmikai, hallási és zenehallgatási készségek területén, valamint alapozza meg zenei anyanyelvüket, alakítsa ízlésüket. Óvodánkban a gyermekek számára biztosítjuk a kicsinyeknek szóló koncerteken való részvételt.

- a főhangsúlyos magyar beszéd erősítése,
- érzelmi nevelés az ölbeli játékoktól az énekes népi játékokig,
- esztétikai nevelés a zenei élményen és a mozgásokon keresztül,
- a gyermek-, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése,
- fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása,
- a hallás fejlesztése,
- ismerkedés a hangszerekkel,
- ritmusérzék fejlesztése,
- éneklési készség fejlesztése,
- zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése,
- ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal,
- a gyermekek megismertetése a zenei kultúrával (népi mondókák, dalos játékok, komponált és egyházi zene, zenehallgatás),
- zenei készségek fejlesztése, zenei anyanyelv elsajátítása (éneklési készség, ritmusérzék, zenei hallás fejlesztése),
- a gyermekek személyiségének: érzelmeinek (örömet él át, átérzi a dallam hangulatát), mozgáskultúrájának fejlesztése, gazdagítása,
- a gyermekek megtapasztalják az éneklés, a zene nyújtotta lelki élményt, mely kifejezőbbé teszi az imádságot.

4.6.4.2. A zenei nevelés tartalma

a) Népi mondókák

A mondókák egy része a gyermek és a felnőtt között zajló kétszemélyes, főként ölbeli játék (tapsoltató, höcögtető, csiklandozó, stb.), másik részük kiszámoló, de a természethez,

időjáráshoz, növényekhez és állatokhoz kapcsolódó mondókák is jelentős részét képezik az óvodai mondóka anyagnak.
A mondókázást ritmikus mozgással kötjük össze. Kezdetben mi irányítjuk, segítjük a gyermek mozdulatait ölbeli játékban, később egyedül is képessé válik az egyenletes, ritmikus mozgásra. A mondókák fejlesztik a ritmusérzéket és segítik a beszédkedv felkeltését.

b) Dalos játékok
A zenei nevelés keretén belül népszokásokkal, néphagyományokkal ismerkednek a gyermekek. Feladatunknak tartjuk ezek tiszteletben tartását, őrzését, ápolását.
Az óvodai dalanyag jelentős részét a természettel, állatokkal, növényekkel kapcsolatos, ill. a társadalmi és történelmi eseményeket felidéző népi dalos játékok alkotják (kapus, párválasztó, vonuló, kiforduló, játékba hívő, naphívogató, esőváró, stb.). A dalos játékok dallamát, cselekményét megismertetjük a gyermekekkel, akik azt eljátsszák, eltáncolják.
A dalokhoz, játékokhoz kapcsolódó szokásokat egyszerű formában, számukra érthető módon ismertetjük.

A következő dalos játék fajtákat dolgozzuk fel a zenei nevelés során:

- őszi népszokások: párosítók, lánykérők, kendős játékok, szüreti mulatságok,
- karácsonykor: betlehemezés,
- tavaszi népszokások: komatál küldés,
- húsvét és pünkösd között: fehér liliomszál- játékok, bújj, bújj zöld ág- játékok, naphívogatók, zöldág járások, pünkösdi táncok, bújós, vonulós, kapus játékok, lakodalmas játékok.

A népi gyermekjáték tartalmánál és formájánál fogva nagyon közel áll az óvodás korú gyermekekhez.
A népi gyermekjáték egyszerű, természetes, játékok mozdulatai, táncos formái, változatos térformái őrzik, néptáncaink alapelemeit A játékok közül sokban még nem találkozunk kifejezett tánccal, de pl. a páros forgó, a ki- és befordulás, a kör mozgása már táncos elem. A vonulós, bújós játékok, páros vonulások, majd a párcserélő játékok már határozott táncos mozgást mutatnak. A játékon túl fejlesztjük a gyermekek mozgáskultúráját, tánckultúráját, kielégítjük ritmikus mozgásigényüket. Mozgás közben fejlődik értelmi képességük, térérzékük, alkalmazkodási képességük is. Gazdagodik esztétikai érzékük, érzelmi életük. A játékok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét.

c) Műdalok

Az ismert szerzők által komponált dalokat, megzenésített verseket az évszakokhoz, ünnepi alkalmakhoz kötve ismertetjük meg a gyermekekkel. A dal kiválasztásánál ügyelünk arra, hogy témájában, hangterjedelmében, ritmusában megfeleljen a 3-7 éves korosztály zenei képességeinek.

d) Zenehallgatás

A gyermekek közvetlen környezetükből, elsősorban családjukból sokfajta, gyakran értéktelen zenét fogadnak be. Feladatunk, hogy tőlünk, óvodapedagógusoktól, értékes, esztétikai élményt jelentő énekeket vagy hangszeres zenét halljanak, kifogástalan előadásban. Mivel a kicsik figyelme rövid terjedelmű, kezdetben egyszerű, rövid népi és műdalokat énekelünk, eljuttatva őket a több versszakos, hosszabb, sokfajta érzelmeket tükröző művek befogadásához, figyelmes végighallgatásához. A hangszerekkel való ismerkedés nagy élményt nyújt a gyermekeknek. Általuk használható, főleg ritmushangszerek használatára törekszünk. Egyszerű hangszereket közösen is készítünk.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi, etnikai, kisebbségi nevelés esetén a gyermek hovatartozását.

4.6.4.3. Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A zenei anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermek életkorát és képességszintjét. Napközben minden lehetőséget kihasználunk az énekelgetésre, mondókázásra. A gyermekek önkifejezését, spontán énekelgetését támogatjuk, ösztönözzük.

A beszoktatás időszakát megkönnyíti az énekelgetés közbeni személyes kapcsolat. Az éneklés öröme egész nevelőmunkánkat kíséri végig: énekkel vigasztalhatunk, elterelhetjük a gyermek figyelmét, motiválhatunk, szórakoztathatunk. A tiszta éneklést és az igényes dalkiválasztást követelményként állíthatjuk magunk elé. A zenei élmény átéléséhez megteremtjük a nyugodt légkört. A gyermekek tevékenységen való részvétele önkéntes, a vidám, játékos légkör, a közös játéklehetőségével motiváljuk őket.

A gyengébb zenei képességű gyermekeket egyénileg, tapintatosan fejlesztjük, elkerülve a megszégyenülés lehetőségét.

4.6.4.4. A fejlődés várható eredményei

- óvodásaink maguk is szívesen vesznek részt zenei tevékenységekben, maguk is kezdeményeznek,
- önállóan is mernek énekelni, s azt mozgással összekapcsolni,

- figyelemmel hallgatják a más által előadott zeneműveket,
- felismerik a zenei fogalompárokat, képesek az egyenletes lüktetés és ritmus megkülönböztetett hangoztatására,
- hitük megvallásaként szívesen énekelnek egyházi énekeket.

4.6.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézi munka, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés mind-mind fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermekek alkotásai az ő belső világukról adnak képet, belső világukból fakadnak, a belső képek gazdagítására épülnek.
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka során maga a tevékenység és annak öröme a lényeges.
A tevékenység során szereznek tapasztalatot a gyermekek. Gazdagodik szín és formavilágúk, térbeli tájékozódásuk biztosabbá válik, képi gondolkodásuk, esztétikai érzékük fejlődik, szép iránti nyitottságuk alakul.
A gyermekek egyéni képességeihez igazodva segíti a képi- plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény- és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését.
Az ábrázoló tevékenységek az egész nap folyamán a tér és a változatos eszközök meglétével biztosítottak.

A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka célja

- érdeklődés felkeltése az ábrázoló tevékenységek iránt,
- a gyermekek önkifejezésre való ösztönzése,
- az érzelmi témák megjelenítésével az esztétikai érzékük fejlesztése,
- a rajzolás, festés, mintázás, kézi munka során a gyermeki személyiség fejlesztése,
- a gyermekek belső képének gazdagítása

Feladatok

Feladatunk, hogy a gyermeknek lehetősége nyíljék az egyéni elgondolásokra, az önkifejezés megvalósítására, esztétikai érzékfejlesztés, térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása. Alapozódjék a művészi látás képessége. Keresztény szimbólumok megjelenése a vizuális nevelésben (kereszt, gyertya, bárány, liturgikus színek, szőlő stb.).

Az alkotásban elmerült gyermek számára egy világ bontakozik, melynek formálásában egész pszichéjével részt vesz, s addig munkálja, míg megvalósítja azt az elképzelését, amelyre kimondja „hogy nagyon jó mindaz, amit alkotott.” (Ter. 1,31), és örömét leli benne.

- érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt,
- idő és eszköz biztosítása az egész nap folyamán,
- szokásrendszer alakítása,
- különböző anyagok, változatos technikák, technikai alapelemek és eljárások, eszközök kipróbáltatása, megismertetése,
- az alkotás örömének megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés,
- esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása,
- vallásos témák megjelenítése,
- térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása,
- a finommotorika fejlesztése,
- érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban,
- műalkotás-elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel,
- a tevékenység iránti vágy felkeltése,
- tevékenységbe ágyazott tapasztalatszerzés biztosítása, anyagok eszközök tulajdonságainak megismerése,
- az elsajátított technikák által a napi élet gazdagítása. (pl. játékokhoz kiegészítők készítése, környezetünk díszítse),
- a kreativitás, önkifejezés, kézügyesség fejlesztése.

Népi kismesterségek óvodások számára elsajátíttatható technikái: szövés, fonás, körmöcskézés, agyagozás, csuhé, szalma, gyékény, festés. Mindezen technikák alkalmazása, gyakorlása közben felelevenítjük a népszokásokat. Beszélgetünk az ünnepekről és hétköznapokról, az ezekhez kötődő néphagyományokról

Jelen vannak a művészi alkotások is, melyek a gyermek esztétikai bontakozását alapozzák. A közös múzeumlátogatásoknál egy-egy kép elmélyült figyelése, a képen sűrűsödő gondolat és kifejezés gazdagsága, egy-egy szobor plasztikai képe mind-mind beépülnek a gyermek vizuális állományába.

Az ünnepkörök többféle feldolgozása a művészi alkotásokban többféle látásmódot mutat meg a gyermeknek. Ezáltal ábrázoló kedvét motiválja a különböző anyagok, eszközök próbálgatása.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

- egész nap folyamán biztosítjuk a tevékenységekhez szükséges eszközöket,

- figyelemmel kísérjük, és állandó jelenlétünkkel ellenőrizzük a tevékenységeket, megtanítjuk a balesetveszélyes eszközök használatát,
- teret biztosítunk a gyerekek fantáziájának szabad működésére, önkifejezésére,
- differenciáltan értékelünk – dicséret, ötletadás,
- a gyermekek bevonásával döntünk az elkészült alkotások felhasználásáról,
- az elkészült alkotásokat bemutatjuk különböző közösségi rendezvényeken,
- bátorítjuk a tehetségeket.

A fejlődés várható eredménye

- gyermekeink szívesen rajzolnak, mintáznak, kézimunkáznak,
- a napi gyakorlás során fejlődik belső világuk, személyiségük érettebbé válik,
- gyönyörködni tudnak az esztétikus alkotásokban,
- kifejezik értékítéleteiket.

4.6.6. Mozgás

A mozgásfejlesztés célja és feladatai

A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

A mozgás az egész óvodáskorban meghatározó szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlesztésében, fejlődésében. Egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk a mozgásra az óvodai nevelés minden napján. A mindennapi mozgás, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermek motoros – kondicionális és koordinációs - képességeit (erő, gyorsaság, állóképesség, hajlékonyság, mozgáskoordináció), értelmi képességeit (emlékezet, figyelem, problémamegoldó gondolkodás), érzelmi, akarati képességeit (fegyelem, kitartás, együttműködés, önállóság, szabálytudat, feladattartás) valamint anyanyelvi képességeit is. Fontos szerepük van az egészséges életmódra nevelésben és az egészségmegőrzésben.

A mozgás fő feladatai

- mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján,
- baleset-megelőzés a megfelelő környezet biztosításával,

- erkölcsi nevelés,
- egészséges életmód kialakítása,
- tudatos mozgásfejlesztés szabad levegőn is,
- mozgásos játékok beépítése,
- testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése,
- változatos eszközök alkalmazása,
- nagymozgás és finommotorika fejlesztése, fegyelmezett mozgás elősegítése,
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba,
- a gyermek természetes mozgásainak fejlesztése (járás, futás, egyensúlyozás, függés, ugrás, támasz, dobás, kúszás, csúszás, mászás) mozgástapasztalatainak bővülése által,
- a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése,
- a rendszeres mozgással egészséges életmódra nevelés, egészséges életvitel kialakítása,
- mozgástapasztalataikat bővítése sok gyakorlással, mozgáskészségeik fejlesztése,
- az akaraterő, kitartás kialakítása.

A mozgásfejlesztés a szabad játékban a gyermek spontán, természetes mozgása közben, valamint a tanulási tevékenységek során történik.

A mozgásfejlesztés tartalma

a) Szabad mozgás

A gyermekek belső késztetés hatására örömmel mozognak. Erre minden nap a csoportszobában, tornateremben és az udvaron egyaránt lehetőséget biztosítunk a számukra.

Az udvaron gyakorolhatják a természetes mozgásokat: mászások, fogócska, bújócska, labdajátékok, sporteszközökkel való játékok.

A megismert mozgásformák többszöri ismétlése erősíti a gyermekek önbizalmát, mozdulataik céltudatosabbá válnak, tapasztalatokat szereznek mozdulataik következményéről.

A dalos- és mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek mozgását, alakul ritmusérzékük, különböző térformákat ismernek meg.

A gyermekek mozgásigénye különböző. Ebből fakadóan fontos, hogy mindenki számára megtaláljuk az egészséges terhelést.

b) Szervezett mozgás

A szervezett mozgáson belül megkülönböztetünk napi néhány perces frissítő mozgást, és heti 1-2 alkalommal szervezett hosszabb időtartamú mozgást.

A játékot, a játékosságot alapvető eszközként alkalmazzuk.
A csoport általános fejlettségét, fejlődését mindig figyelembe vesszük a tervezés során.
A gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően gyakorolhatják a különböző mozgásformákat.
Differenciált feladatokkal minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat.

A szervezett mozgás tartalmát szintén a természetes mozgások és a mozgásos játékok alkotják:

- járás és futásgyakorlatok (különböző irányokban és alakzatokban szerep, vagy utánzójáték formájában kézi szerrel is),
- gimnasztikai gyakorlatok (különböző testhelyzetek: állások, ülések, fekvések, kartartások, kar-, törzs-, lábgyakorlatok kézi szerrel is),
- támaszgyakorlatok (bújás, mászás, csúszás, gurulás),
- dobások (magas, mély, távol),
- mozgásos játékok (futó-, fogó- és versenyjátékok).

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban
A mozgásfejlesztés alapja a gyermekek mozgásának, testi képességeinek, mozgásigényének megismerése.
Az önkéntes, szabadon választható játék feltételeinek biztosításánál a következőkre ügyelünk: biztonságos helyszínek, eszközök, megfelelő nagyságú tér biztosítása, egymás testi épségének óvása.
A szervezett mozgás elemei tudatosan építjük egymásra, a fokozatosság, az életkori sajátosságok és az egyéni bánásmód elvének figyelembe vételével.

A szervezett mozgás feltételeinek és folyamatának biztosítása során a legfontosabb feladataink:

- részletekre kiterjedő alapos szervezés,
- portalanítás, szellőztetés,
- érthető, szakszerű utasítások,
- minimális várakozási idő,
- a pozitív ráhatás elvének érvényesítése,
- a gyermekek eltérő mozgásfejlettségi szintjének figyelembe vétele,
- az óvodapedagógus példamutatása, az esztétikus és harmonikus mozgás kialakítása érdekében,
- a játékosságot hangsúlyozása, a szorongások, gátlások oldását segítségadással, bíztatással, dicsérettel,

- a gyermekek helyes testtartásának kialakítása érdekében mezítlábas gyakorlatok, gerinc- és lábboltozat javító gyakorlatok játékos alkalmazása.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermekek szívesen mozognak, mozgásuk összerendezetté válik,
- folyamatosan fejlődik finommozgásuk, egyensúlyérzékük, alkalmazkodnak a járások, gimnasztikai gyakorlatok üteméhez, az utasításokat képességeikhez mérten pontosan igyekeznek végrehajtani.

4.6.7. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
A gyermek olyan érzékszervi és mozgásos tapasztalatok birtokába jut az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről, melyek elengedhetetlenül szükségesek a környezetében való életkornak megfelelő, biztos eligazodásához, tájékozódáshoz.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés célja

- a természeti és társadalmi környezetről minél több érzékszervvel történő tapasztalatszerzés biztosítása a gyermekek számára,
- a gyermeket körülvevő környezet (hazai táj, szokások, tárgyi kultúra, lakókörnyezet, növények, állatok, stb.) megismertetése, megszerettetése és annak megóvására nevelés,
- a teremtett világ szépségeire való rácsodálkozás Isten szeretetének látható jelein keresztül, az emberi felelősségérzet megalapozása, az élet tiszteletére nevelés.
- a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások megismertetése, népi hagyományok ápolása, jeles napok megünneplése,
- a közösséghez való tartozás élményének, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeinek megismertetése és megszerettetése,
- mindezek védelme iránti igény kialakítása.

Feladata

- rácsodálkozás a teremtett világ szépségeire, annak megismerése, megszeretése és védelme (öröm, hála),
- életkornak megfelelő szintű tájékozódás, eligazodás segítése,
- ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel, a változások folyamatos megfigyelése,
- ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival és a családi, tárgyi kultúrával,
- megfigyelő séták, kirándulások szervezése,
- ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok),
- a természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése,
- a környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés, a fenntartható fejlődés értelmében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására
- a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés,
- a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása,
- az önálló véleményalakítás, döntésképesség fejlesztése kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában,
- ismerkedés épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal,
- ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal,
- részvétel egyházi ünnepeken,
- matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése és alkalmazása a tevékenységekben,
- téri tájékozódás alakítása,
- mennyiségi, alaki, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás,
- ítéletalkotás és mennyiségszemlélet alakítása, segítése.

Óvjuk és tápláljuk a gyermekekben rejlő ösztönös csodálkozni tudást. Tudatosan keressük és velük éljük át az örömet, a test örömeiben (finom étel, ital, nyári pancsolás, hintázás, simogató tavaszi napsütés, virágillat, stb.), a társaikkal való kapcsolatban, a környező világ szépségeiben, az ajándékozásban. „Azt az örömet, mely az ég felé tartja kapuit és a boldog istengyermekség felé vezet.” (Eva Petrik)

Az óvodás korú gyermek kitágult, csodálkozó szemmel néz az őt körülvevő világba. Minden érdekli, mindent tudni akar. A gyermeknek ez a természetében gyökerező nyitottsága fogékonnyá teszi őt a teremtés csodái iránt.

Ha a gyermek rövid pillanatokra képes elcsodálkozni, akkor képes lesz ámuló csodálatát egy virágra, egy lepkére, a Holdra, stb., mint érdeklődésének közvetlen tárgyára irányítani. Ilyen

pillanatokban lehet neki Istent megnevezni.

Tartalma

Fontos, hogy a gyermekek megismerkedjenek az egyházi helyiségekkel, mint például: templom, plébánia, kápolna. Tanulják meg az adott viselkedési szabályokat /térdhajtás, keresztvetés, katolikus köszönés/.

A gyermekek sokoldalú tapasztalatszerzését helyszíni és csoportszobai tevékenységek során biztosítjuk. A változatos, sokszínű tevékenységek során ismereteket, saját élményű tapasztalatokat szereznek a gyerekek.

Gyakori sétával, kirándulással hozzuk őket közelebb a természethez. Udvarunkon kertészkedünk, részt veszünk környezetünk szépítésében, alakításában.

Gyakorolják az egyszerűbb kerti munkákat, megismerik a különböző növények neveit (gyógynövények, fűszernövények, virágok), jellemzőit, láthatják munkájuk eredményét. Elsajátítják a biztonságos eszközhasználatot, növekszik önbizalmuk, megszeretik és óvják a természetet.
Gyűjtjük a növények terméseit és egyéb részeit, (levél, virág, mag), a különböző tevékenységek során felhasználjuk azokat. Gyógynövényeinket megszárítjuk (menta, citromfű) és teát készítünk belőle.
Hálát adunk a természet sokszínűségéért.

A környezet megismerése során sok lehetőség adódik a matematikai tapasztalatok szerzésére. Összehasonlításokat végezhetünk mennyiség, forma, szín, súly, méret, stb. alapján, válogathatunk, csoportosíthatunk.
A gyermekek megismerik a térirányokat, névutókat, számlálnak, sorba rendeznek. A szabad játék során is számtalan matematikai tapasztalatot szerezhetnek.
Saját tapasztalatszerzésük útján megismerkednek a magasság, szélesség, hosszúság, alátámasztás, színkombinációk sormintaszerűsége, szimmetria, stb. fogalmával, jelentésével.

A szabályjáték során is számtalan alkalom kínálkozik a matematikai tapasztalatszerzésre: számlálás, párosítás, összehasonlítás, szín-és formaazonosítás, lépések logikája, rész-egész viszonya, stb.
Fejlesztjük a gyermekek képi és nyelvi gondolkodását, szabálytudatát, rávezetjük őket az okokozati összefüggésekre.

Az ember, a természet, a hagyomány, az ünnepek szoros kapcsolatban vannak. Környezeti nevelésünk éves tematikájában szereplő témakörök kibontása függ az évszakok váltakozásától és a liturgikus ünnepekhez kapcsolódó hagyományoktól, szimbólumoktól. Az ünnep kiemel a hétköznapok sorából, észreveteti és rácsodálkoztat Istennek körülöttünk lévő és bennünk élő ajándékaira. Az ünneplés pillanatai, a már feledésbe merült népi hagyományok felelevenítése hozhatják vissza a közösség számára az összetartozás élményét.

Feladatunk, hogy ápoljuk a keresztény hagyományokat, de nem csak az egyházi ünnepek, hanem a családi vagy az állami ünnepekben is fellelhetjük a mennyei Atya szeretetét.

Óvodánk esztendőkörös ünnepei

Az óvodában alkalmazható hagyományos ünnepek kalendarisztikus rendje:

Szeptember – Szent Mihály hava

- Veni Sancte
- Kisboldogasszony ünnepe (szept. 8.)

November – Szent András hava

- Mindenszentek, Halottak napja (nov. 1-2.)
- Szent Márton katona, püspök (lampionos felvonulás) (nov. 11.)
- Árpád-házi Szent Erzsébet (nov. 19.)

December – Karácsony hava

- Szent Miklós püspök (dec. 6.)
- Adventi időszak, Karácsony vigíliája

Január – Boldogasszony hava

- Vízkereszt (jan. 6.)

Február – Böjtelő hava

- Gyertyaszentelő Boldogasszony (febr. 2.)
- Szent Balázs püspök (febr. 3.)
- Farsang

Március – Böjtmás hava

- Hamvazószerda, Nagyböjti időszak, Húsvét vigíliája
- Gyümölcsoltó Boldogasszony (március 25.)

Május – Pünkösd hava

- Anyák napja
- Pünkösd

Június – Szent Jakab hava

- Te Deum
- Úrnapja

A katolikus óvoda, mint kis, helyi közösség az egyházban vezeti a gyermeket az imádság lelkülete felé. Segíti őt a helyi közösségbe való begyökerezésbe. A néphagyományt és hitet erősítő közösség védettséget jelent a gyermeknek, szülőnek, ahol nyugalmat, békét, megértést talál. A közösségi asztal a családban vagy óvodában, akár tágabb környezetben legyen is, az összetartozást és a közösségi érzést erősíti. Olyan alkalmak ezek, ahol a gyermek szocializálódása folyamatosan és sok örömet jelentve valósul meg.

Óvodán kívüli szervezett programok:

- közös családi kirándulások
- közös keresztútjárás
- múzeum- és tárlatlátogatások
- gyermekkoncertek
- az Ifjúsági Ház programjai
- színházlátogatás

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A 3-7 éves korosztályra a nagyfokú kíváncsiság, a környezeti hatásokra és ingerekre való nyitottság jellemző. Fontosnak tartjuk, hogy óvodásaink sokoldalú érdeklődését fenntartsuk és bővítsük, fogékony és gazdag ismeretanyaggal rendelkező gyermekeket nevelve. Mindezt az érzelmi nevelés segítségével valósítjuk meg.
Az óvodáskorú gyermek sokat kérdez, kutatja a világ dolgainak okait, összefüggéseit. Válaszaink alkalmazkodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, de mindig az igazságot tartalmazzák.
Példát állítunk a gyermekek elé a környezetünkhöz fűződő szoros kötődés, a hazaszeretet, az élet tisztelete és a természetvédelem terén.

A fejlődés várható eredménye

- óvodásaink ismerik az évszakok jellemzőit, meglátják a bennük rejlő szépséget,
- az ismertebb állatok, növények nevét, jellemző tulajdonságait felsorolják, tapasztalatokkal rendelkeznek azok életkörülményeiről,
- ismerik testük részeit, azok funkcióit,
- ismernek sokféle közlekedési eszközt, s a gyalogos közlekedés szabályait,

- szeretik és védik élő-és tárgyi környezetüket, részt vesznek azok formálásában, tisztelik az istentől kapott életet,
- gyermekeink belső igénye a természeti és társadalmi környezetben való kulturált viselkedés.

4.6.8. Munka jellegű tevékenységek

A munka jellegű tevékenységek helye a nevelés folyamatában

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a cselekvő tapasztalatszerzés. A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája. A gyermeki munka tudatos irányítása pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése.
A munka a gyermekek számára általában örömmel végzett, aktív tevékenység és cselekvő tanulás. Játékuk során a felnőttektől látott munkatevékenységeket utánozzák.
A munkának mindig konkrét célja van, elvégzését külső szükségesség indokolja, a gyermektől felelősséget kíván.

Feladatok:

- önkiszolgálás,
- öltözködés,
- testápolási teendők,
- étkezéssel kapcsolatos tevékenységek,
- a közösség érdekében végzett munka,
- a naposi tevékenység,
- a csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok,
- az alkalomszerű munkák és egyéni megbízatások,
- a környezet rendjének biztosítása,
- segítés a felnőttnek, egymásnak és a kisebbeknek,
- egyéb megbízatások teljesítése,
- az évszakoknak megfelelő tevékenységek
- a csoportszobában,
- az udvaron,
- az óvoda környezetében.

A munka a nevelés fontos eszköze, mivel végzése közben

- a gyermekek tapasztalatokat, ismereteket szerezhetnek környezetükről,
- megértik a munka fontosságát és hasznosságát, megtanulják becsülni eredményét,
- formálódnak és pontosabbá válnak a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, képességeik (eszközök és szerszámok használata, részmozzanatok gyakorlása),
- fejlődik a gyermekek kitartása, felelősségérzete, önértékelése, kötelességtudata,
- erősödik a közösséghez tartozás érzése, a gyermekek segítőkésszé válnak.

A tevékenység tartalma

A gyermekek önkiszolgáló munkáját a gondozás fejezetében fejtettük ki részletesen, a közösségért végzett munkát az alábbi egységekre tagoljuk:

a) Naposi munka

A naposság feladattudatot, figyelemösszpontosítást igényel. A gyerekek a saját asztaluknál ülő társaiknak terítenek, töltenek, étkezés végén leszedik a terítéket, valamint a kezdeményezések szervezésében, illetve teremrendezési feladatokban és az udvari játékok rendjének ellenőrzésében vesznek részt. Ezen feladatok részmozzanatait fokozatosan gyakoroltatjuk, s a gyermekek kezdetben önként vállalkozhatnak a tevékenység elvégzésére. Akinek nincs kedve, vagy bátortalan, annak tevőleges vagy szóbeli segítséget, irányítást, bátorítást adunk. Vonzó kellékekkel motiváljuk óvodásainkat (napos kötény és –tábla a gyermekek jelével).

b) Alkalomszerű munkák

E munkák egy része minden nap szükséges (rendrakás, papírhulladék összeszedése stb.), más része viszont esetleges, alkalomszerű (pl. ajándékkészítés, kisebb megbízatások teljesítése, csoportszoba díszítése).

Az aktív, magabiztos gyermekek gyakran és szívesen vállalnak feladatokat, de figyelünk arra, hogy ne szorítsák háttérbe társaikat. A bátortalanabbakat sok bíztatással, dicsérettel, a munkától húzódozókat pedig állandó ösztönzéssel serkentük. Szívesen alkalmazzuk a közösség előtti dicséret módszerét, mert ez ösztönzőleg hat a többi gyermekre is.

Amennyiben lehetséges, kikérjük és megvalósítjuk a gyermekek ötleteit, javaslatait egy-egy teendő kapcsán. Ezáltal is éreztetjük velük, hogy a közösség aktív tagjai.

Olyan megbízatásokat is kapnak, melyek otthoni teendőket igényelnek (pl. termések, képek gyűjtése, különböző témákban tárgyak behozatala), ezáltal is felkészítjük őket az iskolában

elvárható kötelességtudat alapszintjére.

c) Növény- és állatgondozás

Az óvodai nevelés során a gyermekek megismerik az állatok és növények életfeltételeit, tapasztalják az emberi gondoskodás fontosságát, megértik az ok-okozati összefüggéseket. A munkára nevelés keretében a növények, állatok óvását, szükségleteik biztosítását sajátítják el óvodásaink: a csoportszobai növények öntözésében, a kertiek ültetésében, locsolásában, gyomtalanításában vehetnek részt. Az ehhez szükséges gyermekméretű szerszámokat biztosítjuk számukra, azok használatát bemutatjuk, gyakoroljuk. A balesetek elkerülésére nagy gondot fordítunk (magyarázat, folyamatos figyelemmel kísérés, szerszámok rendszeres ellenőrzése).
A növényápolás, kerti munka sikerélményt okoz, hisz az esztétikus kert látványa, a fejlődő növények tükrözik a munka eredményességét. A közösen végzett munka összekovácsolja a csoportot, gazdagodik érzelmi életük, jobban kötődnek óvodájukhoz. Új tevékenységeket, mozdulatokat ismernek meg és sajátítanak el.

d) Egyéb, az évszaknak megfelelő tevékenységek

Az egyéb, évszakhoz kötődő munkákba bevonjuk a gyermekeket: lehullott falevél gereblyézése, a levágott fű összegyűjtése, termések, virágok gyűjtése az élősarokba.
Az óvodakertben és környékén megjelenő madarak számára télen élelmet biztosítunk, nyáron pedig itatóhelyet teremtünk. Közben lehetőségünk nyílik a madarak külsejének, életmódjának, mozgásának, hangjának megismerésére.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban
Óvodáskorban fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket munkavégzésre, sok dicsérettel és bíztatással motiváljuk őket.
Feladatunk, hogy biztosítsuk a munkához szükséges feltételeket: biztonságos eszközöket, nyugodt munkalégkört, megfelelő időtartamot. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk az egyes munkák mozzanatait, azok sorrendiségét.
Az egyéni bánásmód elve alapján olyan feladatokkal bízzuk meg a gyermekeket, melyek elvégzésére önállóan, vagy kisebb segítséggel képesek. A megbízás teljesítését mindig dicsérettel jutalmazzuk.
Amire a gyermek képes, azt a tevékenységet nem végezzük el helyette, legfeljebb egy-egy mozzanatnál segítünk. Ezzel növeljük önbizalmukat, formáljuk önállóságukat. A szülőket is erre ösztönözzük, mert nevelőmunkánk csak azonos elvárások esetén lehet sikeres.
A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos, pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való

együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A fejlődés várható eredménye

Óvodáskor végére a gyermekek várhatóan

- önállóan végzik a már jól ismert munkákat,
- képességeiknek megfelelően teljesítik a kisebb megbízatásokat,
- megbecsülik saját maguk és mások munkáját, formálódik kötelességtudatuk,
- fejlődik kitartásuk, segítőkészségük.

4.6.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás a gyermek teljes fejlesztését, személyiségét támogatja.
Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán és szervezett, természetes és szimulált környezetben szervezeti és időkeretben megvalósuló tevékenység. A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése.
Az óvodáskorú gyermeket természetes tevékenységi vágya utánzásra, cselekvésre ösztönzi.
Sok tapasztalatszerzésre van szüksége, és erre lehetőséget nyújtunk a mindennapok során.
Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak erősítése és képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tevékenységekben megvalósuló tanulást támogató környezet megteremtése során (az óvoda minden területén; csoportszoba, udvar, tornaterem, mosdó, öltöző, folyosó) épít a gyermek tapasztalataira, élményeire, ismereteire. A kíváncsiság, a felfedezés, a megtapasztalás élménye érdeklődővé teszi, így válik nyitottá, probléma iránt érzékennyé a gyermek.
A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
A tanulási folyamat során lehetőségük van a próbálkozásra, tévedésre, tévedések utáni újrakezdésre, hibák javítására. Így válnak képessé arra, hogy a váratlan élethelyzetekkel megbirkózzanak és egyre több örömöt leljenek az önfejlesztő tanulásban.
Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. Törekednie kell a komplexitásra, mert a gyermek a környezetet, a világot komplex módon ismeri meg és fogadja be.
A tanulás a gyermek világképének alakulását is befolyásolja. Ebben az életkorban nyitottak az őket ért benyomásokra minden területen. Minden esetben figyelembe vesszük a gyermekek képességeit,

és ez által fejlesztjük érzékelésüket, észlelésüket, emlékezetüket, figyelmüket, képzeletüket, gondolkodásukat.

A beszéd és a kommunikáció nagyon fontos eleme a tanulási folyamatnak: beszédre ösztönző közeg kialakítása, meghallgatás, meghallgattatásra nevelés, erkölcsi értékhordozás.

A beszédfegyelem javítása, a sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálását minden esetben verbális megerősítés kíséri.

Kiemelt kompetenciák fejlesztése a tanulás folyamatában:

- érzelmek közvetítése által,
- a kezdeményezésre motiválás során,
- az interaktivitás az együttlétekben,
- a gyermekek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben való megsegítése,
- az óvodapedagógus kellő mértékű és minőségű segítségadása, illetve a gyermekek önállóságának fejlesztése.

  Feladat
- elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás,
- a vizuális, akusztikus, kinesztetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el,
- építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire, jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás,
- fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése,
- megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása,
- a gyermekek kompetenciájának fejlesztése,
- a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges,
- tehetség észlelése esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges,
- az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A tudatos nevelőmunkához elengedhetetlen a gyermekek elfogadása, megszeretése és a személyiségük megismerése.

A testi- lelki fejlődés folyamatának nyomon követését és a további tennivalók megszervezését a gyermekekről a csoportnaplóban tervezzük, és egyénenként személyiséglapot vezetünk. A gyermekeknél tapasztalt részképesség hiányokat, lemaradásokat egyéni fejlesztés során pótoljuk. Minden gyermeknek egyenlő esélyt biztosítunk a felzárkózásra, fejlődésre.
A tehetséggondozás nagy figyelmet és szakértelmet kívánó feladat. Ilyen esetben a szülőkkel való együttműködés kiemelt jelentőségű.
A tanulási tevékenység során eljut a gyermek arra a szintre, hogy feladatai megoldása során kitartóvá válik, egyre több időt tölt ezekben a tevékenységekben és örömét leli a felfedezésekben.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermeket pozitív érteléssel segítjük és bíztatjuk a tevékenységekben megvalósuló tanulásban,
- megteremtjük számukra a megfelelő környezetet a gyermek kreativitásának és cselekvő aktivitásának fejlődéséhez.

4.7. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához szükséges fejlettséget. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Feladatok

- figyelembe vesszük az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet,
- az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális értettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához,
- a testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség),
- a lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevésés és figyelem megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről),
- a szociális képességek szintje (szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte),

- a három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka szükséges,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A testileg fejlett gyermek hat éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészséges gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődéssel készül az iskolára. Folyamatosan fejlődnek a tanuláshoz szükséges képességei. Érzékelése és észlelése tovább differenciálódik.
Megjelenik a munka alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma: terjedelme, könnyebbé válik megosztása és átvitele. Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás.

Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára is érthetően, életkorának megfelelő tempóban, megfelelő hangsúllyal tudja kifejezni. Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét. Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, ismeri nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, a környezetében élő állatokat, ismeri a gyalogos közlekedés szabályait. Felismeri az időjárás és az öltözködés közti összefüggést. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismerete van.

Az óvodáskor végére a gyermek szociálisan is éretté válik az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására. Kész az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre. A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni. Feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésben feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb szükség szerint kreatív elvégzésében nyilvánul meg.
Az óvodai nevelés célja, feladata az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény

elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

4.8. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

4.8.1. Gyermekvédelem

A gyermek- és ifjúságvédelem célja: prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

- az óvodások száma összesen,
- ebből a veszélyeztetettek száma,
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű) száma,
- három- vagy többgyermekes családban élők száma.
- A gyermekek veszélyeztetettségének okait vizsgáló szempontok:
- családi környezet,
- rossz lakásviszonyok,
- egészségügyi okok,
- anyagi okok,
- nevelési hiányosságok,
- megromlott családi kapcsolat,
- a gyermeki személyiségben rejlő okok,
- családon kívüli környezet,
- munkanélküliség,
- váltakozó párkapcsolatok,
- hajléktalanok, önkényes lakásfoglalók,
- életvitel az utcán történik,
- kéregetésre kényszerítés,
- életvitel az italboltban történik,
- pszichiátriai kezelés.

  A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- az ismeretek birtokában megteszi a szükséges lépéseket,
- gondoskodik a balesetvédelem biztosításáról, segíti az óvodapedagógusok munkáját,
- munkáját megbízás alapján végzi,

- évente elkészíti a gyermekvédelmi programot, gyermekvédelmi ismereteit karbantartja, bővíti,
- rendszeres kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, óvodavezetővel,
- szükség esetén családlátogatásokat szervez,
- megszervezési, lebonyolítja a szükséges támogatásokat,
- Kapcsolatot tart a szakszolgálatokkal
- Gyermekjóléti Szolgálat,
- Nevelési Tanácsadó,
- Óvoda orvosa, védőnője,
- szakszolgálatok.

4.8.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért óvodánkban a szociálisan hátrányos körülmények között élő gyermekek problémáit igyekszünk kezelni, törekszünk a veszélyeztetettségük megelőzésére, illetve megszüntetésére. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- a rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítésének formái:
- kedvezményes ebéd biztosítása,
- javaslat tétele rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására,
- mentálisan sérült gyermekek esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele,
- a gyermekek jogainak fokozott védelme,
- rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel,
- a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok összefogását az intézményvezető által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

4.9. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feladata a családdal való együttműködés. Az óvodapedagógus tiszteletben tartja a családok sajátosságait, szokásait.
A kapcsolattartás célja a folyamatos, kétoldalú információcsere, tájékoztatás, tájékozódás, a partnerkapcsolatok erősítése.

Az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:

- kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás, evangelizálás,
- a családlátogatás, a gyermek otthoni környezetének megismerése,
- a fogadóóra, a megbeszélések a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja,
- internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségei,
- honlap, faliújság,
- szülői értekezletek szervezése,
- szülői közösség működésének segítése,
- játszónapok, foglalkoztató tevékenységek
- közös kulturális programok szervezése,
- kirándulás katolikus hitünkhöz kapcsolódó helyekre,
- közös szentmisén való részvétel,
- ünnepeinken való részvételek,

Kapcsolat az óvodába lépés előtti intézményekkel:

- a bölcsődével,
- a szociális intézményekkel.

Kapcsolat az óvodai élet során:

- az intézmény fenntartójával,
- a plébánossal (Roska Péter – Újpesti Szent József Plébánia),
- a társintézményekkel (kerületi, egyházmegyei, katolikus óvodákkal),
- a Polgármesteri Hivatallal (Budapest Főváros IV. ker. Újpest Önkormányzata, 1042 Bp. István út 14.),
- a Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda iskolájával (1043 Bp. Tanoda tér 6.)

- a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel,
- a Katolikus Pedagógiai Intézettel (1071 Bp. Városligeti fasor 42.),
- a Gyermekjóléti Szolgálattal,
- a Családsegítő Központtal,
- a gyermekvédelmi kapcsolattartóval,
- a Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
- a Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel,
- a Karitász-csoportokkal,
- az egészségügyi szervezetekkel,
- a gyermekorvosi rendelővel,
- a közművelődési intézményekkel (pl. Újpesti Ifjúsági Ház, Bábszínház),

Kapcsolat az óvodai élet után:

- a székhely iskolával,
- a szomszédos iskolákkal.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában az óvoda a kezdeményező.

5. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK FOGYATÉKOSSÁG TÍPUSÁHOZ ÉS -FOKÁHOZ IGAZODÓ FEJLESZTŐ PROGRAM

5.1 Alapelv, cél, feladat

Alapelv

A speciális nevelés alapeszménye, olyan elfogadó környezet kialakítása, ami a sérült gyermek erényeit, sikeres próbálkozásait értékeli, másságát elfogadja, a sajátos értelmi és személyiség állapotához igazodó nevelést, oktatást helyezi előtérbe, és ez a sérült gyermek harmonikus személyiségfejlődését eredményezi.

Cél

A fogyatékosságból eredő hátrányok megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülés-specifikus szempontú támogatása, az összhang megteremtése, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló - problémája figyelembe vétele mellett - ugyanolyan ellátásban részesüljön, mint a többi diák.

Feladat

Az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek / tanulók számára sérülés-specifikus pedagógiai segítségnyújtás.

5.2. Az intézményi együttnevelés alapvetései

A sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók ép társakkal történő együttnevelése már a magyarországi oktatási intézményrendszer gyakorlata, mozgásszervi, érzékszervi, egyéb pszichés fejlődési zavarral diagnosztizált sérültek esetében. A sikeres integráció feltételeit csak az egyéni különbségeket - esetleg sérüléseket - toleráló, kezelő, ún. "befogadó" iskola tudja biztosítani. Iskolánk e feltételeknek megfelel. A 2017-18-as tanév óta az intézmény tudatosan megvalósítja a különböző sérülésekkel küzdő, sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését.

Az iskola tanulócsoportjai nem kis létszámú felzárkóztató csoportok. Az integrált oktatás

lényegéből adódóan, optimális gyereklétszám (22- 25 fő) mellett, osztályonként általában 1-2 sajátos nevelési igényű diák tanul ép - sokszor kiemelkedően tehetséges - tanulótársával együtt. Iskolánkban 10 sajátos nevelési igényű gyermek integrált neveléséről – oktatásáról gondoskadhatunk. Tudatos integrálásról akkor beszélhetünk, ha:

- a sérülés tényével, mértékével, a fejlesztés irányával és lehetőségeivel a pedagógusok és a szülő tisztában vannak,
- biztosított a szakember, a gyógypedagógus folyamatos jelenléte, közreműködése, így megvalósul a szakszerű habilitáció, rehabilitáció,
- az integrált tanuló fejlődése objektíven, meghatározott időnként ellenőrizhető.

Az intézmény alapdokumentumai tartalmazzák az integrációval kapcsolatos elvárásokat (személyi-tárgyi feltételek), feladatokat, elveket, tartalmakat. A sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók integrált nevelésekor az érvényes jogszabályok, rendeletek az irányadók. Ennek értelmében a Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda a pedagógiai programja, helyi tanterve összeállítása során figyelembe vette a közoktatási törvény, a NAT és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveiben foglaltakat.

Az Irányelvekben foglaltak alapján kiemelt cél az integrált nevelés során, hogy:

- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a számukra megfelelő tartalmak közvetítése által valósuljon meg, segítse a sérült tanulók önállóságának fejlesztését, a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedését.
- Az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez.
- Valósuljanak meg, illetve váljanak az iskola pedagógiai programjának, tanítási gyakorlatának tartalmi elemévé a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák.
- A sajátos nevelési igényű tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés tartalma ne terhelje túl, az alkalmazott módszerek egyéni lehetőségeikkel összhangban legyenek.

A sikeres együttnevelés érdekében:

- A sajátos nevelési igényű tanulók számára biztosítani szükséges az egyénre szabott tanulási lehetőséget, tankönyveket, tanulási segédleteket, speciális gyógyászati, életvitelt segítő technikai eszközöket.
- Szükséges figyelmet fordítani a szülők szemléletének alakítására, az elfogadó attitűd kialakítására.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a diákok érzékenyítésére, a segítő, támogató, elfogadó szemlélet kialakítására.

- Elengedhetetlen a pedagógusok szemléletének alakítása (elfogadás, tolerancia, empátia), módszertani felkészítése továbbképzések segítségével.

Az együttnevelés résztvevői:

- befogadó pedagógusok
- befogadó csoport gyermekei / osztály tanulói
- szülők
- integrált gyermekek / tanulók
- segítő szakemberek
- gyógypedagógus
- logopédus
- fejlesztő pedagógus
- pszichológus
- mentálhigiénés szakember
- pedagógiai-asszisztens

A pedagógus az integrált nevelés, oktatás során:

- A tananyag tartalmak meghatározásánál, a tananyag feldolgozásánál, a szabadidős tevékenységek kezdeményezésében figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű tanulók sajátos jellemzőit.
- A tanórai foglakozások során épít a szakértői véleményben foglaltakra.
- Egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógussal, egyéni haladási ütemet biztosít a sajátos nevelési igényű tanulók számára.
- A tanulásszervezés során igazodik az egyéni sajátosságokhoz, differenciált munkaformákat alkalmaz.
- Igazodik az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.
- Együttműködik a segítő szakemberekkel, a gyógypedagógus javaslatait beépíti a tanítási folyamatba.

A habilitációs, rehabilitációs óraszámok kiszámításához A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 6. melléklete az irányadó. Ezen óraszámok mennyiségét a felvett sajátos nevelési igényű tanulók száma, fogyatékossági típusa és mértéke határozza meg.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységek célja:

- a sajátos nevelési igényű tanulók sérült funkcióinak fejlesztése, újak kialakítása,
- a meglevő funkciók bevonása a fejlesztés érdekében, illetve a különféle funkciók

egyensúlyának kialakítása,

- a szükséges speciális eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása.

A rehabilitációs fejlesztést az adott sérülésnek megfelelő végzettségű gyógypedagógus végzi. A tanítók, tanárok – a differenciált óravezetés mellett – szaktantárgyi fejlesztő/rehabilitáló foglakozásokkal segítik a sérülésből adódó hátrányok kompenzálását. Kiemelten fontos a pedagógusok, gyógypedagógusok munkájának összehangolása az optimális fejlesztés megvalósítása érdekében. A gyógypedagógiai rehabilitáció megvalósulhat osztálytermi keretek között, illetve egyéni vagy kiscsoportos foglakozás formájában.

A gyógypedagógus az integrált nevelés, oktatás során:

- együttműködik a pedagógusokkal, segíti a pedagógiai diagnózis, a szakértői vélemény értelmezését,
- segíti a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni igényeihez igazodó optimális környezet kialakítását,
- segítséget nyújt a speciális segédeszközök kiválasztásában, beszerzésében,
- figyelemmel kíséri a sajátos nevelési igényű tanulók haladását, javaslatot tesz a fejlesztés irányára,
- egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő tevékenységeket végez,
- együttműködik a pedagógusokkal, a tantestülettel,
- kapcsolatot tart a szülőkkel.

Az együttnevelés megvalósításában közreműködő egyéb segítő szakemberek kompetencia-határaikat betartva, a befogadó pedagógusokkal / gyógypedagógussal szorosan együttműködve, az intézményi ideológiát szem előtt tartva végzik feladataikat.

5.3. A befogadott gyermekek / tanulók köre:

Az intézmény Alapító Okiratában felsorolt diagnózisú gyermekek / tanulók együttnevelését látjuk el. A gyermekek / tanulók ellátásában irányadó a szakértői véleményben foglaltak betartása / betartatása, a javaslatok igény és lehetőség szerinti beemelése a mindennapi nevelés-oktatás folyamatába. Ezek a diagnózisok a következők:

Mozgáskorlátozott tanulók

A mozgáskorlátozott tanulók esetében az önállóság, a mozgásos tevékenységek, a mozgásos tanulás lehetősége módosul. Mások a lehetőségei, a környezetéről, saját magáról szerzett tapasztalatai. Iskolai létüket meghatározza a hely és helyzetváltoztatási lehetőségei, az

önkiszolgálás, a tárgy és eszközhasználat, a grafomotoros teljesítmények szintje. Mindezek az iskolai képzés teljes ideje alatt szükségessé teszik az egyénre szabott módszerek, technikák, eszközök alkalmazását.

A mozgáskorlátozott tanulók fejlesztésének alapelvei:

- Törekedni kell a sérülésből adódó hátrányok csökkentésére.
- A fejlesztés mindig az egyéni sajátosságoknak megfelelően történjék.
- A mozgásnevelés feladatait ne az életkor, hanem a sérülés súlyossága határozza meg.
- Kiemelt feladat az önállóságra nevelés, a felkészítés a felnőtt lét szerepeire.
- Szükséges az akadálymentes környezet biztosítása.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a reális énkép, önismeret, elfogadás kialakítására.

Látássérült tanulók

A látássérült tanulók esetében a sérülés következményeként számolni kell azzal, hogy mások a világról szerzett tapasztalatai, megismerő tevékenységei, alkalmazkodó képessége és ismeretszerzési lehetőségei. A látás hiánya vagy sérülése nemcsak a tanulás során okoz nehézséget, hanem nehezítettek a mindennapi élet tevékenységei is. Mindezek az iskolai képzés teljes ideje alatt szükségessé teszik az egyénre szabott módszerek, technikák, speciális eszközök (nagyító, olvasógép) alkalmazását

A látássérült tanulók fejlesztésnek alapelvei:

- Az önállóság fejlesztése, az egyéni sajátosságoknak megfelelő mértékben.
- Speciális segédeszközök használatának kialakítása, az érdeklődés felkeltése a környező világ iránt.
- Működő érzékszervek fokozott kihasználása.
- Az akarati tulajdonságok erősítése.
- A szem egészségét védő magatartási szokások kialakítása, fejlesztése.
- Az önbizalom és az önkritika reális egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítása.

Hallássérült tanulók

A hallássérült tanulóknál a hallás hiánya vagy csökkenése miatt eltér a nyelvi kommunikáció, a szövegértés, szókincs, nyelvi szerkezetek értése, használata. A hallássérült tanuló egyéni fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkezésének, felismerésének ideje, kóroka, mértéke és a fejlesztés megkezdésének ideje.

Fejlesztésüket segíti a korszerű hallókészülékek, hatékony műtéti lehetőségek (cochleáris implantáció) használata.

A hallássérült tanulók fejlesztésnek alapelvei:

- Speciális segédeszközök használatának kialakítása, az érdeklődés felkeltése a környező világ iránt.
- Működő érzékszervek fokozott kihasználása.
- Segítség biztosítása a nyelvi kommunikáció gyengeségéből fakadó hátrányok kompenzálásához.
- A szociális kapcsolatrendszer, az érintkezés formáinak elsajátíttatása.
- Az ismeretek bővítésével kapcsolatos fogalomrendszerek kialakítása.
- A vizuális percepció, az önkifejezés, a valóság képi megjelenítésének beépítése a tanulási folyamatokba.
- A megfelelő beszédmód, beszédhallás, artikuláció komplex, folyamatos fejlesztése.
- Az információszerzés, az interperszonális kapcsolatok új technikai formáira való felkészítés.
- Az önbizalom és az önkritika reális egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítása.

A beszédfogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

A beszédfogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral diagnosztizált tanulók esetében nem, vagy nehezen határozhatók meg egységes jellemző jegyek, tünetek. A megfogalmazott elvek az egyéni sajátosságok, lehetőségek tükrében értelmezendőek.

A beszédfogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell:

- a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára,
- a személyiség és a beszédműködés kölcsönhatására,
- a személyiség és a beszédműködés funkcionális összefüggésrendszerére,
- tudatos és tervszerű fejlesztésre,
- tudatos módszerválasztásra,
- komplexitásra,
- sokoldalú percepciós fejlesztésre,
- a szülők támogató együttműködésére,
- a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt partnerségére.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriában nevesülő tanulási-, figyelem- és

magatartásszabályozási zavar is SNI állapot. Összefoglaló név, mely alatt:

- eltérő eredetű és mértékű olvasás – írás – számolás zavar,
- ezek kevert megjelenése,
- eltérő mértékű figyelem – koncentráció zavar,
- eltérő eredetű és mértékű magatartásszabályozási zavar értendő.

A magatartásszabályozási zavar esetén megjelenhet:

- impulzuskontroll-zavar (személyre és/vagy tárgyakra, tulajdonra irányuló agresszív, destruktív szóbeli és viselkedéses kitörések) és
- diszruptív (irritált, vitatkozó, bomlasztó),
- diszszociális (normasértő, agresszív, megbotránkoztató) viselkedészavar.

A magatartásszabályozás zavarával együtt járó problémák súlyosan és tartósan megnehezítik a tanulási helyzetekben való aktív és produktív részvételt, ezáltal jelentős tanulási hátránnyal járnak. A zavarok természetéhez tartozik, hogy kihatással vannak a társas viselkedésre, az interperszonális kapcsolatokra, kommunikációra, a normakövetésre és a szabályok betartására, így ezek a problémák az oktatási, nevelési helyzetekben is jelen vannak. Szakszerű állapotfelmérés és intervenció szükséges ahhoz, hogy az érintett tanuló és tanulóközösség hatékony tanulása megvalósulhasson.

Az ADHD és a magatartásszabályozási zavarok diagnosztizálása pszichiáter szakorvosi kompetencia, a beavatkozás tervezésénél a család, pszichiáter szakorvos, (klinikai) szakpszichológus, gyógypedagógus és pedagógus együttműködése szükséges.

A magatartásszabályozás zavarát mutató tanulók fejlesztésében törekedni kell:

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására;
- a komplex megközelítésre és módszerválasztásra;
- a fejődési dinamika nyomon követésére.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar diagnózisú tanulók esetében a tanulás-tanítás folyamatában kiemelt jelentőségű:

- a tananyag adaptálása;
- tanulásmódszertani elemek beemelése;
- változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projektmunka biztosítása;

- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás;
- értékelési eljárások megválasztása, a fejlesztő értékelés szükségessége;
- a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatása, ami lényeges elvi kiindulópontja a gyakorlati munkának;
- az egyéni tanulási utak megismerésének szükségessége, az adekvát pedagógiai támogatás tervezése céljából;
- az életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevétele;
- az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztése;
- a tanulási környezet illesztése a gyermek szükségleteihez;
- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása;
- átlátható és érthető szabályok kialakítása.

További fontos tényező a tanulók támogatásában a szülők bevonódásának elősegítése, a partnerségi viszony kialakítása és a pedagógusok (tanórán a pedagógiai-asszisztens), a (külső, belső) segítő szakemberek munkájának összehangolása, együttműködése.

5.4. Az intézménybe jelentkező sajátos nevelési igényű gyermek / tanuló felvételének feltételei:

- az osztály összetételének alkalmassága
- a pedagógus vállalása
- a sajátos nevelési igényű gyermekek felvételének elbírálása minden esetben egyénre szabott, függ a fogyatékosság súlyosságától
- és az iskola keresztény értékrendjének vállalásától.

5.5 A sajátos nevelési igényű tanulók értékelése

Mivel az intézménybe felvehető sajátos nevelési igényű tanulók nem lehetnek értelmi fogyatékosok (nem szerepel az Alapító Okiratban), ezért értékelésük során a NAT-ban és a Helyi tantervben meghatározott beszámoltatási és értékelési módok az elfogadottak.

Az értékelés szerepe, feladata:

- biztosítja az érintett tanulók számára a folyamatos visszajelzést, visszacsatolást;
- növeli a hatékonyságot;
- tükrözi a nevelés-oktatás eredményességét;

- tájékoztat;
- motivál.

Az értékelés jellemzői:

- egyénre szabott;
- folyamatos;
- közös (tanuló, pedagógus) tevékenység.

Abban az esetben, ha a szakértői bizottság javaslata alapján valamely területen a tanuló egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó egyéni előrehaladású nevelés-oktatásra van szükség, az adott terület fejlesztési terve alapján történik a fejlesztés (erre a 4. évfolyam végéig van lehetőség).

Amennyiben a szakértői bizottság vizsgálata és véleménye alapján valamely tanuló egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd, abban az esetben – igazodva a szakértői véleményben leírtakhoz – gyógypedagógiai fejlesztés mellett történik adott területen a tanulási folyamat támogatása, minden esetben az egyéni fejlődési ütemnek megfelelően, fejlesztési terv alapján. Ezekben az esetekben az eszközhasználat, az írásbeli és szóbeli forma kiválasztása, illetve az értékelés alóli felmentés is a szakértői véleményben foglaltak szerint történik.

6. MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: A helyi tanterv tantárgyai alsó tagozat
2. sz. melléklet: A helyi tanterv tantárgyai felső tagozat
3. sz. melléklet: A szöveges értékelés mondatbankja

7. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

7.1. A Pedagógiai program elfogadása, jóváhagyása, nyilvánossága

A Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda pedagógiai programját a nevelőtestület felülvizsgálta és módosította:

Jelen pedagógiai program az intézmény fenntartójának, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyének a jóváhagyásával lép hatályba, és jóváhagyást követő tanévtől vezetjük be.

Módosítás csak a nevelőtestület elfogadásával és a fenntartó jóváhagyásával lehetséges.

Az intézmény pedagógiai programja, nyilvános, minden érdeklődő számára elérhető, megtekinthető. Egy-egy példánya a következő helyeken található meg:

- az iskola fenntartójánál
- az intézmény vezetőjénél és az igazgatóhelyetteseknél
- az óvoda vezetőjénél
- az iskola irattárában
- az iskola könyvtárában
- az iskola tanári szobájában
- az intézmény honlapján

Az intézmény pedagógiai programjának egy példányát az iskola könyvtárában helyezzük el, ahol azt a szülők és a tanulók helyben olvasással, a könyvtár nyitvatartási ideje alatt szabadon megtekinthetik.

Az pedagógiai programot az intézmény honlapján nyilvánosságra hozzuk.

A pedagógus a szülők részére szülői értekezlet keretében, a tanulók részére osztályfőnöki órán ad tájékoztatást a pedagógiai programról.

A szülők a megelőző tanév végén a honlapon, illetve az osztályfőnököktől tájékoztatást kapnak azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a

következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről, valamint arról is, hogy az intézményünk milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

Budapest, 2020. június 15.

.....
Käfer György
intézményvezető

7.2. A Pedagógiai program személyi és időbeli hatálya, felülvizsgálata

A Pedagógiai programban foglaltak a Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda valamennyi közalkalmazottjára, tanulójára és mindazokra vonatkoznak, akik az intézménnyel kapcsolatba kerülnek. A Pedagógiai program az intézményvezető jóváhagyását követően, 2020. szeptember 1-jén lép hatályba.

8. RATIFIKÁCIÓS ZÁRADÉK

8.1. Szülői munkaközösség

A pedagógiai program jelen módosítását az intézmény szülői munkaközössége megismerte, megtárgyalta és elfogadását javasolja.

Budapest, 2020. június 2.

.....

SZMK elnök

8.2. Nevelőtestület

A Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület . napján 100. % arányban elfogadta.

Budapest, 2020. június 15.

Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola és Óvoda 1043 Budapest, IV. ker. Tanoda tér 6.

.....

Käfer György

intézményvezető

Jegyzőkönyv

Ikt.sz.: 222/2020

amely készült 2020.06.15 napján a Szent János Apostol Katolikus Általános Iskola

és Óvoda intézményi dokumentumainak elfogadása alkalmából.

Jelen Vannak a nevelőtestület tagjai az alábbi jelenléti ív szerint.

Igazolatlan távol van: 7

Igazolatlanul távol van: -

Az értekezletet vezeti: Käfer György, intézményvezető

Jegyzőkönyvvezető: Ramholcz Ilona

A jegyzőkönyvet hitelesíti: Csósza Tamás

A **nevelőtestület határozata:** a nevelőtestület az intézmény pedagógiai programját 100 %

arányban, 0 tartózkodás, 0 elutasító szavazat mellett elfogadta.

Budapest, 2020. június 15.

Ramholcz I. ..... Csósza T. .....

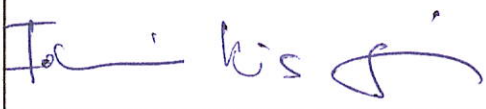
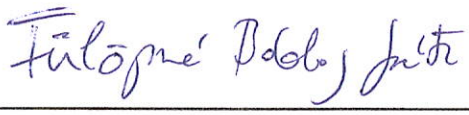
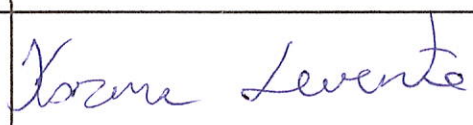
Jegyzőkönyvvezető Hitelesítő

.....

Intézményvezető

Jelenléti ív

S.sz.	NÉV	ALÁÍRÁS
1.	Arday Andrea Mária	
2.	Bakóné Bartolák Ildikó	
3.	Balogh Andrea	
4.	Barabás Ildikó Csilla	
5.	Brunáry Lajos Ferenc	
6.	Csambalikné Simon Hajnalka	
7.	Csepelyi Erzsébet	
8.	Csósza Tamás	
9.	Drégelyvári Bernadett	
10.	Erdélyi Boglárka	
11.	Farkas-Furmen Bernadett	

12.	Fodorné Kis Margit	
13.	Fülöpné Boldog Gréta	
14.	Hábelné Hajdani Bernadett	
15.	Hlavácsné Leopold Marietta	
16.	Hoffmanné Benke Ágnes	
17.	Käfer György Gergely	
18.	Käfer Zsombor Lajos	
19.	Káposztássy Krisztina	
20.	Kármán Erzsébet	
21.	Kiss Bianka	
22.	Knotz Anikó	
23.	Koncz Viktória Éva	
24.	Kozma Levente	

25.	Kriszticsné Forgács Gabriella	
26.	Langné Urbán Erzsébet	
27.	Locsmándi Judit Terézia	
28.	Major Mária	
29.	Marxer Judit Erzsébet	
30.	Mohayné Róna Katalin	
31.	Molnár Orsolya	
32.	Monokiné Berényi Viola	
33.	Morva Dorottya	
34.	Mucsiné Montvai Anna	
35.	Nagy ~~Anna~~ Andrea	
36.	Németh Gáborné	
37.	Névery Lilla	

38.	Palika Petra Helga	
39.	Petrovicsné Poncsák Bettina	
40.	Pigniczki Péter	
41.	Rády Judit Éva	
42.	Ress-Horváth Katalin	
43.	Sebestény Zsófia Ágnes	
44.	Singh-Bahadur Mónika	
45.	Szeitz Rebeka	
46.	Szilveszter Csilla	
47.	Tajtiné Kiss Anita Anna	
48.	Táler Lászlóné	
49.	Taskáné Molnár Gyöngyi Elvira	
50.	Tomkáné Dóla Beáta	

51.	Varga Alíz Tímea	
52.	Viczenik Anna Katalin	